Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2013–2014

33 930 XV Jaarverslag en slotwet Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid 2013

Nr. 1 **JAARVERSLAG VAN HET MINISTERIE VAN SOCIALE ZAKEN EN WERKGELEGENHEID (XV)**

Aangeboden 21 mei 2014

kst-33930-XV-1
ISSN 0921 - 7371
's-Gravenhage 2014

Gerealiseerde begrotingsuitgaven 2013 (€ 29.290 mln) naar artikel (bedragen x € 1 mln)

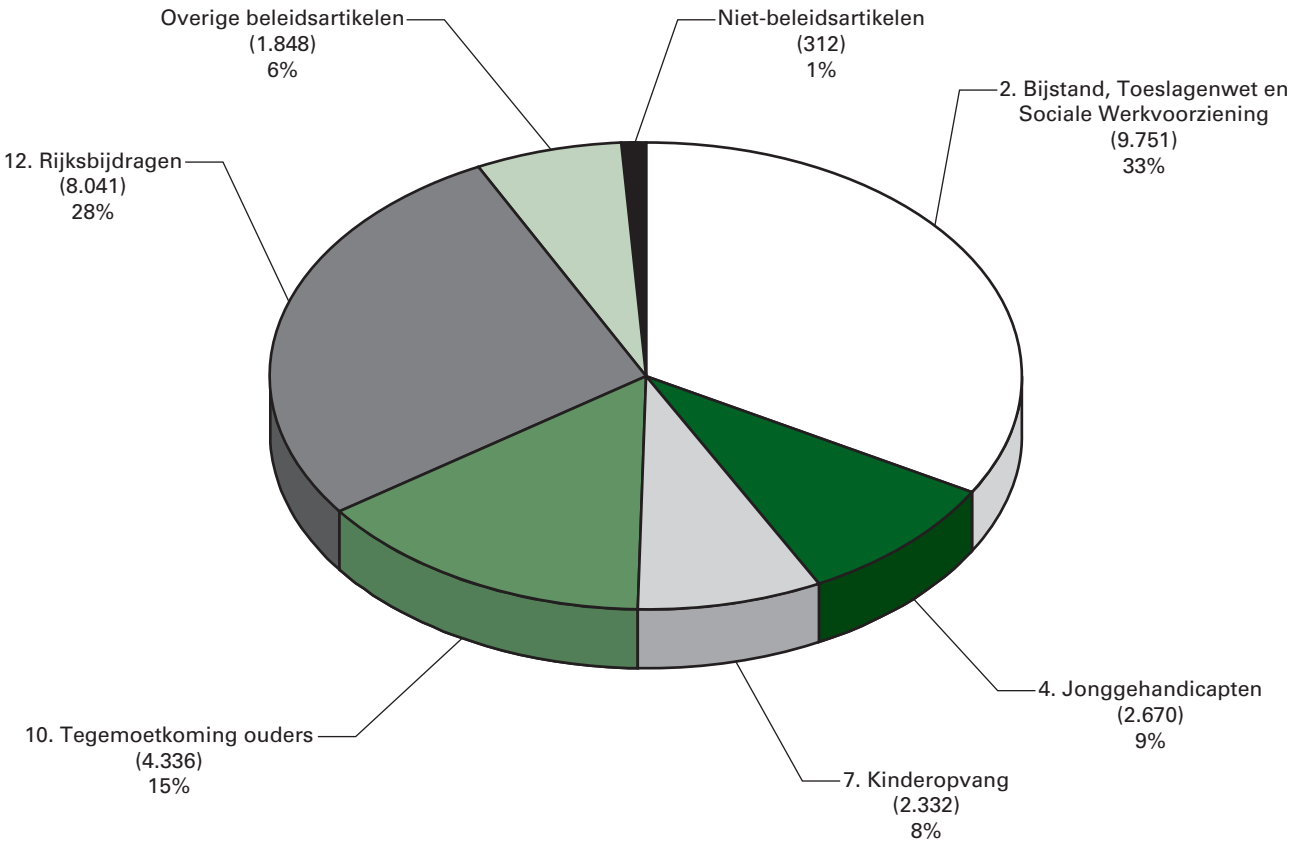

Gerealiseerde begrotingsontvangsten 2013 (€ 2.051 mln) naar artikel (bedragen x € 1 mln)

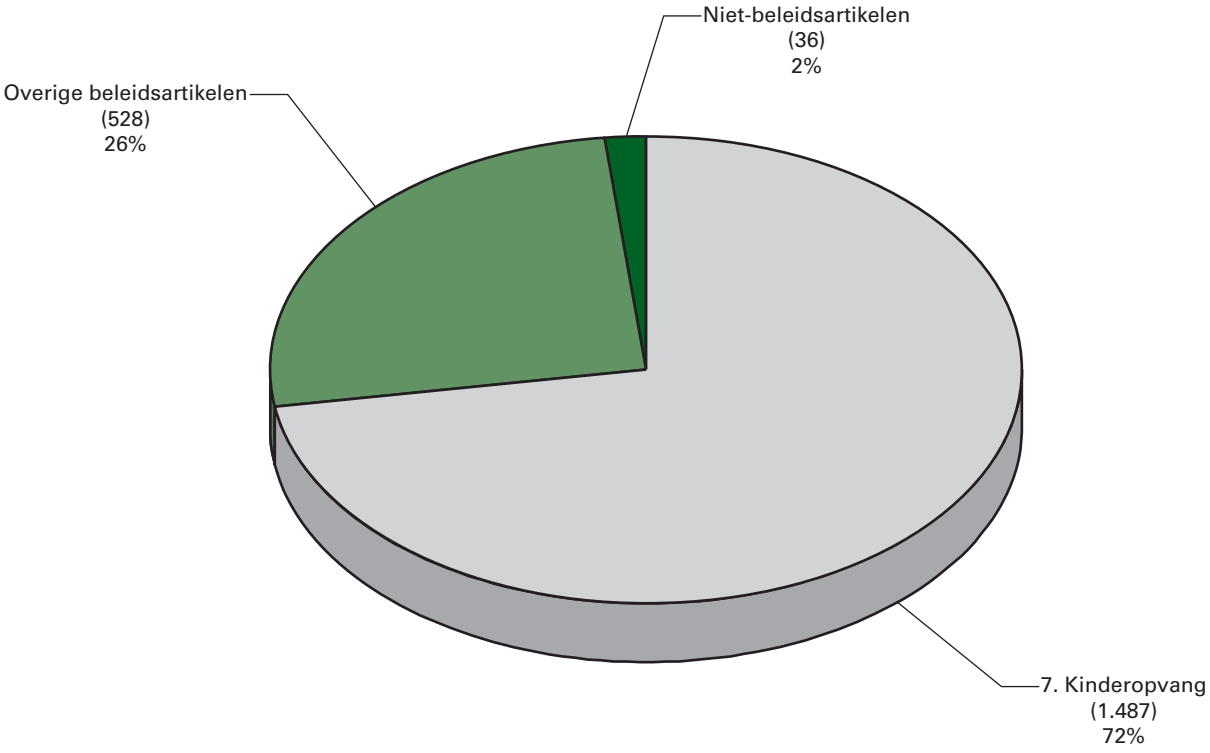

Gerealiseerde premie-uitgaven 2013 (€ 53.632 mln) naar artikel (bedragen x € 1 mln)

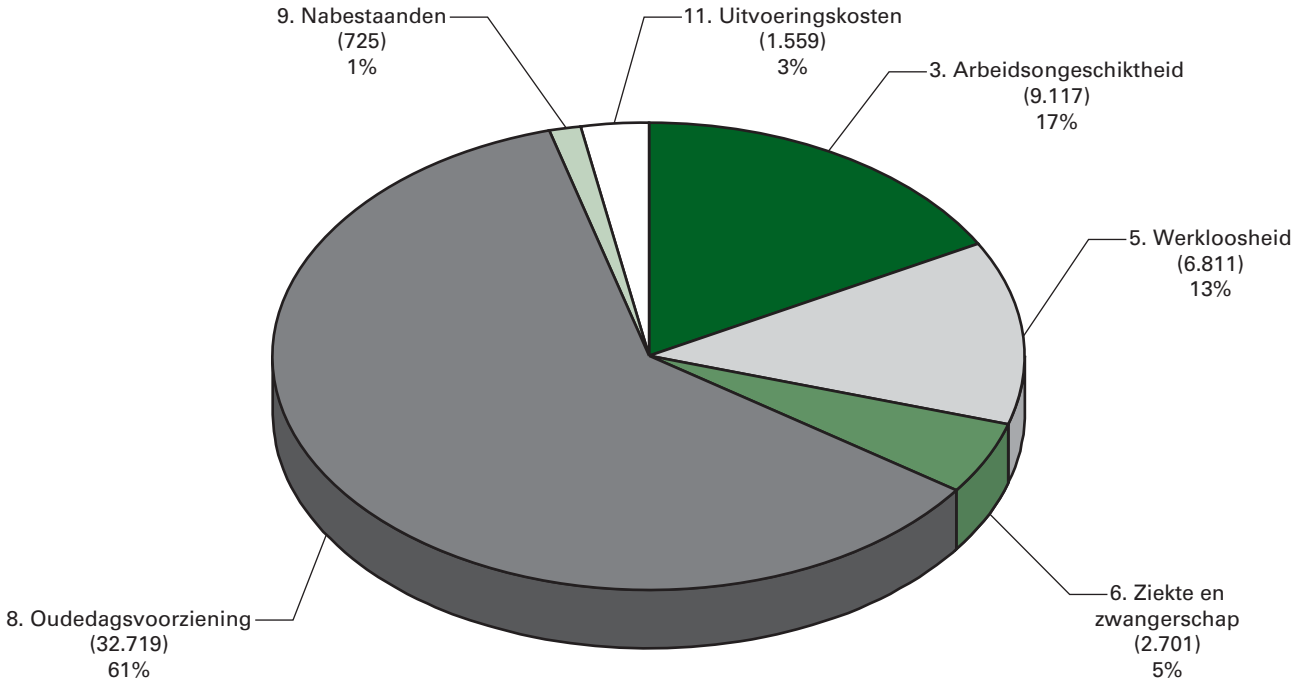

Gerealiseerde premie-ontvangsten 2013 (€ 353 mln) naar artikel (bedragen x € 1 mln)

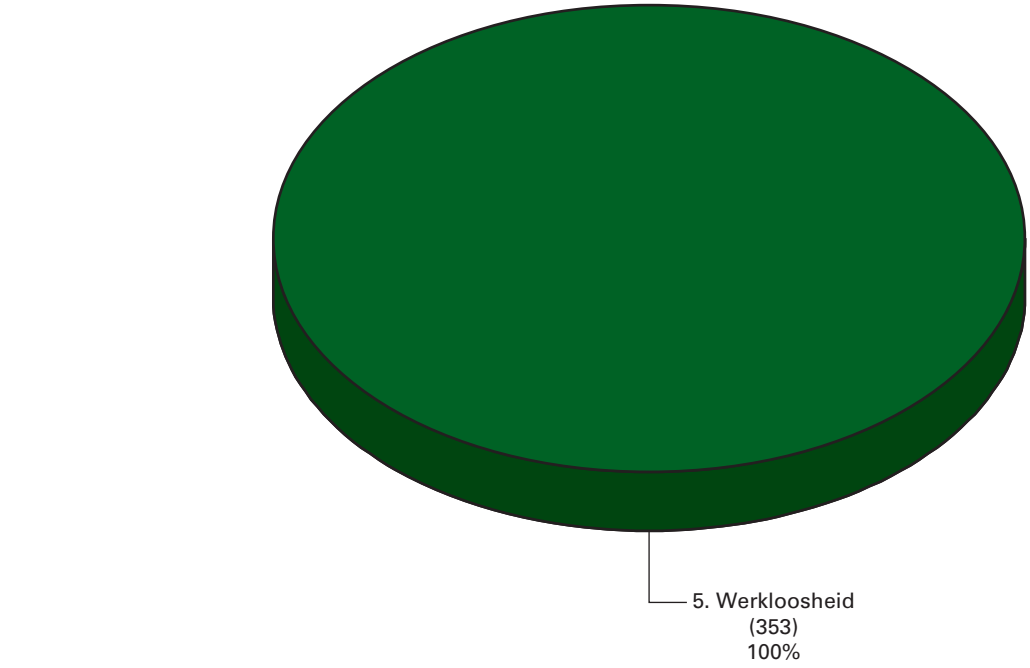

INHOUDSOPGAVE

A.	**ALGEMEEN**	**5**
1.	**Aanbieding en dechargeverlening**	**5**
2.	**Leeswijzer**	**9**
B.	**BELEIDSVERSLAG**	**12**
3.	**Beleidsprioriteiten**	**12**
4.	**Beleidsartikelen**	**19**
	Artikel 1 Arbeidsmarkt	19
	Artikel 2 Bijstand, Toeslagenwet en Sociale Werkvoorziening	25
	Artikel 3 Arbeidsongeschiktheid	36
	Artikel 4 Jonggehandicapten	43
	Artikel 5 Werkloosheid	46
	Artikel 6 Ziekte en zwangerschap	51
	Artikel 7 Kinderopvang	56
	Artikel 8 Oudedagsvoorziening	60
	Artikel 9 Nabestaanden	67
	Artikel 10 Tegemoetkoming ouders	71
	Artikel 11 Uitvoeringskosten	75
	Artikel 12 Rijksbijdragen	79
	Artikel 13 Integratie en maatschappelijke samenhang	82
5.	**Niet-beleidsartikelen**	**87**
	Artikel 96 Apparaatsuitgaven kerndepartement	87
	Artikel 97 Aflopende regelingen	90
	Artikel 98 Algemeen	91
	Artikel 99 Nominaal en onvoorzien	95
6.	**Bedrijfsvoeringsparagraaf**	**96**
C.	**JAARREKENING**	**100**
7.	**Departementale verantwoordingsstaat**	**100**
8.	**Samenvattende verantwoordingsstaat agentschappen**	**101**
9.	**Jaarverantwoording agentschappen**	**102**
10.	**Saldibalans**	**118**
11.	**Topinkomens**	**126**
D.	**BIJLAGEN**	**128**
	Bijlage 1: Toezichtrelaties	128
	Bijlage 2: ZBO's en RWT's	130
	Bijlage 3: Afgerond evaluatie- en overig onderzoek	133
	Bijlage 4: Inhuur externen	135
	Bijlage 5: SZA-kader en sociale fondsen	136
	Bijlage 6: Lijst van gebruikte afkortingen	143

ONDERDEEL A. ALGEMEEN

1. AANBIEDING EN DECHARGEVERLENING

AAN de voorzitters van de Eerste en de Tweede Kamer van de Staten-Generaal.

Hierbij bied ik, mede namens de Staatssecretaris, het departementale jaarverslag van het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (XV) over het jaar 2013 aan.

Onder verwijzing naar de artikelen 63 en 64 van de Comptabiliteitswet 2001 verzoek ik de beide Kamers van de Staten-Generaal de Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid decharge te verlenen over het in het jaar 2013 gevoerde financiële beheer.

Ten behoeve van de oordeelsvorming van de Staten-Generaal over dit verzoek tot dechargeverlening is door de Algemene Rekenkamer als externe controleur op grond van artikel 82 van de Comptabiliteitswet 2001 een rapport opgesteld. Dit rapport wordt separaat door de Algemene Rekenkamer aan de Staten-Generaal aangeboden. Het rapport bevat de bevindingen en het oordeel van de Rekenkamer met betrekking tot:

a. het gevoerde financieel beheer en materieel beheer;
b. de ten behoeve van dat beheer bijgehouden administraties;
c. de financiële informatie in het jaarverslag;
d. de betrokken saldibalans;
e. de totstandkoming van de informatie over het gevoerde beleid en de bedrijfsvoering;
f. de in het jaarverslag opgenomen informatie over het gevoerde beleid en de bedrijfsvoering.

Bij het besluit tot dechargeverlening dienen verder de volgende, wettelijk voorgeschreven, stukken te worden betrokken:

a. het Financieel jaarverslag van het Rijk over 2013;
b. het voorstel van de slotwet dat met het onderhavige jaarverslag samenhangt;
c. het rapport van de Algemene Rekenkamer met betrekking tot het onderzoek van de centrale administratie van ’s Rijks schatkist en van het Financieel jaarverslag van het Rijk;
d. de verklaring van goedkeuring van de Algemene Rekenkamer met betrekking tot de in het Financieel jaarverslag van het Rijk over 2013 opgenomen rekening van uitgaven en ontvangsten van het Rijk over 2013, alsmede met betrekking tot de Saldibalans van het Rijk over 2013 (de verklaring van goedkeuring, bedoeld in artikel 83, derde lid, van de Comptabiliteitswet 2001).

Het besluit tot dechargeverlening kan niet worden genomen, voordat de betrokken slotwet is aangenomen en voordat de verklaring van goedkeuring van de Algemene Rekenkamer is ontvangen.

De Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid,
L.F. Asscher

Dechargeverlening door de Tweede Kamer

Onder verwijzing naar artikel 64 van de Comptabiliteitswet 2001 verklaart de voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal dat de Tweede Kamer aan het hiervoor gedane verzoek tot dechargeverlening tegemoet is gekomen door een daartoe strekkend besluit, genomen in de vergadering van

De Voorzitter van de Tweede Kamer,

Handtekening:

Datum:

Op grond van artikel 64, tweede lid van de Comptabiliteitswet 2001 wordt dit originele exemplaar van het onderhavige jaarverslag, na ondertekening van de hierboven opgenomen verklaring, ter behandeling doorgezonden aan de voorzitter van de Eerste Kamer.

Dechargeverlening door de Eerste Kamer

Onder verwijzing naar artikel 64 van de Comptabiliteitswet 2001 verklaart de voorzitter van de Eerste Kamer der Staten-Generaal dat de Eerste Kamer aan het hiervoor gedane verzoek tot dechargeverlening tegemoet is gekomen door een daartoe strekkend besluit, genomen in de vergadering van

De Voorzitter van de Eerste Kamer,

Handtekening:

Datum:

Op grond van artikel 64, derde lid van de Comptabiliteitswet 2001 wordt dit originele exemplaar van het onderhavige jaarverslag, na ondertekening van de hierboven opgenomen verklaring, doorgezonden aan de Minister van Financiën.

2. LEESWIJZER

2.1 Opbouw jaarverslag

Het jaarverslag van SZW bestaat uit vier onderdelen: Algemeen, Beleidsverslag, Jaarrekening en Bijlagen.

Algemeen
Het onderdeel Algemeen omvat het verzoek tot dechargeverlening en deze leeswijzer.

Beleidsverslag
Het beleidsverslag is opgebouwd uit vier onderdelen:
1. De paragraaf beleidsprioriteiten bevat een uiteenzetting op hoofdlijnen van de bereikte resultaten.
2. De beleidsartikelen verantwoorden meer in detail in hoeverre de doelstellingen van SZW zijn behaald. Tevens is hier de financiële toelichting te vinden op opmerkelijke verschillen tussen realisatie en begroting.
3. De niet-beleidsartikelen verantwoorden de financiële afwikkeling van de apparaatsuitgaven kerndepartement, de afgesloten regelingen, de algemene uitgaven die niet aan de beleidsartikelen zijn toe te rekenen, en de onvoorziene uitgaven en loon- en prijsbijstellingen.
4. De bedrijfsvoeringsparagraaf geeft informatie over de bedrijfsvoering.

Jaarrekening
De jaarrekening is opgebouwd uit vijf onderdelen:
1. De verantwoordingsstaat van het Ministerie van SZW.
2. De samenvattende verantwoordingsstaat van de agentschappen van SZW: het Agentschap SZW en de Inspectie Werk en Inkomen.
3. De jaarverantwoording van de agentschappen.
4. De saldibalans, met de bij dit onderdeel behorende financiële toelichting.
5. De paragraaf topinkomens.

Bijlagen
Het jaarverslag bevat zes bijlagen:
1. Toezichtrelaties.
2. ZBO's en RWT's.
3. Afgerond evaluatie- en overig onderzoek.
4. Inhuur externen.
5. SZA-kader en sociale fondsen.
6. Lijst van gebruikte afkortingen.

2.2 Specifieke aandachtspunten

Verantwoord Begroten
De begroting 2013 is de eerste begroting die volledig volgens de uitgangpunten van «Verantwoord Begroten»[1] is vormgegeven. Evenzo is dit jaarverslag 2013 het eerste jaarverslag dat volgens deze uitgangspunten is opgezet.

[1] Tweede Kamer, 31 865, nr. 26

Als gevolg van de gewijzigde opzet van de begrotingsadministratie kunnen in de begrotingsgefinancierde budgettaire tabellen niet alle gegevens voor oude jaren worden opgenomen. Het betreft de stand van de verplichtingen 2009–2012 en de onderverdeling in personele en materiële uitgaven 2009–2011 in artikel 96. De overige financiële gegevens voor oude jaren zijn zo nauwkeurig mogelijk toegerekend aan de artikelonderdelen in de nieuwe opzet van het jaarverslag.

Gegevens oude jaren
In dit jaarverslag worden ook kerncijfers gepresenteerd over jaren vóór 2013. Hierbij wordt uitgegaan van de meest recente informatie. Dit betekent dat deze cijfers kunnen afwijken van gegevens die in vorige jaarverslagen werden gepresenteerd.

Norm voor toelichting van verschillen
Bij de budgettaire tabellen in het beleidsverslag wordt het verschil tussen de budgettaire raming uit de begroting 2013 en de realisatie voor het jaar 2013 toegelicht indien de afwijking tussen raming en realisatie groter is dan vijf procent of groter is dan € 25 miljoen.

Integratie en maatschappelijke samenhang
In het regeerakkoord Rutte/Asscher is bepaald dat het integratie- en inburgeringsbeleid wordt ondergebracht bij het Ministerie van SZW. In de begroting 2013 waren de financiële middelen voor dit beleidsterrein nog opgenomen bij het Ministerie van BZK. Deze middelen zijn met een nota van wijziging op de begroting 2013[2] van BZK overgeheveld naar SZW. In dit jaarverslag wordt in artikel 13, «Integratie en maatschappelijke samenhang», verantwoording over deze middelen en het gevoerde beleid afgelegd.

Begrotingsgefinancierde en premiegefinancierde regelingen
In de begrotingen en de jaarverslagen van het Ministerie van SZW wordt gerapporteerd over zowel begrotingsgefinancierde als premiegefinancierde regelingen. In de beleidsartikelen waar premiegefinancierde uitgaven en ontvangsten voorkomen zijn deze opgenomen in een afzonderlijke budgettaire tabel. In de paragraaf beleidsprioriteiten en in de bijlage over het SZA-kader wordt ingegaan op de ontwikkeling van het totaal van deze uitgaven.

Rol en verantwoordelijkheid: taakverdeling Minister en Staatssecretaris
In de Comptabiliteitswet (CW) is in artikel 19 geregeld dat de Minister verantwoordelijk is voor het beheer van de begroting(en) van een ministerie. Daarom wordt de begrotingswet ook ondertekend door de Minister. Dit komt in de beleidsartikelen tot uitdrukking onder het kopje «Rol en verantwoordelijkheid Minister». De Staatssecretaris wordt hier niet genoemd. Het begrip staatsecretaris komt in de CW niet voor. De verhouding tussen Minister en Staatssecretaris is in de Grondwet (artikel 46) geregeld. De Staatssecretaris wordt belast met een deel van de taken van de Minister. Minister en Staatssecretaris verdelen de taken onderling op aanwijzing van de Minister. Voor SZW betekent dit dat de Staatssecretaris verantwoordelijk is voor een groot aantal beleidsinstrumenten die in de begroting zijn opgenomen, zoals in de beleidsartikelen 2 (o.a. BUIG, Participatiewet, Wsw), 4 (Wajong), 8 (AOW, pensioenbeleid), 9 (Anw) en 11 (uitvoeringskosten SVB). Dit ondanks dat de verantwoordelijkheid van

[2] Tweede Kamer, 33 400 XV, nr. 14

de Staatssecretaris in de beleidsartikelen niet expliciet bij «Rol en verantwoordelijkheid» wordt vermeld.

Groeiparagraaf
De Algemene Rekenkamer (AR) heeft in haar rapport bij het jaarverslag 2012 van SZW[3] enkele aanbevelingen gedaan. Ten aanzien van de bedrijfsvoering heeft de AR aanbevolen aandacht te blijven houden voor informatiebeveiliging en verbeteracties waar nodig toe te snijden op nieuwe regelgeving. Omtrent de financiële informatie heeft de AR enkele aanbevelingen gedaan die de besteding van gelden door gemeenten kunnen verduidelijken. De Minister van SZW heeft toegezegd de aanbevelingen op te volgen. Nieuw dit jaar is daarnaast de opname in de paragraaf beleidsprioriteiten van de tabel «garanties en achterborgstellingen» met bijbehorende toelichting.

Controleverklaring en accountantscontrole
In het kader van de wettelijke controletaak geeft de Auditdienst Rijk (ADR) jaarlijks een controleverklaring af bij het departementale jaarverslag. Daarnaast heeft de auditdienst een wettelijke taak om zowel de totstandkoming van de niet-financiële informatie als het gevoerde financiële en materiële beheer en de daartoe bijgehouden administraties te onderzoeken. Over de belangrijkste bevindingen van deze onderzoeken en van eventuele onderzoeken naar overige aspecten van de bedrijfsvoering brengt de ADR verslag uit in het jaarlijkse samenvattende auditrapport. Deze bevindingen vallen niet onder de reikwijdte van de controleverklaring. Evenmin vallen de premiegefinancierde sociale zekerheidsuitgaven onder de reikwijdte van de controleverklaring.

De zelfstandige bestuursorganen (ZBO's) leggen zelfstandig verantwoording af over de rechtmatigheid van de sociale zekerheidsuitgaven (begrotings- en premiegefinancierd).

ESF-middelen
De programma-uitgaven voor ESF en EQUAL afkomstig van de Europese Commissie staan buiten begrotingsverband en zijn dus niet in de verantwoordingsstaat terug te vinden. De Tweede Kamer wordt via jaarlijkse voortgangsrapportages geïnformeerd over de voortgang van de uitvoering van het ESF-programma.

Afwijkingen van de rijksbegrotingsvoorschriften
De beschrijving van de rol en verantwoordelijkheid in de beleidsartikelen is niet overgenomen van de begroting 2013 maar van de begroting 2014. In de begroting 2013 voldeed deze beschrijving nog niet volledig aan de uitgangspunten van Verantwoord Begroten. In de begroting 2014 is dit gecorrigeerd. Daarbij zijn geen inhoudelijke wijzigingen in de rol en verantwoordelijkheid aangebracht.

Met instemming van het Ministerie van Financiën wordt de financiële afwikkeling en verantwoording van een aantal aflopende regelingen op het niet-beleidsartikel 97 opgenomen. Het gaat hier om nagekomen declaraties of vergoedingen van nabetalingen op grond van gerechtelijke uitspraken (bezwaar- en beroepsprocedures) naar aanleiding van geschillen in het verleden.

[3] Tweede Kamer, 33 605, nr. 2

ONDERDEEL B. BELEIDSVERSLAG

3. BELEIDSPRIORITEITEN

3.1 Inleiding

Het jaar 2013 stond in het teken van het uitwerken van de plannen die door het begin november 2012 aangetreden kabinet Rutte/Asscher in het regeerakkoord[4] zijn opgenomen. Om zich te verzekeren van voldoende draagvlak in de samenleving heeft het kabinet in de loop van 2013 akkoorden gesloten en afspraken gemaakt met sociale partners en gemeenten. Een randvoorwaarde voor het kabinet vormde de wens om aan de Europese tekortdoelstelling te voldoen. Achtergrond bij de besluiten die het kabinet in 2013 heeft getroffen was de – vergeleken met de raming – tegenvallende economische ontwikkeling. In de tweede helft van 2013 werden de eerste signalen van herstel van de economie zichtbaar.

In deze paragraaf wordt eerst ingegaan op de activiteiten die het kabinet heeft ondernomen om de in het regeerakkoord voorgenomen maatregelen te realiseren en op de uitvoering van de begroting 2013. Daarna wordt de economische ontwikkeling aan de hand van enkele kerncijfers geduid. Vervolgens wordt aandacht besteed aan de twee thema's uit de Verantwoordingsbrief 2013. De paragraaf wordt afgesloten met verplichte tabellen over de voortgang van beleidsdoorlichtingen en over garanties en achterborgstellingen.

3.2 Het beleid in 2013

De begroting 2013 is door het demissionaire kabinet Rutte/Verhagen opgesteld. Daarom is in de toenmalige begroting gekozen voor een sobere invulling van de beleidsagenda. In november 2012 is het huidige kabinet gevormd. De begroting van 2013 is voor dit begrotingsjaar via een nota van wijziging op de begroting[5] geactualiseerd. De aanpassing van de meerjarencijfers 2014–2018 aan de kabinetsplannen is vervolgens in de 1e suppletoire begroting 2013[6] opgenomen. Om het begrotingstekort onder de norm van 3% bbp (de Europese tekortdoelstelling) te brengen is in de zomer van 2013 een aanvullend pakket aan maatregelen opgesteld (het 6 miljard-pakket).

Het kabinet is in 2013 voortvarend met de wetgeving van voorgenomen beleidsmaatregelen aan de slag gegaan, waarbij ook gezocht is naar breder draagvlak. Mijlpaal was het sociaal akkoord van april 2013 met de sociale partners, dat afspraken bevat over specifieke maatregelen om economisch herstel op korte termijn te stimuleren en de arbeidsmarkt te hervormen. In het akkoord zijn afspraken vastgelegd over een actieve aanpak om werkloosheid te voorkomen en mensen van werk naar werk te helpen. Daartoe is de subsidieregeling cofinanciering sectorplannen van kracht geworden. In het eerste aanvraagtijdvak dat in het laatste kwartaal van 2013 open stond zijn 37 aanvragen ingediend, waarmee € 370 miljoen subsidie is aangevraagd. De hieruit voortvloeiende subsidietoekenningen leiden in de jaren na 2013 tot uitgaven. Het sociaal akkoord opende ook de

---

[4] «Bruggen slaan», regeerakkoord VVD-PvdA, 29 oktober 2012
[5] Tweede Kamer, 33 400 XV, nr. 14
[6] Tweede Kamer, 33 640 XV, nr. 1 (Wet) en Tweede Kamer, 33 640 XV, nr. 2 (Memorie van toelichting)

weg tot het verder invullen van de kabinetsvoornemens bij het bestrijden van de negatieve effecten van de arbeidsmigratie binnen de EU.
Voor het verkrijgen van voldoende politiek draagvlak voor een aantal van de kabinetsplannen is in het najaar van 2013 een Begrotingsakkoord met een aantal politieke partijen gesloten. Het kabinet heeft in december 2013 een pensioenakkoord gesloten ter verbetering van de houdbaarheid van het pensioenstelsel. De aanvaarding door het parlement van het wetsvoorstel «versterking bestuur pensioenfondsen» was een andere belangrijke stap op dit beleidsterrein. De maatregelen in de verschillende akkoorden leiden pas na 2013 tot budgettaire mutaties.

Tot de belangrijke wettrajecten in 2013 behoren:
- Het wetsvoorstel hervorming kindregelingen, dat begin september naar de Tweede Kamer is gestuurd en waarop eind november naar aanleiding van het Begrotingsakkoord een nota van wijziging is ingediend;
- Het wetsvoorstel werk en zekerheid, dat eind november naar de Tweede Kamer is verzonden;
- Het wetsvoorstel WWB-maatregelen, dat medio december al een eerste maal in de Tweede Kamer is besproken;
- En het wetsvoorstel Participatiewet, dat in december aan de Tweede Kamer is aangeboden.

Bovengenoemde wetsvoorstellen zijn inmiddels in februari en maart van dit jaar door de Tweede Kamer aanvaard. De decentralisatie die met de Participatiewet wordt bewerkstelligd op het terrein van werk en inkomen vormt tezamen met voorgenomen maatregelen op het terrein van de AWBZ, de WMO en de jeugdzorg een decentralisatiebeweging van een niet eerder vertoonde omvang.
Daarnaast is de quotumwet in voorbereiding, als stok achter de deur voor het mogelijk niet nakomen van de baangarantieafspraak uit het sociaal akkoord over het openstellen van arbeidsplaatsen voor mensen met een arbeidsbeperking. De Overbruggingsregeling AOW is per 1 oktober 2013 ingevoerd terwijl het wetsvoorstel «fraudeaanpak door bestandskoppelingen» door het parlement is aanvaard en op 1 januari 2014 in werking is getreden.

Een belangrijke maatregel uit de begroting 2013 die in 2013 is ingegaan is de geleidelijke verhoging van de AOW-leeftijd. Het verhogen van de AOW-leeftijd is noodzakelijk om ook voor toekomstige generaties het stelsel van collectieve voorzieningen zeker te stellen. De voorschotregeling AOW, ter compensatie van inkomensverlies als gevolg van de verhoging van de AOW-leeftijd, zou in 2013 geschrapt worden. Deze regeling is echter met een jaar verlengd. Daarnaast is de Awf-premie tijdelijk verhoogd met € 500 miljoen, vooruitlopend op de WW-hervorming, zoals aangekondigd in de begroting 2013. Andere maatregelen uit de begroting 2013 die volgens het voorgenomen tijdpad zijn getroffen betreffen het verlagen van de MKOB conform het wetsvoorstel Uniformering Loonbegrip (ULB) en het niet indexeren van kinderbijslag per 1 januari 2013. Tot de maatregelen uit het regeerakkoord en het sociaal akkoord die in 2013 tot budgettaire mutaties hebben geleid behoort verder het afstel van de werknemersprikkel uit de modernisering van de ZW. Bovendien is in het regeerakkoord afgesproken om ook per 1 juli 2013 de kinderbijslag niet te indexeren.

Met ingang van 1 maart 2013 is gestart met continue screening van medewerkers in de kinderopvang en het peuterspeelzaalwerk. Er is € 50 miljoen uitgetrokken voor extra inspanningen ter bestrijding van de

jeugdwerkloosheid. Verder is voor twee jaar een ambassadeur aangesteld voor de aanpak van jeugdwerkloosheid. Voor de re-integratie van ouderen (55 jaar en ouder) in de WW is, verdeeld over de jaren 2013–2016, € 67 miljoen uitgetrokken. Voor de bestrijding van de armoede- en schuldenproblematiek is in 2013 € 20 miljoen extra uitgetrokken.

Het afgelopen jaar heeft de relatie tussen SZW en de ZBO's onverminderd in het teken gestaan van de taakstelling op de apparaatsuitgaven van het UWV en de SVB en de doorwerking daarvan op de uitvoering. In 2013 hebben de ZBO's ten behoeve van de invulling van de resterende taakstelling 2012–2015 voorstellen voor vereenvoudiging uitgewerkt. Daarnaast is er tegelijkertijd bezuinigd en vernieuwd, de continuïteit van goede dienstverlening moest worden gegarandeerd en majeure wetswijzigingen worden doorgevoerd. Wat betreft de reguliere werkzaamheden heeft het UWV meer werk gehad aan de uitvoering van het aantal WW-uitkeringen als gevolg van de tegenvallende economische ontwikkeling.

De gerealiseerde uitgaven 2013 zijn vergeleken met de raming in de begroting 2013 € 0,15 miljard hoger uitgekomen. De voornaamste oorzaak van de hogere uitgaven is de stijging van de werkloosheidsuitgaven (WW en WWB) als gevolg van de tegenvallende economische ontwikkeling. Daarnaast is meer uitgegeven dan begroot aan de MKOB omdat deze met terugwerkende kracht geëxporteerd wordt. Daar staan lagere uitgaven tegenover aan kinderopvangtoeslag, AOW en re-integratie van arbeidsongeschikten. De ijklijn is in het regeerakkoord opwaarts bijgesteld. Het jaar 2013 is uiteindelijk afgesloten met een overschrijding van het uitgavenkader SZW met € 0,2 miljard. Voor meer informatie over de budgettaire ontwikkelingen wordt verwezen naar bijlage 5 (SZA-kader) van dit jaarverslag.

In het kader van de EU2020 armoededoelstelling heeft het kabinet Rutte/Verhagen bepaald ernaar te streven het aantal personen (van 0 t/m 64 jaar) in een huishouden met een lage werkintensiteit (per volwassene wordt minder dan 8 uur per week gewerkt) in 2020[7] met 100.000 personen te verminderen ten opzichte van de nulmeting in 2008 (1,613 miljoen personen). Op deze doelstelling is in 2012, het meest recente jaar waarvoor cijfers beschikbaar zijn, een daling te zien met 43.000 personen tot 1,635 miljoen personen. De sinds 2008 verslechterde economische situatie is er debet aan dat nog geen positieve cijfers ten opzichte van de nulmeting te zien zijn. De daling in 2012 is met name te danken aan het feit dat mensen langer doorwerken: de afname is het grootst bij de groep 60–64 jarigen.

3.3 Economische ontwikkeling en koopkracht 2013

In de tweede helft van 2013 werden de eerste tekenen van een voorzichtig economisch herstel zichtbaar. Na een krimp in het eerste kwartaal is de Nederlandse economie in het tweede en derde kwartaal gegroeid. In het vierde kwartaal zette het economisch herstel zich versneld door. Over geheel 2013 gezien is nog sprake van een krimp van het bruto binnen-

[7] De Europese indicator van een «jobless household» gaat uit van personen van 0 t/m 59 jaar; meetjaren zijn 2008–2018

lands product (bbp) van 0,8%[8]. Deze krimp betreft een significante afwijking ten opzichte van de raming van het CPB. Bij de opstelling van de begroting voor 2013 werd nog geanticipeerd op een economische groei van ¾% in 2013.

Het is een historisch gegeven dat de arbeidsmarkt met vertraging reageert op veranderingen in de conjunctuur. Mede als gevolg van de tegenvallende economische ontwikkeling in de tweede helft van 2012 is de werkloosheid fors verder opgelopen. Werkloosheid is voor de mensen die het treft zeer ingrijpend. Het hebben van werk is immers meer dan het hebben van inkomen. Werk biedt ook een sociaal netwerk, mogelijkheden tot zelfontplooiing en zelfvertrouwen.

In januari 2013 was 7,5% van de beroepsbevolking die tenminste 12 uur per week wil en kan werken werkloos. Dit komt overeen met 592.000 personen. Met name in de eerste helft van 2013 is de werkloosheid verder opgelopen. Deze stijging van de werkloosheid werd zowel veroorzaakt door een afname van de werkgelegenheid als door een verdere toename van het arbeidsaanbod[9]. Het aantal mensen dat hun baan verloor groeide sterker dan het aantal werklozen dat een baan vond. Daarnaast nam het aantal toetreders, met name onder jongeren en ouderen, op de arbeidsmarkt die niet direct een baan vonden sterk toe.

Sinds de zomer van 2013 is de werkloosheid gestabiliseerd en vervolgens is deze gedaald. Volgens het CPB en het CBS hangt een deel van de daling van de werkloosheid in het tweede halfjaar van 2013 samen met het ontmoedigingseffect waarbij werklozen hun zoektocht naar een baan staken[10]. Het werkloosheidspercentage bedraagt in december 8,5%. Dit zijn 668.000 personen. Gemiddeld over 2013 bedraagt het werkloosheidspercentage 8,3%, waar in de raming van het CPB nog werd uitgegaan van een werkloosheid van 7,0%. De jeugdwerkloosheid kwam in december 2013 uit op 15,9%. Figuur 3.1 maakt de ontwikkeling van de werkloosheid sinds 2010 inzichtelijk.

Ondanks de tegenvallende economische ontwikkeling is er nog steeds sprake van dynamiek op de arbeidsmarkt. In 2013 vonden 844.000 mensen een baan. Het aantal openstaande vacatures is in het derde en vierde kwartaal gestegen. Eind 2013 stonden bijna 100.000 vacatures open.

---

[8] Dat het bbp over heel 2013 is gekrompen terwijl de kwartaaldata een ander beeld laten zien is het gevolg van zogenoemde overloopeffecten. Door deze overloopeffecten kan een vertekend beeld ontstaan wanneer alleen naar de ontwikkeling van een variabele van jaar op jaar wordt gekeken

[9] CPB (2013), Macro-economische verkenning 2014

[10] CPB (2013), Decemberraming 2013, CPB Policy Brief 2013/09

Figuur 3.1: Ontwikkeling van de werkloosheid in de periode 2010 tot en met 2013 (aantallen personen x 1.000)

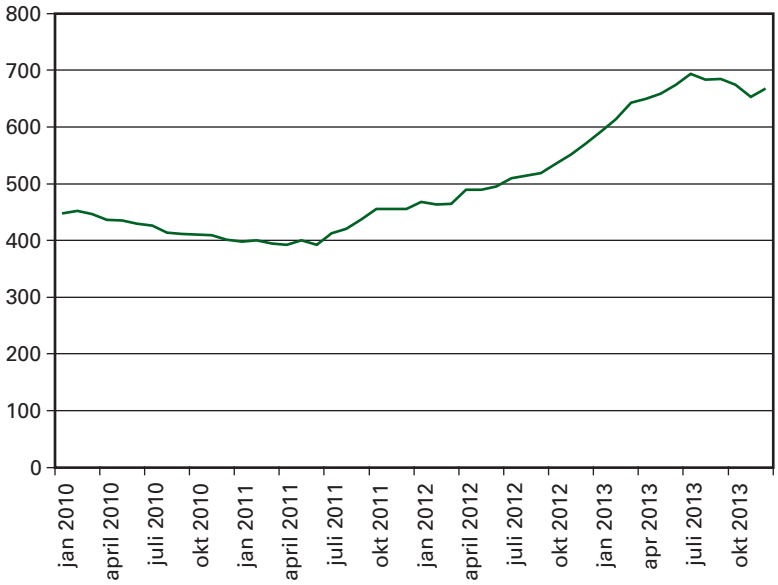

Bovenstaande figuur toont de voor seizoensgecorrigeerde werkloosheid conform de nationale definitie

Voor het vierde jaar op rij daalde de koopkracht in 2013. De mediane koopkrachtontwikkeling in 2013 was -1,1%. Daarbij was de gerealiseerde daling iets groter dan de vooraf geraamde daling van -¾%. Dit verschil valt te verklaren door een hoger dan verwachte inflatie en een lager dan verwachte stijging van de contractlonen in de marktsector. De koopkrachtdaling in 2013 hing ook samen met maatregelen om het begrotingstekort te verminderen, zoals genoemd in het regeerakkoord.

In tabel 3.1 zijn de prognoses van de begroting (MEV 2013) en de realisaties (CEP 2014) van de meest relevante kerncijfers weergegeven.

Tabel 3.1 Kerncijfers 2013 (in %): raming MEV2013 versus realisatie CEP2014

	Raming MEV 2013	Realisatie CEP 2014
Economische groei	¾	– 0,8
Contractloon marktsector	2¼	1,5
Consumentenprijsindex	2	2,5
Koopkracht, mediaan, alle huishoudens	– ¾	– 1,1
Werkgelegenheid in arbeidsjaren, marktsector	– 1	– 1,1
Werkloosheid (in % van de beroepsbevolking, nationale definitie)	7	8,3
Arbeidsproductiviteit marktsector	2	– 0,5
EMU-saldo (in % bbp)	– 2,7	– 2,9
EMU-schuld (in % bbp)	71,8	74,3

3.4 Fraude en decentralisatie

Het kabinet heeft met de Tweede Kamer afgesproken dat de thema's fraude en decentralisatie in de Verantwoordingsbrief centraal zullen staan en ook in de departementale jaarverslagen aandacht zullen krijgen[11].

[11] Tweede Kamer, 31 865, nr. 55

De Minister en Staatssecretaris van SZW hebben op 4 oktober 2013 een brief naar de Tweede Kamer gestuurd over de maatregelen op het terrein van de fraudeaanpak, handhaving en naleving[12]. In deze brief is aangegeven dat de Tweede Kamer in het voorjaar van 2014 wordt geïnformeerd over de voortgang en realisatie van de in de brief genoemde maatregelen. De Minister van SZW heeft tijdens het AO Handhaving op 31 oktober 2013 met de Tweede Kamer tevens aangegeven dat hij de Tweede Kamer via het jaarverslag 2013 zal informeren over de eerste resultaten van de nieuwe Fraudewet. De Tweede Kamer ontvangt in mei 2014 een afzonderlijke brief van de Minister van SZW over beide onderwerpen.

De Tweede Kamer heeft op 20 februari 2014 de Participatiewet aangenomen. De beoogde invoeringsdatum is 1 januari 2015. Met de Participatiewet voert het kabinet het principe van één regeling door voor iedereen die in staat is om te werken, ook de mensen met een arbeidsbeperking die daarvoor aangewezen zijn op ondersteuning.
De Participatiewet is een regeling die in medebewind wordt uitgevoerd. Gemeenten krijgen met de invoering van deze wet en met de invoering van de andere decentralisaties meer taken en bevoegdheden. Zij krijgen voor deze taken de beschikking over een breed scala aan instrumenten en voorzieningen. Gemeenten kunnen deze in samenhang en integraal inzetten en maatwerk leveren aan hun burgers. Gemeenten hebben de vrijheid om taken, binnen de gestelde wettelijke regels van de Participatiewet, naar eigen inzicht in te vullen en uit te voeren. Dit zorgt ervoor dat de inzet van middelen doelmatiger en doeltreffender wordt.

In de bedrijfsvoeringsparagraaf van dit jaarverslag wordt verder ingegaan op specifieke aspecten van de thema's fraude en decentralisatie.

3.5 Beleidsdoorlichtingen

Tabel 3.2 Realisatie beleidsdoorlichtingen

Artikel	Realisatie 2011	Realisatie 2012	Realisatie 2013	Toelichting
1 Arbeidsmarkt		X	X	Tweede Kamer, 25 883, nr. 209 (2012) Tweede Kamer, 30 982, nr. 15 (2013)
2 Bijstand, Toeslagenwet en Sociale Werkvoorziening				
3 Arbeidsongeschiktheid	X			Tweede Kamer, 32 716, nr. 1
4 Jonggehandicapten				
5 Werkloosheid				
6 Ziekte en zwangerschap				
7 Kinderopvang				
8 Oudedagsvoorziening			X	Tweede Kamer, 30 982, nr. 16
9 Nabestaanden			X	Tweede Kamer, 30 982, nr. 9
10 Tegemoetkoming ouders			X	Tweede Kamer, 33 716, nr. 5
11 Uitvoeringskosten				
12 Rijksbijdragen				
13 Integratie en maatschappelijke samenhang				
Overig	X			Tweede Kamer, 30 982, nr. 7 en Tweede Kamer, 30 982, nr. 8

In de begroting 2013 zijn twee beleidsdoorlichtingen vermeld met het jaar 2013 als beoogde datum van afronding. Dit betreft de beleidsdoorlichtingen arbeidsmarkt (artikel 1) en tegemoetkoming ouders (artikel 10). Deze doorlichtingen zijn conform planning in 2013 aan de Tweede Kamer

[12] Tweede Kamer, 17 050, nr. 439

aangeboden. De beleidsdoorlichting oudedagsvoorziening, onderdeel pensioenbeleid (artikel 8), en de beleidsdoorlichting nabestaanden (artikel 9) waren gepland in 2012. Deze zijn door uitloop van werkzaamheden ook in 2013 aan de Tweede Kamer aangeboden. In de desbetreffende artikelen van dit jaarverslag is onder het kopje «beleidsconclusies» kort opgenomen wat de resultaten van de beleidsdoorlichtingen zijn.

Bovenstaand overzicht geeft een weergave van de realisatie van beleidsdoorlichtingen op basis van de nieuwe artikelindeling. Omdat de artikelindeling vanaf begroting 2013 is gewijzigd is de praktijk dat een aantal beleidsdoorlichtingen niet het gehele artikel beslaan van de nieuwe artikelindeling, maar een onderdeel van het artikel. Het gaat om:

- Artikel 1: de beleidsdoorlichting in 2012 (betreft Gezond en Veilig werken);
- Artikel 1: de beleidsdoorlichting in 2013 (betreft Arbeidsverhoudingen en -voorwaarden);
- Artikel 3: de beleidsdoorlichting in 2011 (betreft de WIA);
- Artikel 8: de beleidsdoorlichting in 2013 (betreft het pensioenbeleid);
- Overig: in 2011 hebben twee beleidsdoorlichtingen plaatsgevonden naar respectievelijk de artikelen 41 (Inkomensbeleid) en 42 (Arbeidsparticipatie) van de oude begrotingsindeling. Bij de huidige begrotingsindeling vallen deze beleidsterreinen onder de beleidsagenda.

3.6 Overzicht garanties en achterborgstellingen

Tabel 3.3 Overzicht verstrekte garanties (bedragen x € 1.000)

Artikel	Omschrijving	Uitstaande garanties 2012	Verleende garanties 2013	Vervallen garanties 2013	Uitstaande garanties 2013	Garantieplafond 2013	Totaal plafond 2013
2 Bijstand, Toeslagenwet en Sociale Werkvoorziening	Startende ondernemers	2.242	0	1.053	1.189	0	1.189

Tabel 3.4 Overzicht uitgaven en ontvangsten garanties (bedragen x € 1.000)

Artikel	Omschrijving	Uitgaven 2012	Ontvangsten 2012	Saldo 2012	Uitgaven 2013	Ontvangsten 2013	Saldo 2013
2 Bijstand, Toeslagenwet en Sociale Werkvoorziening	Startende ondernemers	1.005	4	1.001	928	0	928

In 2007 is de «tijdelijke SZW-borgstellingsregeling startende ondernemers vanuit een uitkering» van kracht geworden. Een garantie heeft een maximale duur van zes jaar. Er worden geen nieuwe garanties meer verleend.
In 2013 is er door de banken aanspraak gemaakt op de borgstelling. Dit heeft geleid tot de betaling van een bedrag van € 928.000.
Eind 2013 staat SZW voor een bedrag van € 3.811.000 borg aan kredietinstellingen en gemeentelijke kredietbanken die een kredietovereenkomst hebben verleend aan startende ondernemers. Het daadwerkelijke risico van uitbetaling als alle verplichtingen zouden worden opgeëist bedraagt € 1.189.000.

4. BELEIDSARTIKELEN

Artikel

1. Arbeidsmarkt

Algemene doelstelling

De overheid bevordert gezonde en veilige arbeidsomstandigheden en draagt bij aan evenwichtige arbeidsverhoudingen en -voorwaarden.

De overheid bevordert een adequaat wettelijk kader voor het functioneren van de arbeidsmarkt, door bescherming te bieden en de belangen van werknemers te waarborgen in evenwicht met de belangen van de onderneming. De overheid voorziet hierbij in een minimumniveau van arbeidsrechtelijke bescherming, onder andere ten aanzien van de arbeidsvoorwaarden, arbeidsverhoudingen en arbeidsomstandigheden, met in achtneming van de eigen verantwoordelijkheid van werkgevers en werknemers. Daarnaast draagt zij zorg voor een op de arbeidsmarkt toegesneden arbeidsmigratiebeleid.

De overheid vindt het belangrijk dat werknemers en zelfstandigen hun werk onder goede condities kunnen verrichten. Dit is ook van belang voor het vergroten van de arbeidsparticipatie en arbeidsproductiviteit, en het beperken van uitval door ziekte en arbeidsongeschiktheid.

De overheid geeft invulling aan bovenstaand beleid door de vormgeving van een stelsel van wet- en regelgeving. Ook ziet de overheid toe op de naleving daarvan. Concreet gaat het daarbij om:

- Gezond en veilig werken (waaronder de Arbeidsomstandighedenwet (Arbowet) en de Arbeidstijdenwet (ATW));
- Arbeidsverhoudingen (waaronder de Wet op de collectieve arbeidsovereenkomst (cao), de Wet op het algemeen verbindend en het onverbindend verklaren van bepalingen van collectieve arbeidsovereenkomsten (avv) en de Wet op de ondernemingsraden (WOR));
- Arbeidsrechtelijke bescherming (waaronder de Wet minimumloon en minimumvakantiebijslag (Wml), wet- en regelgeving met betrekking tot gelijke behandeling en de Wet allocatie arbeidskrachten door intermediairs (Waadi));
- Toelating van arbeidsmigranten (waaronder de Wet arbeid vreemdelingen (Wav)).

Bij het realiseren van deze doelstelling is een belangrijke taak weggelegd voor sociale partners. Zij zijn verantwoordelijk voor het maken van onderlinge afspraken over arbeidsvoorwaarden en arbeidsverhoudingen en het bieden van veilige en gezonde werkomstandigheden. De overheid bevordert dat sociale partners hier vorm en uitvoering aan geven en voert hiertoe overleg met hen.

Rol en verantwoordelijkheid

De Minister **stimuleert** met financiële instrumenten initiatieven die bijdragen aan gezonde en veilige arbeidsomstandigheden en aan goede arbeidsverhoudingen en arbeidsvoorwaarden. De Minister **regisseert** met wet- en regelgeving het stelsel van minimumeisen. Hij is verantwoordelijk voor:

- De vormgeving, het onderhoud en de werking van dit stelsel;
- De vaststelling van de hoogte van het sociaal minimum en het maximum dagloon;
- Het bevorderen van goede arbeidsverhoudingen, onder andere door het recht op onderhandeling door sociale partners te waarborgen en

het in stand houden van een adequate overlegstructuur met de sociale partners;
- Het bevorderen dat werkgevers en werknemers gezonde en veilige arbeidsomstandigheden en een goed werktijden- en verzuimbeleid realiseren;
- Het bevorderen dat werkenden gezond en vitaal kunnen doorwerken tot de pensioengerechtigde leeftijd;
- Zorgdragen voor gelijke kansen voor en tijdens arbeidsdeelname;
- Het stimuleren en faciliteren van postinitiële scholing ten behoeve van het optimaal functioneren van de arbeidsmarkt;
- De handhaving van de wet- en regelgeving door de Inspectie SZW.

De Minister van Financiën is primair verantwoordelijk voor de fiscale wet- en regelgeving. Wanneer fiscale instrumenten worden ingezet om doelstellingen in het kader van het arbeidsmarktbeleid te realiseren, is de Minister van SZW hiervoor medeverantwoordelijk.

Beleidsconclusies

In 2013 heeft een beleidsdoorlichting Arbeidsverhoudingen en -voorwaarden plaatsgevonden. In deze doorlichting zijn de ontwikkelingen op de arbeidsmarkt tussen 2008 en 2012 op het gebied van de arbeidsovereenkomst, de collectieve arbeidsvoorwaardenvorming en de arbeidsmigratie bezien en gerelateerd aan het ingezette beleid. De beleidsdoorlichting is op 11 december 2013 aan de Tweede Kamer aangeboden [13].
De conclusie is dat arbeidsverhoudingen in Nederland continu in beweging zijn en dat het wettelijk systeem voortdurend onderhoud en aanpassing vergt. Door de wereldwijde economische crisis is de werkloosheid sterk gestegen en is de arbeidsmarkt van zeer krap naar ruim gegaan. De crisis had ook effect op het terrein van collectieve arbeidsvoorwaardenvorming in die zin dat het de overheid stimuleerde meer maatwerk toe te passen om het aanpassingsvermogen van het bedrijfsleven te ondersteunen. Opmerkelijk was dat het aantal arbeidmigranten wel flink is toegenomen en dat nu de nadruk gelegd wordt op het aantrekkelijk maken van de arbeidsmarkt voor kennismigranten.

In het domein van de arbeidsverhoudingen is het in april 2013 gesloten sociaal akkoord een belangrijke mijlpaal. Dit akkoord bevat afspraken over specifieke maatregelen om economisch herstel op korte termijn te stimuleren en de arbeidsmarkt te hervormen en opent de weg tot het verder invullen van de kabinetsvoornemens bij het bestrijden van de negatieve aspecten van de EU-arbeidsmigratie. Vermeldenswaard is voorts de ondertekening van het Techniekpact 2020, waarmee de Ministeries van SZW, OCW en EZ gezamenlijk de arbeidsmarkttekorten aanpakken.
Naar aanleiding van het sociaal akkoord zijn aanpassingen op het gebied van het ontslagrecht, de duur van de WW-uitkering en het recht van flexibele arbeid uitgewerkt in het wetsvoorstel Werk en Zekerheid[14]. Om te voorkomen dat arbeidsvoorwaarden op oneigenlijke wijze onder druk komen te staan heeft het kabinet op 11 april 2013 een actieplan «Bestrijden van schijnconstructies» aan de Tweede Kamer gezonden[15].

Het wetsvoorstel tot wijziging van de Wet minimumloon en minimumvakantiebijslag, waarmee de overeenkomst van opdracht breder onder het

[13] Tweede Kamer, 30 982, nr. 15
[14] Tweede Kamer, 33 818, nr. 1
[15] Tweede Kamer, 17 050, nr. 428

bereik van deze wet komt te vallen, is eind 2013 aan de Eerste Kamer aangeboden[16]. Met deze maatregel wordt voorkomen dat de Wml kan worden ontdoken door de inzet van schijnzelfstandigen. De voortgangsrapportage aanpak schijnconstructies is op 26 november 2013 aan de Tweede Kamer gezonden[17].
Met het programma «Aanpak schijnconstructies» stimuleert het kabinet onder andere de verbetering van cao-naleving en cao-handhaving. In het «Actieplan aanpak schijnconstructies» zijn diverse maatregelen opgenomen. In 2013 is advies gevraagd aan de Stichting van de Arbeid hoe de handhaving en naleving van cao's kan worden bevorderd. Ter bevordering van de medezeggenschap is de commissie bevordering medezeggenschap ingesteld.

Het domein van de arbeidsomstandigheden stond in 2013 in het teken van de kabinetsvisie op het stelsel voor gezond en veilig werken. In april 2013 reageerde het kabinet positief op het SER-advies over die visie op het stelsel. In dat kader is onder meer aan de SER een vervolgadvies gevraagd over de bedrijfsgezondheidszorg, is een brief over de aanpak van psychosociale arbeidsbelasting naar de Tweede Kamer gestuurd[18] en is met sociale partners een gezamenlijke brief aan de Europese Commissie gezonden met de Nederlandse wensen over de Europese arbostrategie.

Aan het programma «duurzame inzetbaarheid» is in 2013 invulling gegeven door te stimuleren en te faciliteren dat werkgevers en werknemers er op de werkvloer mee aan de slag gaan. In dat kader zijn communicatiecampagnes uitgevoerd, bijeenkomsten voor werkgevers en werknemers georganiseerd en zijn werkgevers rechtstreeks gefaciliteerd. In aanvulling op de communicatiecampagnes is een aantal werkgevers rechtstreeks op weg geholpen om meer te investeren in duurzame inzetbaarheid.

[16] Eerste Kamer, 33 623, A
[17] Tweede Kamer, 17 050, nr. 447
[18] Tweede Kamer, 25 883, nr. 227

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 1.1 Begrotingsgefinancierde uitgaven en ontvangsten artikel 1 (x € 1.000)

artikelonderdeel	Realisatie 2009	Realisatie 2010	Realisatie 2011	Realisatie 2012	Realisatie 2013	Begroting 2013	Verschil 2013
Verplichtingen	**–**	**–**	**–**	**–**	**11.303**	**24.182**	**– 12.879**
Uitgaven	**32.217**	**33.971**	**18.760**	**15.692**	**12.083**	**24.272**	**– 12.189**
Subsidies	*19.419*	*18.495*	*5.889*	*4.407*	*1.883*	*5.831*	*– 3.948*
Subsidies	19.419	18.495	5.889	4.407	1.883	5.831	– 3.948
Opdrachten	*12.573*	*15.273*	*12.663*	*11.082*	*10.015*	*13.235*	*– 3.220*
Opdrachten	12.573	15.273	12.663	11.082	10.015	13.235	– 3.220
Bekostiging	*225*	*203*	*208*	*203*	*185*	*203*	*– 18*
Bekostiging	225	203	208	203	185	203	– 18
Bijdrage aan andere begrotingen	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*5.003*	*– 5.003*
Bijdrage aan andere begrotingen	0	0	0	0	0	5.003	– 5.003
Ontvangsten	**33.373**	**26.662**	**28.896**	**29.422**	**30.722**	**37.755**	**– 7.033**

Toelichting financiële instrumenten

A. Subsidies en opdrachten

De uitgaven aan subsidies en opdrachten zijn in 2013 ruim € 7 miljoen lager uitgekomen dan begroot. De neerwaartse aanpassing op het onderdeel subsidies bedraagt € 4 miljoen en is voor een deel veroorzaakt door een herschikking van € 1,7 miljoen naar het onderdeel Opdrachten en € 0,8 miljoen naar het onderdeel «Bijdrage aan andere begrotingen» in dit artikel. De reden van deze herschikking is dat 2013 het eerste jaar is geweest dat er een onderscheid gemaakt is tussen subsidies en opdrachten. Daarmee waren de exacte cijfers per onderdeel lastig in te schatten. Ten slotte is er een bedrag van € 1,6 miljoen onbesteed gebleven omdat verwachte subsidieaanvragen niet zijn ingediend en er lagere subsidies zijn verleend dan aanvankelijk werd verwacht.

De neerwaartse aanpassing op het onderdeel Opdrachten van € 3,2 miljoen is het gevolg van herschikking van € 1,2 miljoen naar artikel 98 in verband met de voorlichting over het project Duurzame Inzetbaarheid, terwijl € 0,8 miljoen is overgeheveld naar artikel 98 ten behoeve van de Inspectie SZW (onder meer voor het Arboportaal en het Besluit Risico's Zware Ongevallen (BRZO)). Een bedrag van € 1,2 miljoen is uiteindelijk niet tot besteding gekomen. De reden hiervan is onder meer dat de Europese aanbesteding voor uitvoering van het programma Zelfregulering langer duurde dan verwacht, de uitgaven voor een aantal opdrachten pas in 2014 tot betaling komen en enkele activiteiten uiteindelijk voor een lager bedrag uitgevoerd zijn dan begroot.

B. Bekostiging

De gerealiseerde uitgaven komen nagenoeg overeen met de begrote uitgaven.

C. Bijdrage aan andere begrotingen

De bijdragen aan andere begrotingen zijn gerealiseerd via budgetoverhevelingen naar de verschillende departementen, zoals het Ministerie van EZ in verband met de bijdrage aan het TNO, het Ministerie van VWS in verband met de jaarlijkse bijdrage aan de Gezondheidsraad en het Ministerie van I&M in verband met een bijdrage aan het Landelijk Asbestvolgsysteem. Deze mutaties zijn verwerkt bij Voor- en Najaarsnota

2013. De uitgaven worden door de desbetreffende departementen op hun begroting verantwoord.

D. Ontvangsten

De boeteontvangsten zijn € 7,0 miljoen lager dan begroot. Dat komt in de eerste plaats doordat de aan het amendement Spekman[19] gekoppelde ontvangsten (– € 3,9 miljoen) niet zijn gerealiseerd. Dit vanwege het feit dat – zoals eerder aan de Tweede Kamer gemeld – inspecteurs zichzelf niet kunnen financieren uit de door hen opgebrachte boeteontvangsten[20].

Het resterende verschil is hoofdzakelijk het gevolg van beslissingen op bezwaren waardoor SZW ten onrechte geïnde bedragen met wettelijke rente moest terugbetalen (– € 3,1 miljoen).

Kerncijfers

Gezond en veilig werken

Het percentage arbeidsongevallen onder werknemers dat verzuim tot gevolg heeft is 2,7%. Ten opzichte van 2012 is dat een daling van 10%.

Tabel 1.2 Kerncijfers gezond en veilig werken

	Realisatie 2011	Realisatie 2012	Realisatie 2013
Percentage arbeidsongevallen onder werknemers dat verzuim tot gevolg heeft[1]	2,9	3,0	2, 7
Percentage ziekteverzuim[2]	4,2	4,0	3,9
Aantal incidenten met grote hoeveelheden gevaarlijke stoffen[3]	2	3	2
Naleving zorgplicht Arbowet (%)[4]	78	78	–[5]

[1] TNO/CBS, nationale enquête arbeidsomstandigheden
[2] CBS, kwartaalenquête ziekteverzuim. Het cijfer blijft tot medio 2014 voorlopig
[3] Inspectie SZW administratie
[4] SZW-berekening op basis van Inspectie SZW administratie
[5] Niet bekend bij publicatie jaarverslag, cijfer komt medio 2014 beschikbaar

Arbeidsverhoudingen en voorwaarden

De daling van het aantal werknemers onder een cao kan waarschijnlijk worden toegeschreven aan de tegenvallende economische ontwikkeling, met een krimpende werkgelegenheid.
Het lagere aantal verleende tewerkstellingsvergunningen is waarschijnlijk ook veroorzaakt door de economische situatie. Ook is het effect van aangescherpte regels voor bepaalde doelgroepen zichtbaar (zoals bij aanvragen voor Chinese koks).

Tabel 1.3 Kerncijfers arbeidsverhoudingen en voorwaarden (x 1.000)

	Realisatie 2011	Realisatie 2012	Realisatie 2013
Aantal werknemers onder cao[1]	6.129	6.003	5.895
• waarvan direct gebonden bedrijfstak- en ondernemings-cao's[1]	5.400	5.501	5.260
• waarvan gebonden door algemeen verbindend verklaring[1]	729	502	635
Aantal verleende tewerkstellingsvergunningen (twv)[2]	12	11	9

[1] SZW, rapportage cao-afspraken (2011, 2012) en SZW, administratie (2013), peildatum 1-1-2014. De peildatum wijkt hiermee af van eerdere jaren
[2] UWV, jaarverslag

Handhaving

Het aantal inspecties is ten opzichte van vorige jaren gedaald. De Inspectie SZW is meer risicogericht gaan inspecteren. Hierdoor loopt de Inspectie

[19] Tweede Kamer, 32 123 XV, nr. 42
[20] Tweede Kamer, 32 500 XV, nr. 47

SZW steeds vaker tegen complexe constructies aan die erop gericht zijn de wetgeving te ontduiken, waardoor de zaken ook meer tijd vergen.
Het percentage opgespoorde overtredingen is ten opzichte van vorig jaar gestegen. Zo is het percentage actieve inspecties naar arbeidsomstandigheden waarbij een overtreding van de wetgeving is vastgesteld in 2013 66% (63% in 2012) en het aantal BRZO-inspecties waarbij een overtreding is vastgesteld 60% (44% in 2012). Het percentage inspecties waarbij een overtreding van de Wav en/of de Wml is vastgesteld is verder gestegen tot 24%.
Meer uitgebreide informatie over de Inspectie SZW treft u aan in haar Jaarverslag 2013 (www.inspectieszw.nl).

Tabel 1.4 Kerncijfers handhaving[1]

	Realisatie 2011	Realisatie 2012	Realisatie 2013
Aantal actieve en reactieve inspecties en onderzoeken arbeidsomstandigheden door Inspectie SZW	18.729	19.696	17.944
Aantal inspecties en onderzoeken binnen bedrijven die vallen onder het besluit risico's en zware ongevallen 1999	612	512	448
Aantal inspecties Wav/Wml/Waadi door Inspectie SZW	9.655	7.160	4.930
Percentage inspecties waarbij overtreding Wav/Wml/Waadi is vastgesteld	18	21	24

[1] Inspectie SZW, jaarverslag. Vanaf 2013 verantwoordt SZW zich in dit jaarverslag over aantallen afgeronde inspecties en bijbehorend percentage handhavinginterventies in plaats van over aantallen gestarte inspecties en bijbehorend percentage handhavinginterventies. De cijfers uit voorgaande jaren zijn hierop aangepast

Budgettair belang buiten de begroting

De fiscale uitgaven aan het onderdeel mobiliteit van het vitaliteitspakket zijn lager dan begroot. Dit komt door de tegenvallende economische ontwikkeling waardoor er minder oudere uitkeringsgerechtigden in dienst genomen worden.
De premievrijstelling oudere werknemers wordt vanaf 2009 langzaam afgebouwd. De uitgaven in 2013 blijven achter bij de raming.
De afdrachtvermindering loonbelasting indien werknemers onderwijs volgen is € 70 miljoen lager dan geraamd bij de begroting 2013. Deze daling is waarschijnlijk te verklaren door anticipatiegedrag in verband met de beëindiging van de regeling per 1 januari 2014.
De uitgaven in het kader van de ouderschapsverlofkorting zijn € 24 miljoen hoger dan begroot. De realisaties 2012 en 2013 betreffen een raming omdat de aanslaggegevens nog onvolledig zijn. Op dit moment worden er nog aanslagen voor 2010 opgelegd. Uit de meest recente realisatiecijfers over 2011 blijkt dat het gebruik gestegen is, voor de realisaties 2012 en 2013 is uitgegaan van eenzelfde stijging. Er is geen duidelijke verklaring voor deze stijging.

Tabel 1.5 Fiscale uitgaven artikel 1 (lopende prijzen x € 1 mln)[1]

	2009	2010	2011	2012	Realisatie 2013	Begroting 2013	Verschil 2013
Vitaliteit: mobiliteit	–	103	197	183	245	333	– 88
Vitaliteit: loopbaanfaciliteiten	–	160	160	160	490	490	0
Premievrijstellling oudere werknemers	939	807	652	487	254	277	– 23
Premiekorting 62+			275	301	0	0	0
Startersaftrek bij arbeidsongeschiktheid	2	2	1	1	2	2	0
Afdrachtvermindering onderwijs	348	377	389	377	326	396	– 70
Ouderschapsverlofkorting	59	85	107	109	112	88	24

[1] Ministerie van Financiën, Belastingdienst

Artikel

2. Bijstand, Toeslagenwet en Sociale Werkvoorziening

Algemene doelstelling

De overheid ondersteunt bij het vinden van werk en biedt inkomensondersteuning en aangepaste arbeid aan hen die dat echt nodig hebben.

Wie kan werken, moet dat ook doen. Dit is in de eerste plaats in het belang van de betrokkene zelf: werk zorgt voor economische en financiële zelfstandigheid, draagt bij aan het gevoel van eigenwaarde en biedt kansen om volop mee te doen in de samenleving. De overheid streeft naar een transparant en activerend sociaal zekerheidsstelsel dat mensen enerzijds de zekerheid biedt van een adequaat vangnet als dat echt nodig is, en dat hen anderzijds prikkelt om (weer) aan het werk te gaan als dat kan.

Mensen hebben de verantwoordelijkheid om in het eigen inkomen te voorzien en nemen daartoe zelf het initiatief. Alleen als het vinden van werk op eigen kracht niet lukt, helpt de overheid hierbij door re-integratie-ondersteuning te bieden. Ook faciliteert de overheid via de sociale werkvoorziening de arbeidsparticipatie van mensen die uitsluitend onder aangepaste omstandigheden tot regelmatige arbeid in staat zijn. Aan mensen die (tijdelijk) niet in hun eigen levensonderhoud kunnen voorzien biedt de overheid een sociaal vangnet in de vorm van bijstand. Daarbij streeft de overheid er in de vormgeving naar om het aantal loketten waar uitkeringsgerechtigden mee te maken hebben te beperken.

De overheid biedt inwoners van Caribisch Nederland – waar nodig – re-integratieondersteuning en inkomensondersteuning op grond van de Onderstandsregeling.

Rol en verantwoordelijkheid

De Minister **stimuleert** het vinden van werk met het verstrekken van het participatiebudget aan gemeenten. De Minister **financiert** de inkomens-ondersteuning met uitkeringsregelingen. De Minister[21] is verantwoordelijk voor:

- De vormgeving, het onderhoud en de werking van het stelsel van wet- en regelgeving;
- De vaststelling van de hoogte van de algemene bijstandniveaus;
- Het ter beschikking stellen aan en verdelen van middelen onder gemeenten voor de inkomensvoorziening vanuit de WWB, IOAW, IOAZ en Bbz;
- Het houden van systeemtoezicht;
- Het verdelen van een taakstellend aantal Wsw-arbeidsplaatsen en bijbehorende middelen onder gemeenten voor de uitvoering van de Wsw en het bevorderen van uitstroom naar werk;
- Het ter beschikking stellen aan en verdelen van middelen over gemeenten voor de Wet participatiebudget;
- Het terugvorderen van onrechtmatig bestede middelen van het participatiebudget en het terugvorderen van middelen van niet gerealiseerde plekken in de Wsw;
- De sturing van en het toezicht op de rechtmatige, doeltreffende en doelmatige uitvoering door de SVB (AIO, bijstand buitenland) en het UWV (TW);
- De organisatie van de eigen uitvoering binnen het verband van de Rijksdienst Caribisch Nederland (RCN).

[21] Voor een toelichting wordt verwezen naar de leeswijzer

Gemeenten zijn verantwoordelijk voor de rechtmatige en doeltreffende uitvoering van de Wet werk en bijstand, de Wet participatiebudget, de Wet sociale werkvoorziening en aan genoemde wetten verwante wetten en voorzieningen. Het Rijk verschaft gemeenten middelen voor de uitvoering en geeft de wet- en regelgeving vorm waarbinnen de uitvoering plaatsvindt.

Voor alle gemeenten samen wordt een toereikend macrobudget vastgesteld om de WWB-uitkeringen te betalen. Dit budget wordt, evenals het participatiebudget en het WSW-budget, zoveel mogelijk op basis van objectieve factoren over de gemeenten verdeeld.

Het Rijk houdt systeemtoezicht. Bij ernstige tekortkomingen in de gemeentelijke uitvoering van de WWB kan het Rijk aanwijzingen geven aan gemeenten over de uitvoering van de WWB of ingrijpen in de uitvoeringsorganisatie. Gemeenten zijn verantwoordelijk voor de handhaving van de naleving door personen die een beroep doen op deze wetten.

Beleidsconclusies

Het in de begroting 2013 voorgenomen beleid voor 2013 is gerealiseerd of loopt op schema. Daarnaast heeft het kabinet in het sociaal akkoord met de sociale partners afspraken gemaakt over een actieve aanpak om werkloosheid te voorkomen en mensen van werk naar werk te helpen. Daartoe is de subsidieregeling cofinanciering sectorplannen van kracht geworden. In het eerste aanvraagtijdvak dat in het laatste kwartaal van 2013 open stond zijn 37 aanvragen ingediend, waarmee € 370 miljoen subsidie is aangevraagd. De hieruit voortvloeiende subsidietoekenningen leiden in de jaren na 2013 tot uitgaven.
In 2013 zijn de volgende evaluaties afgerond:

- Evaluatie Wet verbetering arbeidsmarktpositie alleenstaande ouders[22]. Gebleken is dat de formele tijdelijke ontheffingen van de arbeidsplicht gestaag dalen, waarmee een groter deel van deze ouders beschikbaar is voor de arbeidsmarkt. Daar tegenover staat dat een substantieel deel van de bijstandsgerechtigden «met rust» wordt gelaten. Met name dit laatste betekent onduidelijkheid voor betrokkenen en het niet kunnen volgen en bijsturen door gemeenten. Bovendien impliceert dit geen re-integratieontheffing. Het door de Minister van SZW gesubsidieerde programma Vakmanschap van Divosa stimuleert de professionalisering van sociale diensten. Ontheffing om sociale redenen met name voor ouderen is zorgelijk. Het kabinet stimuleert de arbeidsparticipatie van ouderen en wil het activerende karakter van de bijstand vergroten.
- Monitor en evaluatie Pilots werken naar vermogen[23]. Uit de pilots blijkt dat het een leerproces was voor alle betrokkenen (de gemeenten, het UWV, werkgevers en werknemers) om mensen met een beperking te plaatsen bij een reguliere werkgever. Het vergt van allen veel investering en aanpassing, ook in houding. Een goede samenwerking tussen de gemeenten en het UWV is belangrijk en werkgevers moeten de samenwerking met hen en de re-integratiebureaus zo vroeg mogelijk aangaan. De werkgevers moeten geïntegreerd vraaggericht worden benaderd. Draagvlak is daarbij een succesfactor. Loondispensatie is een bruikbaar, maar complex instrument, waarbij een goede selectie van de doelgroep belangrijk is. De ervaringen die zijn opgedaan met loondispensatie zijn niet alleen belangrijk voor de toepassing van dit instrument, maar ook van belang voor de toepassing van het instru-

[22] Tweede Kamer, 30 545, nr. 131
[23] Tweede Kamer, 29 817, nr. 126

ment loonkostensubsidie, dat op basis van de afspraken uit het sociaal akkoord loondispensatie vervangt.
- Evaluatie Wet Participatiebudget. Het algemene beeld dat uit de evaluatie naar voren komt is dat er bij veel gemeenten een ontwikkeling gaande is naar een meer integrale werkwijze en het combineren van participatietrajecten. De Wet participatiebudget heeft deze ontwikkeling ondersteund en vereenvoudigd. Voor sommige gemeenten is dit aanleiding geweest om de werkwijze en organisatie aan te passen. Bij de uitvoering van de wet zijn er verder nauwelijks knelpunten gevonden.

Ten opzichte van de in de begroting 2013 gereserveerde middelen zijn de uitgaven Bundeling Uitkeringen Inkomensvoorzieningen Gemeenten (BUIG) € 397 miljoen hoger uitgekomen dan begroot. De uitgaven voor de TW zijn € 142 miljoen hoger dan begroot. Zie voor een toelichting op de budgettaire ontwikkeling van deze instrumenten de onderdelen A1 en A5.

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 2.1 Begrotingsgefinancierde uitgaven en ontvangsten artikel 2 (x € 1.000)

artikelonderdeel	Realisatie 2009	Realisatie 2010	Realisatie 2011	Realisatie 2012	Realisatie 2013	Begroting 2013	Verschil 2013
Verplichtingen	**–**	**–**	**–**	**–**	**10.660.968**	**9.219.036**	**1.441.932**
waarvan garantieverplichtingen	–	–	–	–	– 125	1.105	– 1.230
Uitgaven	**8.830.415**	**9.272.242**	**8.983.232**	**9.146.831**	**9.751.058**	**9.219.668**	**531.390**
Inkomensoverdrachten	*8.789.844*	*9.219.279*	*8.931.026*	*9.137.711*	*9.741.716*	*9.196.939*	*544.777*
Bundeling Uitkeringen Inkomensvoorzieningen Gemeenten (BUIG)	4.047.566	4.103.795	4.093.690	4.981.875 [1]	5.667.195	5.269.847	397.348
Bijstand zelfstandigen	120.328	117.471	145.448	90.886	70.952	67.528	3.424
Participatiebudget	1.758.438	1.895.596	1.698.565	994.553	865.936	861.143	4.793
WSW	2.478.238	2.476.792	2.341.807	2.371.638	2.381.490	2.375.610	5.880
TW	382.903	418.894	425.875	482.882	540.135	398.386	141.749
AIO	0	205.231	222.916	213.000	213.450	221.633	– 8.183
Bijstand buitenland	2.371	1.500	1.657	1.723	1.600	1.600	0
Onderstand (Caribisch Nederland)	0	0	819	743	958	932	26
Re-integratie (Caribisch Nederland)	0	0	249	411	0	260	– 260
Garanties	*354*	*197*	*387*	*1.005*	*928*	*0*	*928*
Garanties	354	197	387	1.005	928	0	928
Subsidies	*2.623*	*0*	*0*	*0*	*4.408*	*0*	*4.408*
Subsidies	2.623	0	0	0	4.408	0	4.408
Opdrachten	*37.287*	*52.464*	*51.515*	*7.811*	*3.702*	*22.425*	*– 18.723*
Opdrachten	37.287	52.464	51.515	7.811	3.702	22.425	– 18.723
Bekostiging	*307*	*302*	*304*	*304*	*304*	*304*	*0*
Bekostiging	307	302	304	304	304	304	0
Ontvangsten	**849.971**	**1.088.423**	**1.035.542**	**337.745**	**111.947**	**127.483**	**– 15.536**

[1] Tot en met 2012 was er sprake van een andere begrotingsstructuur. De toenmalige post «Bijstand overig» is nu opgenomen in het WWB-inkomensdeel, omdat deze post in de nieuwe begrotingsstructuur niet bestaat

A. Inkomensoverdrachten

A1. Bundeling Uitkeringen Inkomensvoorzieningen Gemeenten (BUIG)

Met de Wet BUIG zijn vanaf 2010 de bijdragen aan gemeenten voor de uitvoering van de WWB (inkomensdeel), IOAW, IOAZ, Bbz (alleen het onderdeel tijdelijke uitkeringen levensonderhoud voor startende ondernemers; de overige Bbz-onderdelen worden onder A2 toegelicht) en de WWIK (per 2012 ingetrokken) samengevoegd. Hierdoor ontvangen gemeenten één budget voor de bekostiging van uitkeringen op grond van de genoemde wetten.

Voor de uitvoeringskosten ontvangen gemeenten middelen via de algemene uitkering uit het Gemeentefonds.

De uitgaven van de gebundelde uitkering zijn € 397 miljoen hoger uitgekomen dan begroot. Het budget is met € 242 miljoen aangepast voor de doorwerking van de gestegen lonen en prijzen op de uitkeringen. De tegenvallende economische ontwikkeling heeft tot meer uitkeringen geleid (€ 156 miljoen). Daarnaast is er een beleidsmatige mutatie geweest die in 2013 effect had op de uitgaven. Dit betrof het uitstel van de invoering van de wekeneis musici en artiesten (- € 1 miljoen).

Op basis van nieuwe inzichten in de toe- en afgewezen verzoeken om aanvullende uitkering is, in plaats van de in de begroting opgenomen uitname van € 288 miljoen, uiteindelijk € 163 miljoen van het macrobudget gebruikt voor de in 2013 uitgekeerde meerjarige en incidentele aanvullende uitkeringen.

Tabel 2.2 Extracomptabel overzicht BUIG (x € 1.000)

	Realisatie 2012	Realisatie 2013	Begroting 2013	Verschil 2013
BUIG	**4.981.875**[1]	**5.667.195**	**5.269.847**	**397.348**
WWB-inkomensdeel	4.770.157	5.425.510	5.070.749	354.761
IOAW	143.199	189.116	147.140	41.976
IOAZ	22.932	24.168	23.433	735
Bbz-levensonderhoud (startende ondernemers)	28.526	28.400	28.526	– 126
WWIK	17.061[2]	0	0	0

[1] Zie voetnoot 1 tabel 2.1
[2] Tot en met 2012 was er sprake van een andere begrotingsstructuur. De toenmalige post WWIK is in 2012 opgenomen als onderdeel van BUIG, omdat deze post in de nieuwe begrotingsstructuur niet bestaat. De WWIK is per 1 januari 2012 afgeschaft, waardoor er in 2012 geen middelen voor de WWIK waren voorzien. De uitgaven die in BUIG 2012 zijn opgenomen betreffen een overgangsregeling voor de WWIK

Wet werk en bijstand (WWB)

De WWB voorziet in een sociaal vangnet voor personen die niet zelfstandig in hun bestaan kunnen voorzien. De WWB bestaat uit een inkomensdeel en een werkdeel. Het inkomensdeel maakt onderdeel uit van het gebundelde budget BUIG (zie tabel 2.2). Hieruit worden de bijstanduitkeringen betaald. Het werkdeel maakt onderdeel uit van het participatiebudget (zie tabel 2.7). Hieruit wordt de re-integratieondersteuning betaald.

Budgettaire ontwikkelingen

Ten opzichte van de begroting 2013 zijn de uitgaven aan het WWB-inkomensdeel € 355 miljoen hoger uitgekomen dan begroot. De uitgaven zijn aangepast voor de doorwerking van de gestegen lonen en

prijzen (€ 239 miljoen). Daarnaast heeft de tegenvallende economische ontwikkeling tot meer bijstandsuitkeringen geleid (€ 116 miljoen).

Beleidsrelevante kerncijfers
Het volume van de WWB is onder invloed van de tegenvallende economische ontwikkeling verder opgelopen.

Tabel 2.3 Kerncijfers WWB[1]

	Realisatie 2011	Realisatie 2012	Realisatie 2013
Volume WWB (x 1.000 huishoudens, jaargemiddelde)	315	319	343
Volume WWB (x 1.000 huishoudens, ultimo)	316	325	354
– waarvan verblijfsduur < 1 jaar[2]	76	70	89
– waarvan verblijfsduur 1–5 jaar[2]	123	138	153
– waarvan verblijfsduur > 5 jaar[2]	117	118	112
Instroom WWB (x1 .000)	122	116	111[3]
Uitstroom WWB (x1 .000)	110	104	90[3]

[1] CBS, bijstandsuitkeringenstatistiek
[2] SZW-berekeningen op basis van CBS, bijstandsuitkeringenstatistiek, betreft voorlopige cijfers
[3] Betreft 1e kwartaal 2013 tot en met 3e kwartaal 2013

Handhaving
De realisatie in 2013 wijkt sterk af van 2011 en 2012. Vanwege de inwerkingtreding van de nieuwe Fraudewet per 1 januari 2013 is de wijze van meten door het CBS gewijzigd. De cijfers in 2013 zijn daarom niet te vergelijken met de cijfers van 2012 en eerder.

Tabel 2.4 Kerncijfers WWB (fraude en handhaving)[1]

	Realisatie 2011	Realisatie 2012	Realisatie 2013
Aantal geconstateerde overtredingen met financiële benadeling (x 1.000)	13	16	25
Totaal benadelingbedrag (x € 1 mln)	67	66	73

[1] SZW-berekeningen op basis van CBS, bijstandsdebiteuren- en fraudestatistiek

Wetten inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW) en gewezen zelfstandigen (IOAZ)
De IOAW-uitkering is een aanvulling op het (gezins)inkomen tot bijstandniveau voor oudere werkloze werknemers. Vermogen, zoals een eigen huis of spaargeld, blijft buiten beschouwing. Werkloze ouderen, die vaak spaargeld en/of vermogen in een eigen huis hebben, hoeven hierdoor geen beroep te doen op de WWB en dus ook hun eigen vermogen niet aan te spreken.

De IOAZ is een uitkering voor ouderen die noodgedwongen zijn gestopt met hun werk als zelfstandige omdat de inkomsten daaruit onvoldoende zijn. De IOAZ-uitkering vult het (gezins)inkomen aan tot het bijstandsniveau. In de IOAZ wordt rekening gehouden met de bijzondere positie van zelfstandigen en hun (bedrijfs)vermogen.

Budgettaire ontwikkelingen
De uitgaven aan de IOAW en IOAZ zijn € 43 miljoen hoger uitgekomen dan begroot. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door de oplopende werkloosheid en het daaruit volgende toegenomen beroep (€ 40 miljoen) op deze wetten (zie onderstaande tabel). De uitgaven zijn verder toege-

nomen als gevolg van de aanpassing van de uitkeringen aan loon- en prijsstijging (€ 2 miljoen).

Beleidsrelevante kerncijfers

Tabel 2.5 Kerncijfers IOAW en IOAZ[1]

	Realisatie 2011	Realisatie 2012	Realisatie 2013
Volume IOAW (x 1.000 huishoudens, jaargemiddelde)	10	10	13
Volume IOAZ (x 1.000 huishoudens, jaargemiddelde)	1,4	1,4	1,5

[1] CBS, bijstandsuitkeringenstatistiek

A2. Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz 2004)
Startende ondernemers en gevestigde zelfstandigen kunnen – onder voorwaarden – voor financiële ondersteuning een beroep doen op het Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004. Met dit besluit wordt beoogd kansrijke vanuit een uitkering startende ondernemers en zelfstandigen met tijdelijke financiële moeilijkheden in staat te stellen hun werkzaamheden te starten dan wel voort te zetten. De bijstand kan worden verstrekt als krediet voor bedrijfskapitaal of voor gevestigde ondernemers om te voorzien in de kosten van levensonderhoud.

Budgettaire ontwikkelingen
De uitgaven zijn ruim € 3 miljoen hoger dan eerder begroot. Dit is voornamelijk het gevolg van het toegenomen beroep op bijstand in de kosten van levensonderhoud als gevolg van de tegenvallende economische ontwikkeling.

Beleidsrelevante kerncijfers

Tabel 2.6 Kerncijfers Bbz[1]

	Realisatie 2011	Realisatie 2012	Realisatie 2013
Volume Bbz (x 1.000 huishoudens, jaargemiddelde)	3,6	3,6	3,9

[1] CBS, bijstandsuitkeringenstatistiek

A3. Participatiebudget

In het Participatiebudget zijn het re-integratiebudget (SZW), het budget voor inburgering (BZK) en het budget voor volwasseneneducatie (OCW) samengevoegd. Met de overkomst van de inburgeringmiddelen van BZK naar SZW per 2013 zijn deze middelen als SZW-middelen in onderstaande tabel opgenomen. 2013 is tevens het laatste jaar waarvoor er inburgeringmiddelen zijn toegekend. Het Participatiebudget wordt jaarlijks volgens een objectieve verdeelsystematiek over de gemeenten verdeeld.

Tabel 2.7 Extracomptabel overzicht participatiebudget (x € 1.000)

	Realisatie 2009	Realisatie 2010	Realisatie 2011	Realisatie 2012	Realisatie 2013	Begroting 2013	Verschil 2013
Participatiebudget	**1.758.438**	**1.895.596**	**1.698.565**	**994.553**	**865.936**	**861.143**	**4.793**
Re-integratie SZW	1.530.089	1.442.555	1.335.901	722.944	812.583	807.860	4.723
BZK	103.960	302.608	246.813	160.005	0	0	0
OCW	124.389	150.433	115.851	111.604	53.353	53.283	70

Budgettaire ontwikkelingen
De uitgaven participatiebudget zijn nagenoeg gerealiseerd zoals begroot.

Beleidsrelevante kerncijfers
De terugloop in het aantal beëindigde en lopende trajecten weerspiegelt het afnemende participatiebudget.

Tabel 2.8 Kerncijfers re-integratie (x 1.000)

	Realisatie 2011	Realisatie 2012	Realisatie 2013
Trajecten beëindigd in verslagperiode[1]	108	106	–
Trajecten lopend aan einde verslagperiode[1]	228	207	–
Aantal door bijstandsontvangers/niet-uitkeringsgerechtigden gestarte banen na re-integratie[2]	68	56	28[3]

[1] CBS, statistiek re-integratie gemeenten. Vanaf 2013 registreren gemeenten voorzieningen i.p.v. trajecten. Het aantal trajecten is om die reden voor 2013 niet beschikbaar. Eén persoon kon één traject hebben met meerdere voorzieningen. Het aantal voorzieningen dat is beëindigd tussen 1 januari 2013 en 30 juni 2013 is 98 (x 1.000), het aantal lopende voorzieningen op 30 juni 2013 is 195 (x 1.000)
[2] CBS, aan het werk met re-integratieondersteuning, viermeting uitstroom naar werk
[3] Betreft realisatie 1 januari 2013 t/m 30 juni 2013

A4. Wet sociale werkvoorziening (Wsw)

De Wsw heeft tot doel het scheppen van aangepaste werkgelegenheid voor personen die wel graag willen werken, maar dit niet onder normale arbeidsomstandigheden kunnen doen. De Wsw biedt zowel de mogelijkheid tot werken in een beschutte omgeving als tot begeleid werken bij reguliere werkgevers.

Budgettaire ontwikkelingen
De uitgaven van de Wsw zijn nagenoeg gerealiseerd zoals begroot.

Beleidsrelevante kerncijfers
Er worden vooruitlopend op de Participatiewet steeds minder nieuwe indicaties afgegeven. Dit resulteert in een afname van de wachtlijst en een toenemende gemiddelde verblijfsduur op de wachtlijst.

Tabel 2.9 Kerncijfers Wsw[1]

	Realisatie 2011	Realisatie 2012	Realisatie 2013
Werknemersbestand (aantal personen x 1.000 per ultimo)	102	102	102
Wachtlijst (aantal personen x 1.000 per ultimo)	21	16	13
Gemiddelde verblijfsduur op de wachtlijst ultimo kalenderjaar (maanden)	18	23	24
Aantal detacheringen als percentage van het totaal aantal arbeidsplaatsen (%)	24	27	30
Aantal gerealiseerde plaatsen in begeleid werken als percentage van het totaal aantal arbeidsplaatsen (%)	6,1	6,2	6,2

[1] Research voor Beleid, Wsw-statistiek

A5. Toeslagenwet

De Toeslagenwet (TW) vult sociale verzekeringsuitkeringen aan tot het relevante sociaal minimum als het totale inkomen (excl. TW-uitkering) van de uitkeringsgerechtigde en diens eventuele partner daaronder ligt.

Budgettaire ontwikkelingen
De TW-uitgaven worden vooral bepaald door volumeontwikkelingen in de moederwetten. De gerealiseerde uitgaven zijn € 142 miljoen hoger uitgekomen dan begroot. Dit is onder meer het gevolg van het hoger dan aanvankelijk geraamde aantal werkloosheidsuitkeringen en de

doorwerking daarvan op de TW. Daarnaast is de realisatie hoger uitgekomen, omdat in de begroting 2013 abusievelijk geen rekening is gehouden met de doorwerking op de uitgaven TW van het stijgend aantal WIA-uitkeringen (maar wel met het afnemend aantal WAO-gerechtigden). WIA-gerechtigden maken vaker aanspraak op TW-aanvulling dan WAO-gerechtigden. Verder zijn de TW-uitgaven € 8 miljoen hoger in verband met aanpassing voor gestegen lonen en prijzen. Ten slotte is er in 2013 sprake van een nabetaling op de afrekening over 2012 ter hoogte van € 12 miljoen.

Beleidsrelevante kerncijfers
Het gemiddeld jaarvolume van de TW is in 2013 met 10.000 uitkeringsjaren gestegen. De toename is voor een belangrijk deel het gevolg van het hoger dan verwachte aantal WW-uitkeringen en de doorwerking hiervan op de TW.

De gemiddelde toeslag is in 2013 met bijna 10% toegenomen. Dit is vooral het gevolg van een relatieve verschuiving van het aantal toeslagen op de (gemiddeld) lagere WW-uitkeringen ten opzichte van de WIA/WAO-uitkeringen, waardoor de gemiddelde toeslag hoger is.

Tabel 2.10 Kerncijfers TW[1]

	Realisatie 2011	Realisatie 2012	Realisatie 2013
Gemiddeld jaarvolume TW (x 1.000 uitkeringsjaren)	185	189	199
Gemiddelde toeslag per jaar (x € 1)	2.297	2.560	2.710

[1] UWV, jaarverslag

Handhaving
Het aantal geconstateerde overtredingen met financiële benadeling is in 2013 toegenomen. Het totale benadelingsbedrag is bijna verdubbeld, doordat het UWV meer overtredingen heeft vastgesteld met een relatief hoog schadebedrag.

Tabel 2.11 Kerncijfers TW (fraude en handhaving)[1]

	Realisatie 2011	Realisatie 2012	Realisatie 2013
Aantal geconstateerde overtredingen met financiële benadeling (x 1.000)	2,3	2,0	2,5
Totaal benadelingbedrag (x € 1 mln)	5,2	4,8	9,1

[1] UWV, jaarverslag

A6. Aanvullende Inkomensvoorziening Ouderen

Ouderen met een onvolledig AOW-pensioen kunnen recht hebben op bijstand. Deze bijstand heet Aanvullende Inkomensvoorziening Ouderen (AIO) en kan worden aangevraagd bij de SVB.

Budgettaire ontwikkelingen
De realisatie van de uitgaven aan AIO is € 8 miljoen lager dan begroot. Dit is het saldo van een nabetaling van € 10,5 miljoen op een herziene afrekening over 2010 en voor bijna € 19 miljoen het gevolg van een gemiddeld lagere aanvulling dan eerder geraamd. Deze lagere aanvulling is het gevolg van de stijging van de fiscale ouderenkorting in 2013. Hierdoor steeg de netto AOW-uitkering, waardoor AIO-gerechtigden minder aanvulling nodig hadden.

Beleidsrelevante kerncijfers
Het volume aanvullingen is stabiel, terwijl het volume AOW-gerechtigden stijgt. Daaruit volgt dat relatief minder mensen een beroep doen op de AIO.

Tabel 2.12 Kerncijfers AIO[1]

	Realisatie 2011	Realisatie 2012	Realisatie 2013
Jaarvolume AIO (jaargemiddelde, x 1 000 huishoudens)	40	40	40

[1] CBS, bijstandsuitkeringenstatistiek

A7. Bijstand Buitenland
Verlening van bijstand aan een in het buitenland gevestigde Nederlander wordt alleen nog voortgezet ingeval het recht op uitkering vóór 1 januari 1996 is vastgesteld. Sinds 1996 zijn er dus geen nieuwe rechthebbenden.

Budgettaire ontwikkelingen
De uitgaven zijn gerealiseerd zoals begroot.

Beleidsrelevante kerncijfers

Tabel 2.13 Kerncijfers Bijstand Buitenland[1]

	Realisatie 2011	Realisatie 2012	Realisatie 2013
Volume bijstand buitenland (x 1.000)	0,2	0,2	0,2

[1] SVB, jaarverslag

A8. Onderstand en re-integratie Caribisch Nederland
De overheid biedt aan inwoners van Caribisch Nederland inkomensondersteuning op grond van de Onderstand en waar nodig re-integratieondersteuning.

Budgettaire ontwikkelingen
De realisatie van de uitgaven Onderstand ligt in lijn met de begroting.

Tijdens de begrotingsuitvoering is het voor re-integratie Caribisch Nederland begrote bedrag van € 0,26 miljoen geheel overgeboekt naar het BES-fonds (Ministerie van BZK), waarop de feitelijke uitgaven worden verantwoord.

Tabel 2.14 Kerncijfers Caribisch Nederland[1]			
	Realisatie 2011	Realisatie 2012	Realisatie 2013
Volume Onderstand Caribisch Nederland (x 1.000 huishoudens)	0,3	0,3	0,3

[1] SZW-unit RCN

B. Garanties
Vanaf het jaarverslag 2013 worden de garanties afzonderlijk weergegeven. Dit betreffen garantstellingen voor de borgstellingregeling, waarvoor de geleden schade voor rekening van SZW is gekomen. Deze uitgaven van € 0,9 miljoen waren eerder begroot onder Opdrachten.

C Subsidies
De begrotingsmiddelen voor subsidies waren begroot onder Opdrachten. Afhankelijk van de toe te kennen subsidieaanvragen zijn de benodigde middelen van € 4,4 miljoen overgeboekt vanuit Opdrachten. De subsidies zijn vooral verleend in het kader van de implementatie van de Participatiewet (Divosa, Cedris), de Quotumregeling (AWVN) en schuldhulpbeleid (Nvvk, Humanitas, Leergeld).

D. Opdrachten
Omdat er bij de opstelling van de begroting 2013 nog veel onduidelijkheid bestond over de allocatie en de vorm van een aantal voorgenomen uitgaven is er voor gekozen deze in gezamenlijkheid op te nemen onder Opdrachten. In de loop van de uitvoering van het begrotingsjaar is dit aangepast. Vanuit dit budget zijn middelen overgeboekt naar de beleidsinstrumenten Garanties (€ 0,9 miljoen) en Subsidies (€ 4,4 miljoen). Verder zijn er drie bedragen overgeboekt naar artikel 11, namelijk voor de werkgeversdienstverlening op de werkpleinen (€ 5,7 miljoen), voor de werkgeversaanpak Wajong (€ 1,9 miljoen) en voor de overstapmogelijkheid van de oude Wajong naar de nieuwe Wajong (€ 1 miljoen). Voorts is aan de 35 arbeidsmarktregio's middels een overboeking naar het Gemeentefonds € 3,5 miljoen beschikbaar gesteld als tegemoetkoming in de voorbereidingskosten van het nieuwe ESF-programma 2014–2020. Ten slotte is € 1,3 miljoen vrijgevallen op de implementatiekosten van de Participatiewet doordat voorbereidingsactiviteiten zijn doorgeschoven naar 2014.

E. Bekostiging
De uitgaven zijn gerealiseerd zoals begroot.

F. Ontvangsten
De begrote ontvangsten betreffen de bijdragen van de Ministeries van OCW en BZK aan het participatiebudget.
De gerealiseerde ontvangsten zijn per saldo € 15,6 miljoen lager dan begroot. Vergeleken met de begroting zijn hogere ontvangsten gerealiseerd als gevolg van terugvorderingen inzake onderbesteding of onrechtmatigheid van de Wet participatiebudget (€ 13,5 miljoen), WSW (€ 7,1 miljoen), Bbz (€ 24 miljoen) en is er van de SVB € 13 miljoen terugontvangen op de AIO vanwege de afrekening over het jaar 2012. Daartegenover zijn de begrote ontvangsten van € 73,7 miljoen als bijdrage van het Ministerie van BZK aan het participatiebudget komen te vervallen. Als gevolg van de overkomst van het beleidsterrein Integratie

en maatschappelijke samenhang van BZK naar SZW is de betaling van BZK aan SZW voor de bijdrage aan het participatiebudget overbodig geworden. Daarom heeft een technische en budgetneutrale aanpassing plaatsgevonden (zie ook artikel 13), die geen gevolgen heeft voor de omvang van het participatiebudget.

Artikel

3. Arbeidsongeschiktheid

Algemene doelstelling

De overheid verzekert werknemers tegen de inkomensgevolgen van arbeidsongeschiktheid en stimuleert hen aan het werk te blijven of het werk te hervatten.

De overheid vindt dat werknemers die loon derven als gevolg van arbeidsongeschiktheid verzekerd moeten zijn van een redelijk inkomen. Daarom zijn werknemers verplicht verzekerd op grond van de Wet werk en inkomen naar arbeidsvermogen (WIA). Deze wet heeft de Wet op de arbeidsongeschiktheidsverzekering (WAO) vervangen en geldt voor mensen die op of na 1 januari 2004 door ziekte of gebrek arbeidsongeschikt zijn geworden.

Op grond van de Wet op de arbeidsongeschiktheidsverzekering zelfstandigen (WAZ) waren ondernemers verplicht verzekerd tegen de inkomensgevolgen van arbeidsongeschiktheid. De WAZ is per 1 augustus 2004 ingetrokken, maar geldt nog wel voor zelfstandigen die op dat moment een uitkering ontvingen.

Als het totale inkomen van de uitkeringsgerechtigde WIA, WAO of WAZ en diens eventuele partner onder het sociaal minimum ligt, kan de uitkeringsgerechtigde een toeslag ontvangen tot dat sociaal minimum op grond van de Toeslagenwet (TW), zie beleidsartikel 2.

De overheid stimuleert met behulp van financiële prikkels voor zowel werknemers als werkgevers dat gedeeltelijk arbeidsgeschikte werknemers aan het werk blijven of weer aan het werk gaan. Daarnaast biedt de overheid gerichte re-integratieondersteuning aan gedeeltelijk arbeidsgeschikte werknemers die ondersteuning nodig hebben. De overheid kent daarbij een groot belang toe aan de eigen verantwoordelijkheid en het meewerken aan re-integratie door de gedeeltelijk arbeidsgeschikte.

Aan werknemers in Caribisch Nederland wordt met de Ongevallenverzekering (OV) een inkomensvoorziening geboden in geval van arbeidsongeschiktheid door een bedrijfsongeval.

Rol en verantwoordelijkheid

De Minister **stimuleert** aan het werk blijven of het werk hervatten met een bijdrage voor re-integratieinspanningen aan het UWV. De Minister **financiert** de inkomensondersteuning met begrotingsgefinancierde uitkeringsregelingen. Bij de premiegefinancierde uitkeringsregelingen **regisseert** de Minister. Hij is verantwoordelijk voor:

- De vormgeving, het onderhoud en de werking van het stelsel van wet- en regelgeving;
- De vaststelling van het niveau van de uitkeringen van de onderscheiden regelingen;
- De sturing van en het toezicht op de rechtmatige, doeltreffende en doelmatige uitvoering door het UWV;
- De organisatie van de eigen uitvoering binnen het verband van de Rijksdienst Caribisch Nederland (RCN).

Beleidsconclusies

Het in de begroting 2013 voorgenomen beleid voor 2013 heeft doorgang gevonden.

In aanvulling op het voorgenomen beleid is besloten met terugwerkende kracht een bedrag ter hoogte van de tegemoetkoming arbeidsongeschikten toe te kennen aan personen met een Nederlandse arbeids-

ongeschiktheidsuitkering (WIA, WAO, WAZ of Wajong) woonachtig in het buitenland. Daarnaast wordt de ao-tegemoetkoming vanaf 2014 exporteerbaar gemaakt. Hiertoe is besloten om het financiële risico als gevolg van rechtsprocedures over het niet exporteren van de tegemoetkoming niet verder te laten oplopen. De structurele budgettaire overschrijding die ontstaat door het exporteren van de ao-tegemoetkoming is opgelost door het bedrag van de ao-tegemoetkoming van netto € 350,– per jaar met ingang van 1 juli 2013 generiek te korten. De ao-tegemoetkoming is aangepast naar netto € 342,– per jaar.

In 2013 zijn twee beleidsevaluaties naar de Tweede Kamer gestuurd.

- Op 7 juni is het rapport «Ontwikkeling hybride financiering WGA» aan de Tweede Kamer aangeboden [24]. Uit het onderzoek blijkt dat het stelsel van hybride financiering zich tot en met 2012 stabiel heeft ontwikkeld. De publieke en de private verzekeraars leveren vergelijkbare prestaties. Er zijn signalen dat private verzekeraars financiële risico's hebben genomen bij het betreden van de markt en dat dit tot verliezen heeft geleid. Dit leidt op dit moment tot een herbezinning van verzekeraars, waarbij zij hun positie op de markt heroverwegen en hun risicomanagement en premiestelling kritisch tegen het licht houden. Monitoring van het hybride stelsel, met haar sterk van elkaar verschillende financieringswijzen, blijft dan ook noodzakelijk.
- Op 11 juni is het onderzoek «Duurzaam niet-duurzaam» aangeboden aan de Tweede Kamer [25]. Het onderzoek laat zien dat de groep werkhervatting gedeeltelijk arbeidsgeschikten (WGA) 80–100 naar verwachting ook in de toekomst de grootste groep blijft. Tegelijkertijd blijkt uit het onderzoek dat de groep niet statisch is. Het merendeel van de groep WGA 80–100 blijkt te beschikken over benutbare mogelijkheden. In het sociaal akkoord zijn afspraken gemaakt om de instroom in de WIA verder te beperken. Sociale partners zullen maatregelen nemen die ervoor zorgen dat minder mensen een beroep hoeven te doen op een arbeidsongeschiktheidsuitkering. Om sociale partners te helpen tot concrete maatregelen te komen zal in 2014 vervolgonderzoek plaatsvinden.

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 3.1 Begrotingsgefinancierde uitgaven en ontvangsten artikel 3 (x € 1.000)

artikelonderdeel	Realisatie 2009	Realisatie 2010	Realisatie 2011	Realisatie 2012	Realisatie 2013	Begroting 2013	Verschil 2013
Verplichtingen	**–**	**–**	**–**	**–**	**593**	**472**	**121**
Uitgaven	**0**	**0**	**402**	**562**	**593**	**472**	**121**
Inkomensoverdrachten	*0*	*0*	*402*	*562*	*593*	*472*	*121*
Ongevallenverzekering (Caribisch Nederland)	0	0	402	562	593	472	121
Ontvangsten	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

[24] Tweede Kamer, 32 716, nr. 16
[25] Tweede Kamer, 32 716, nr. 17

Tabel 3.2 Premiegefinancierde uitgaven en ontvangsten artikel 3 (x € 1.000)							
artikelonderdeel	Realisatie 2009	Realisatie 2010	Realisatie 2011	Realisatie 2012	Realisatie 2013	Begroting 2013	Verschil 2013
Uitgaven	**9.562.145**	**9.498.206**	**9.404.032**	**9.068.219**	**9.116.600**	**9.202.239**	**– 85.639**
Inkomensoverdrachten	*9.378.631*	*9.387.954*	*9.305.011*	*8.974.219*	*9.035.000*	*8.938.551*	*96.449*
IVA	330.000	474.202	631.000	789.000	964.000	1.000.358	– 36.358
WGA	807.444	1.124.932	1.461.000	1.639.219	1.981.000	1.981.075	– 75
WAO	7.883.187	7.465.814	6.930.000	6.294.000	5.872.000	5.741.565	130.435
WAZ	358.000	323.006	283.011	252.000	218.000	215.553	2.447
Bijdrage aan ZBO's/RWT's	*183.514*	*110.252*	*99.021*	*94.000*	*81.600*	*101.698*	*– 20.098*
Re-integratie WIA/WAO/WAZ	183.514	110.252	99.021	94.000	81.600	101.698	– 20.098
Nominaal	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*161.990*	*– 161.990*
Ontvangsten	***0***	***0***	***0***	***0***	***0***	***0***	***0***

Toelichting financiële instrumenten

A. Inkomensoverdrachten

A1. Ongevallenverzekering (Caribisch Nederland)

Werknemers in Caribisch Nederland wordt in geval van een bedrijfsongeval een inkomensvoorziening geboden. De uitkering is hierbij gekoppeld aan het laatste loon van de werknemer. De SZW-unit bij de Rijksdienst Caribisch Nederland is verantwoordelijk voor de uitvoering van deze regeling.

Budgettaire ontwikkelingen

De uitgaven zijn € 121.000 hoger dan begroot. Deze afwijking wordt verklaard doordat zowel door verbeterde uitvoering als door meer bekendheid bij werkgevers meer arbeidsongevallen worden gerapporteerd.

Beleidsrelevante kerncijfers

Tabel 3.3 Kerncijfers Ongevallenverzekering (Caribisch Nederland)[1]			
	Realisatie 2011	Realisatie 2012	Realisatie 2013
Volume uitkeringen Ongevallenverzekering (x 1.000)	<0,1	<0,1	<0,1

[1] SZW-unit RCN

A2. Wet werk en inkomen naar arbeidsvermogen (WIA)

De WIA geeft werknemers die na een wachttijd van twee jaar ten minste 35% arbeidsongeschikt zijn, recht op een uitkering. In de WIA staat werk voorop; het accent ligt op wat mensen wel kunnen. Tegelijkertijd is er sprake van inkomensbescherming.

De WIA bestaat uit twee uitkeringsregimes. De Inkomensverzekering voor volledig en duurzaam arbeidsongeschikten (IVA) verstrekt een loondervingsuitkering aan werknemers die duurzaam volledig arbeidsongeschikt zijn. Wie nog gedeeltelijk kan werken, dan wel niet duurzaam volledig arbeidsongeschikt is, krijgt een uitkering op basis van de Regeling werkhervatting gedeeltelijk arbeidsgeschikten (WGA). De WIA wordt uitgevoerd door het UWV.

Wie komt ervoor in aanmerking?
De WIA is van toepassing op mensen die op of na 1 januari 2004 door ziekte of gebrek 35% of meer arbeidsongeschikt zijn geworden. De WIA heeft per 29 december 2005 de WAO vervangen. Werknemers die vóór 1 januari 2004 arbeidsongeschikt zijn geworden als gevolg van ziekte of gebrek hebben recht op een WAO-uitkering.

Inkomensvoorziening volledig en duurzaam arbeidsongeschikten (IVA)

Budgettaire ontwikkelingen
De uitkeringslasten IVA komen € 36 miljoen lager uit dan begroot. Indien rekening wordt gehouden met de ten tijde van de begrotingsopstelling geraamde loon- en prijsbijstelling (€ 17 miljoen, in tabel 3.2 onderdeel van de post nominaal) is sprake van een daling met € 53 miljoen. De daling van de uitkeringslasten is met name het gevolg van een lager dan geraamd volume, waardoor de uitkeringslasten met € 54 miljoen zijn gedaald. Zowel de instroom in de IVA als de doorstroom vanuit de WGA zijn lager uitgevallen dan oorspronkelijk begroot. Hierdoor zijn ook de uitgaven aan de ao-tegemoetkoming lager uitgevallen (€ 5 miljoen). Daartegenover staat dat de gemiddelde jaaruitkering juist hoger is uitgevallen dan begroot (€ 6 miljoen).

Beleidsrelevante kerncijfers
De kerncijfers IVA zijn gecombineerd met de kerncijfers WAO in tabel 3.4.

Regeling werkhervatting gedeeltelijk arbeidsgeschikten (WGA)

Budgettaire ontwikkelingen
De begrote uitgaven WGA zijn bijna gelijk aan de gerealiseerde uitgaven. Indien rekening wordt gehouden met de ten tijde van de begrotingsopstelling geraamde loon- en prijsbijstelling (€ 38 miljoen, in tabel 3.2 onderdeel van de post nominaal) is sprake van een daling met € 38 miljoen, hetgeen onder andere toe te schrijven is aan een lagere instroom in de WGA dan oorspronkelijk geraamd. De uitgaven aan de ao-tegemoetkoming zijn € 6 miljoen hoger uitgevallen dan begroot, hetgeen onder andere toe te schrijven is aan het met terugwerkende kracht toekennen van de tegemoetkoming aan personen met een Nederlandse arbeidsongeschiktheidsuitkering woonachtig in het buitenland.

Beleidsrelevante kerncijfers
De kerncijfers WGA zijn gecombineerd met de kerncijfers WAO in tabel 3.4.

A3. Wet op de Arbeidsongeschiktheidsverzekering (WAO)
Werknemers die vóór 1 januari 2004 arbeidsongeschikt zijn geworden als gevolg van ziekte of gebrek hebben recht op een WAO-uitkering. De WAO is per 29 december 2005 vervangen door de WIA. De WIA geldt voor mensen die op of na 1 januari 2004 door ziekte of gebrek arbeidsongeschikt zijn geworden. De WAO blijft gelden voor mensen die op 1 januari 2004 al een WAO-uitkering ontvingen en voor mensen die binnen vijf jaar na het beëindigen van de WAO-uitkering opnieuw arbeidsongeschikt worden door dezelfde oorzaak. Hierdoor worden er nog slechts nieuwe WAO-uitkeringen toegekend bij herleving van een oud recht. De WAO wordt uitgevoerd door het UWV.

Budgettaire ontwikkelingen
De gerealiseerde uitgaven in 2013 komen € 130 miljoen hoger uit dan begroot. Indien rekening wordt gehouden met de ten tijde van de begrotingsopstelling geraamde loon- en prijsbijstelling (€ 103 miljoen, in tabel 3.2 onderdeel van de post nominaal) is sprake van een stijging met € 27 miljoen. De uitgaven aan de ao-tegemoetkoming zijn € 18 miljoen hoger uitgevallen dan begroot, hetgeen onder andere toe te schrijven is aan het met terugwerkende kracht toekennen van de tegemoetkoming aan personen met een Nederlandse arbeidsongeschiktheidsuitkering woonachtig in het buitenland.

Beleidsrelevante kerncijfers
De totale omvang van het bestand WIA en WAO is in 2013 wederom gedaald. Dit komt doordat het aantal WIA-gerechtigden minder snel toeneemt dan dat het aantal WAO-gerechtigden afneemt. De instroom in de WIA ligt in 2013 nagenoeg op hetzelfde niveau als in 2012 en 2011. De uitstroom uit de WIA is gestegen, evenals de doorstroom vanuit de WGA naar de IVA. De groei van de uitstroom en de doorstroom loopt gelijk op met de groei van het WIA-bestand, dat nog jaren in een opbouwfase zit.

Het WAO-volume daalt omdat de WAO een aflopende regeling is. De instroom in de WAO is beperkt tot herlevingen op basis van oud recht. Daar staat een veel grotere uitstroom tegenover die vooral het gevolg is van het bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd.

Tabel 3.4 Kerncijfers IVA, WGA en WAO[1]

	Realisatie 2011	Realisatie 2012	Realisatie 2013
IVA, WGA en WAO			
Bestand in uitkeringen (ultimo, x 1.000)	582	568	560
• waarvan IVA	36	43	51
• waarvan WGA	102	119	135
• waarvan WAO	444	406	373
Bestand als percentage van de verzekerde populatie (%)	8,3	8,2	7,9
Instroom in uitkeringen (x 1.000)	41	39	38
• waarvan IVA	7,8	7,3[2]	7,9
• waarvan WGA	30	29[2]	29
• waarvan WAO	3,1	2,3[2]	1,0
Instroomkans (%)	0,6	0,5	0,5
Uitstroom uit uitkeringen (x 1.000)	55	55	47
• waarvan IVA	3,1	3,7[2]	4,2
• waarvan WGA	6,7	7,8[2]	8,5
• waarvan WAO	46	43[2]	35
Doorstroom van WGA naar IVA (x 1.000)	3,2	3,8	5,0
Uitstroomkans WAO + WIA (%)	8,7	8,8	7,8
WGA			
Aandeel werkende WGA'ers met resterende verdiencapaciteit (%)	48	46	43

[1] UWV, jaarverslag
[2] Dit is het berekende 12-maandscijfer. In het UWV-jaarverslag is een 11,5 maandcijfer opgenomen

Handhaving
Het aantal geconstateerde overtredingen is bij de IVA, WGA en WAO ten opzichte van 2012 gelijk gebleven. Het totale benadelingsbedrag is toegenomen doordat het UWV meer overtredingen heeft vastgesteld met een relatief hoog schadebedrag.

Tabel 3.5 Kerncijfers IVA, WGA en WAO (fraude en handhaving)[1]			
	Realisatie 2011	Realisatie 2012	Realisatie 2013
Aantal geconstateerde overtredingen met financiële benadeling (x 1.000)	1,5	1,7	1,7
Totaal benadelingbedrag (x € 1 mln)	8,0	9,2	12,4

[1] UWV, jaarverslag

A4. Wet op de arbeidsongeschiktheidsverzekering zelfstandigen (WAZ)

De WAZ is een verplichte verzekering voor zelfstandigen, beroepsbeoefenaren, directeuren-grootaandeelhouders en meewerkende echtgenoten tegen de inkomensgevolgen van langdurige arbeidsongeschiktheid. De WAZ is op 1 augustus 2004 ingetrokken. Sindsdien kunnen ondernemers zelf bepalen of zij de inkomensrisico's al dan niet willen afdekken, bijvoorbeeld via een particuliere arbeidsongeschiktheidsverzekering. De WAZ blijft gelden voor zelfstandigen die op 1 augustus 2004 een uitkering ontvingen. De WAZ wordt uitgevoerd door het UWV.

Budgettaire ontwikkelingen

De gerealiseerde uitkeringslasten zijn € 2 miljoen hoger uitgevallen dan begroot. Indien rekening wordt gehouden met de ten tijde van de begrotingsopstelling geraamde loon- en prijsbijstelling (€ 4 miljoen, in tabel 3.2 onderdeel van de post nominaal) is sprake van een verlaging met € 2 miljoen. De uitgaven aan de tegemoetkoming arbeidsongeschikten zijn € 1 miljoen hoger uitgekomen dan begroot.

Beleidsrelevante kerncijfers

Het aantal WAZ-uitkeringen daalt omdat de WAZ een aflopende regeling is.

Tabel 3.6 Kerncijfers WAZ[1]			
	Realisatie 2011	Realisatie 2012	Realisatie 2013
Bestand in uitkeringen (ultimo, x 1.000)	26	23	20

[1] UWV, jaarverslag

B. Bijdrage aan ZBO's en RWT's

Re-integratie WIA/WAO/WAZ/ZW

Voor de re-integratie van uitkeringsgerechtigden in de WIA, WAO, WAZ en ZW zet het UWV middelen in voor de inkoop van trajecten en diensten, voorzieningen en loonkostensubsidies. Het UWV beschikt over een taakstellend budget voor de inzet van trajecten en over een taakstellend budget voor de inzet van voorzieningen voor de re-integratieondersteuning van gedeeltelijk arbeidsgeschikten (inclusief jonggehandicapten). Deze budgetten zijn samen met de re-integratiebudgetten Wajong opgenomen in tabel 4.3. Ze worden jaarlijks aan het UWV beschikbaar gesteld en door het UWV verantwoord via de reguliere rapportages.

Budgettaire ontwikkelingen
In 2013 is het re-integratiebudget niet volledig benut (- € 20 miljoen). Dit komt doordat de gemiddelde prijs per ingekocht traject is gedaald. Daarnaast speelt ook dat door de tegenvallende economische ontwikkeling minder mensen met een beperking aan het werk komen, wat leidt tot minder aanvragen voor voorzieningen en dus lagere uitgaven.

Artikel

4. Jonggehandicapten

Algemene doelstelling

De overheid draagt zorg voor arbeidsondersteuning en een inkomensvoorziening voor jonggehandicapten.

De overheid heeft als doel de arbeidsparticipatie van jonggehandicapten te bevorderen. Voor jonggehandicapten die perspectief hebben op het verrichten van arbeid staat het recht op arbeidsondersteuning centraal. Zij komen in de zogeheten werkregeling van de Wet werk en arbeidsondersteuning Jonggehandicapten (Wajong). Met de jonggehandicapte (en eventueel diens ouders) wordt een individueel participatieplan opgesteld, waarin onder andere staat wat de beste manier is om een baan te vinden, welke ondersteuning daarbij beschikbaar is en welke rechten en plichten de jongere heeft. Als onderdeel van de arbeidsondersteuning kunnen zij zo nodig inkomensondersteuning aanvragen. Mensen die als gevolg van ziekte om medische of arbeidskundige redenen geen perspectief hebben op een baan, ook niet met ondersteuning, hebben recht op de uitkeringsregeling Wajong. Voor hen staat inkomensbescherming voorop.

Rol en verantwoordelijkheid

De Minister **stimuleert** het vinden van werk met een bijdrage voor re-integratieinspanningen aan het UWV en de REA-instituten. De Minister **financiert** de inkomensondersteuning met de uitkeringsregeling (de Wajong). Hij[26] is verantwoordelijk voor:

- De vormgeving, het onderhoud en de werking van het stelsel van wet- en regelgeving;
- De vaststelling van het niveau van de uitkeringen uit hoofde van de Wajong;
- Het ter beschikking stellen van middelen voor het aan het werk helpen van mensen die arbeidsmogelijkheden hebben;
- De sturing van en het toezicht op de rechtmatige, doeltreffende en doelmatige uitvoering door het UWV.

Beleidsconclusies

In de begroting 2013 waren geen beleidswijzigingen voorzien. In de loop van 2013 is besloten met terugwerkende kracht een bedrag ter hoogte van de tegemoetkoming arbeidsongeschikten toe te kennen aan personen met een Nederlandse arbeidsongeschiktheidsuitkering (WIA, WAO, WAZ of Wajong) woonachtig in het buitenland (zie voor een verdere toelichting de beleidsconclusies bij artikel 3).

In 2013 is de subsidieregeling scholing jonggehandicapten met ernstige scholingsbelemmeringen geëvalueerd. Naar aanleiding van deze evaluatie is de subsidieregeling gecontinueerd met een aantal beperkte wijzigingen zoals scherpere toelatingscriteria.

De uitkeringslasten Wajong zijn € 93 miljoen hoger uitgekomen dan begroot. Zie voor een toelichting op de budgettaire ontwikkeling onderdeel A.

[26] Voor een toelichting wordt verwezen naar de leeswijzer

Tabel 4.1 Begrotingsgefinancierde uitgaven en ontvangsten artikel 4 (x € 1.000)

artikelonderdeel	Realisatie 2009	Realisatie 2010	Realisatie 2011	Realisatie 2012	Realisatie 2013	Begroting 2013	Verschil 2013
Verplichtingen	**–**	**–**	**–**	**–**	**2.670.218**	**2.606.167**	**64.051**
Uitgaven	**2.496.803**	**2.797.221**	**3.309.562**	**2.465.446**	**2.670.218**	**2.606.167**	**64.051**
Inkomensoverdrachten	*2.425.710*	*2.642.160*	*3.138.036*	*2.313.856*	*2.543.218*	*2.449.963*	*93.255*
Wajong	2.425.710	2.642.160	3.138.036	2.313.856	2.543.218	2.449.963	93.255
Bijdrage aan ZBO's/RWT's	*71.093*	*155.061*	*171.526*	*151.590*	*127.000*	*156.204*	*– 29.204*
Re-integratie Wajong	71.093	155.061	171.526	151.590	127.000	156.204	– 29.204
Ontvangsten	**1.016**	**398**	**15.461**	**50.542**	**13.775**	**0**	**13.775**

Toelichting financiële instrumenten

A. Inkomensoverdrachten

Wet werk en arbeidsondersteuning jonggehandicapten (Wajong)
De Wajong biedt inkomensondersteuning aan personen die voor het bereiken van de 18-jarige leeftijd arbeidsgehandicapt zijn geworden en geen arbeidsverleden hebben en aan jongeren die tijdens hun studie arbeidsongeschikt zijn geworden. De Wajong wordt uitgevoerd door het UWV.

Budgettaire ontwikkelingen
De gerealiseerde Wajonguitgaven zijn € 93 miljoen hoger uitgekomen dan begroot. Dit is voor € 46 miljoen het gevolg van de loon- en prijsbijstelling. De overige € 47 miljoen is grotendeels het gevolg van een hoger dan geraamde instroom en een hogere gemiddelde uitkeringsprijs. Deze gemiddelde prijs is gestegen vanwege een lager aantal werkende Wajongers. Als mensen in de Wajong werken, krijgen ze meestal een aanvullende uitkering die lager is dan een volledige uitkering of eventueel een nuluitkering vanwege de inkomsten uit werk.

Beleidsrelevante kerncijfers
Het totale aantal Wajongers is in 2013 opnieuw gestegen. Dit komt doordat de instroom in de Wajong aanzienlijk hoger is dan de uitstroom. De uitstroom ligt op een lager niveau omdat het Wajong-bestand nog relatief jong is, waardoor nog weinig van hen de pensioengerechtigde leeftijd bereiken. Zoals verwacht is het volume «Wajong tot 2010» gedaald. Instroom in deze regeling kan alleen nog als gevolg van herleefde Wajongrechten.

De instroom in de Wajong is in 2013 hoger dan in de afgelopen twee jaren. De verwachting dat de introductie van de nieuwe Wajong met ingang van 2010 een lagere instroom tot gevolg zou hebben, is niet uitgekomen. Een klein deel van de gestegen instroom is het gevolg van een rechterlijke uitspraak waardoor circa 400 mensen met een arbeidsongeschiktheidsuitkering ook recht op Wajong bleken te hebben. Deze eenmalige extra instroom heeft geen financiële gevolgen omdat het nuluitkeringen betreft.

Het aandeel werkenden is in 2013 gedaald ten opzichte van 2012. Dit is waarschijnlijk het gevolg van de tegenvallende economische ontwikkeling.

Tabel 4.2 Kerncijfers Wajong[1]			
	Realisatie 2011	Realisatie 2012	Realisatie 2013
Volume Wajong totaal (ultimo, x 1.000 personen)	216	227	239
• waarvan Wajong tot 2010	192	190	187
• waarvan Wajong met ingang van 2010	24	37	52
o waarvan werkregeling (%)	62	67	71
o waarvan studieregeling (%)	28	23	20
o waarvan duurzaam geen arbeidsmogelijkheden (%)	10	9	9
Instroom Wajong totaal (x 1.000 personen)	16	16[2]	18
Uitstroom Wajong totaal (x 1.000 personen)	5,1	5,4[2]	5,5
Aandeel werkenden in de Wajong (%)	25	24	23

[1] UWV, jaarverslag
[2] Dit is het berekende 12-maandscijfer. In het UWV jaarverslag is een 11,5-maandscijfer opgenomen

B. Bijdrage aan ZBO's en RWT's

Re-integratie Wajong

Voor jonggehandicapten is een re-integratiebudget beschikbaar. Dit budget is bestemd voor de inzet van trajecten, voorzieningen en voor de financiering van de REA-instituten. Voor jonggehandicapten met arbeidsmogelijkheden die vallen onder de nieuwe Wajong (vanaf 2010) geldt een re-integratieplicht.

In 2013 is het re-integratiebudget niet volledig benut (- € 29 miljoen). Dit komt doordat de gemiddelde prijs per ingekocht traject is gedaald. Daarnaast speelt ook dat door de tegenvallende economische ontwikkeling minder mensen met een beperking aan het werk komen, wat leidt tot minder aanvragen voor voorzieningen en dus lagere uitgaven.

De middelen voor re-integratie Wajong zoals opgenomen in tabel 4.1 vormen samen met de middelen voor re-integratie WIA/WAO/WAZ/ZW (tabel 3.2) het totale re-integratiebudget waarover het UWV beschikt voor de inzet van trajecten en voorzieningen en voor de financiering van de REA-instituten. Voor wat betreft de onderdelen trajecten en voorzieningen is in tabel 4.3 een overzicht opgenomen.

Tabel 4.3 Overzicht taakstellende budgetten re-integratietrajecten en voorzieningen[1] (x € 1.000)			
	Realisatie 2013	Begroting 2013	Verschil 2013
Re-integratie trajecten	90.000	109.000	– 19.000
Re-integratie voorzieningen	92.000	134.000	– 42.000

[1] UWV, jaarverslag. De bedragen zijn exclusief de REA-instituten

C. Ontvangsten

De ontvangsten betreffen een terugbetaling van het UWV van teveel ontvangen middelen in 2012. Het voorschot dat in 2012 aan het UWV is overgemaakt met betrekking tot de Wajong bleek achteraf € 14 miljoen hoger te zijn dan de uitgaven van het UWV in dat jaar. Dit is in 2013 terugbetaald.

Artikel

5. Werkloosheid

Algemene doelstelling

De overheid beschermt werknemers tegen de financiële gevolgen van werkloosheid.

De overheid biedt werknemers die hun baan verliezen en geheel of gedeeltelijk werkloos worden, bescherming tegen het verlies aan loon als gevolg van werkloosheid. Zij kunnen daardoor bij werkloosheid een beroep doen op een uitkering die voorziet in een tijdelijk loonvervangend inkomen om de periode tussen twee banen te overbruggen. Hiervoor zijn werknemers verplicht verzekerd op grond van de Werkloosheidswet (WW). Werklozen van 60 jaar en ouder komen na afloop van hun WW-uitkering in aanmerking voor een vervolguitkering (IOW). Door middel van instrumenten als bijvoorbeeld de sollicitatieplicht en het passend werkaanbod wordt bijgedragen aan een zo snel mogelijke werkhervatting.

Als het totale inkomen van de uitkeringsgerechtigde WW of IOW en diens eventuele partner onder het sociaal minimum ligt, kan de uitkeringsgerechtigde een toeslag ontvangen tot dat sociaal minimum op grond van de Toeslagenwet (TW), zie beleidsartikel 2.

Inwoners van Caribisch Nederland ontvangen bij ontslag buiten hun toedoen een ontslagvergoeding op grond van de Cessantiawet, te betalen door de werkgever. In geval van faillissement of surseance van betaling neemt de overheid deze verplichting over.

Rol en verantwoordelijkheid

De Minister **financiert** de inkomensondersteuning met begrotingsgefinancierde uitkeringsregelingen. Bij de premiegefinancierde uitkeringsregelingen **regisseert** de Minister. Hij is verantwoordelijk voor:

- De vormgeving, het onderhoud en de werking van het stelsel van wet- en regelgeving;
- De vaststelling van het niveau van de uitkeringen van de onderscheiden regelingen;
- De sturing van en het toezicht op de rechtmatige, doeltreffende en doelmatige uitvoering door het UWV;
- De organisatie van de eigen uitvoering binnen het verband van de Rijksdienst Caribisch Nederland (RCN).

Beleidsconclusies

De met het beleid beoogde resultaten zijn gerealiseerd. Van het in de begroting 2013 voorgenomen beleid heeft alleen de invoering van de calamiteitenregeling per september 2013 geen doorgang gevonden, conform een afspraak uit het sociaal akkoord. In aanvulling op het voorgenomen beleid is een tijdelijke compensatieregeling musici en artiesten ingevoerd. Deze regeling heeft voor 2013 in een overgangstermijn voorzien voor de culturele sector in het licht van het vervallen van de uitzonderingen voor musici en artiesten in de WW.

De WW-uitkeringslasten zijn in 2013 ongeveer € 0,6 miljard hoger uitgekomen dan begroot. De uitgaven aan IOW-uitkeringen zijn € 10 miljoen hoger uitgekomen dan begroot. Zie voor een toelichting op de budgettaire ontwikkeling van deze instrumenten de onderdelen A4 en A1.

Tabel 5.1 Begrotingsgefinancierde uitgaven en ontvangsten artikel 5 (x € 1.000)

artikelonderdeel	Realisatie 2009	Realisatie 2010	Realisatie 2011	Realisatie 2012	Realisatie 2013	Begroting 2013	Verschil 2013
Verplichtingen	**–**	**–**	**–**	**–**	**15.705**	**5.122**	**10.583**
Uitgaven	**0**	**1.741**	**4.800**	**7.079**	**15.705**	**5.122**	**10.583**
Inkomensoverdrachten	*0*	*1.741*	*4.800*	*7.079*	*15.205*	*5.122*	*10.083*
IOW	0	1.741	4.800	7.000	14.959	4.962	9.997
Cessantiawet (Caribisch Nederland)	0	0	0	79	46	160	– 114
Compensatieregeling musici en artiesten	0	0	0	0	200	0	200
Subsidies	*0*	*0*	*0*	*0*	*500*	*0*	*500*
Subsidies	0	0	0	0	500	0	500
Ontvangsten	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

Tabel 5.2 Premiegefinancierde uitgaven en ontvangsten artikel 5 (x € 1.000)

artikelonderdeel	Realisatie 2009	Realisatie 2010	Realisatie 2011	Realisatie 2012	Realisatie 2013	Begroting 2013	Verschil 2013
Uitgaven	**4.525.000**	**5.214.618**	**4.629.004**	**5.314.000**	**6.811.000**	**6.219.783**	**591.217**
Inkomensoverdrachten	*4.374.000*	*4.996.618*	*4.501.000*	*5.310.000*	*6.811.000*	*6.070.333*	*740.667*
WW	4.374.000	4.996.618	4.501.000	5.310.000	6.811.000	6.070.333	740.667
Bijdrage aan ZBO's/RWT's	*151.000*	*218.000*	*128.004*	*4.000*	*0*	*0*	*0*
Re-integratie WW	151.000	218.000	128.004	4.000	0	0	0
Nominaal	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*149.450*	*– 149.450*
Ontvangsten	**170.253**	**203.000**	**260.000**	**299.004**	**353.000**	**310.131**	**42.869**
UFO	170.253	203.000	260.000	299.004	353.000	*302.833*	50.167
Nominaal	0	0	0	0	0	7.298	*– 7.298*

Toelichting financiële instrumenten

A. Inkomensoverdrachten

A1. Wet inkomensvoorziening oudere werklozen (IOW)

De IOW geeft werklozen die bij aanvang van de WW-uitkering 60 jaar en ouder zijn, na afloop van hun WW-uitkering recht op een vervolguitkering. Ook gedeeltelijk arbeidsongeschikte ouderen kunnen na hun loongerelateerde WGA-uitkering recht hebben op IOW. De IOW is een tijdelijke regeling die met ingang van 1 december 2009 in werking is getreden. De IOW wordt uitgevoerd door het UWV.

Budgettaire ontwikkelingen

De IOW-uitkeringslasten zijn in 2013 € 10 miljoen hoger uitgekomen dan begroot. Ongeveer € 4 miljoen van deze overschrijding volgt uit een onderschatting van het bestand aan IOW-uitkeringsgerechtigden in de raming ten tijde van het opstellen van de begroting 2013. Het restant van de stijging in uitgaven is het gevolg van de hogere instroom. De instroom in de IOW is vanwege de tegenvallende economische ontwikkeling hoger uitgekomen dan geraamd bij de opstelling van de begroting 2013.

Beleidsrelevante kerncijfers
Het aantal 60-plussers dat vanwege het bereiken van de maximale duur uitstroomt uit de WW is in 2013 toegenomen. Dit heeft geleid tot een sterke toename van de instroom in de IOW. Het volume verstrekte IOW-uitkeringen is dan ook ongeveer verdubbeld vergeleken met een jaar eerder, tot een totaal van 1.300 uitkeringsjaren in 2013.

Tabel 5.3 Kerncijfers IOW[1]

	Realisatie 2011	Realisatie 2012	Realisatie 2013
Volume IOW (x 1.000 uitkeringsjaren)	0,5	0,7	1,3

[1] UWV, jaarverslag

A2. Cessantiawet (Caribisch Nederland)
Inwoners van Caribisch Nederland ontvangen bij ontslag buiten hun toedoen een ontslagvergoeding op grond van de Cessantiawet, te betalen door de werkgever. In geval van faillissement of surseance van betaling neemt de overheid deze verplichting over.

Budgettaire ontwikkelingen
De uitkeringslasten Cessantiawet zijn € 114.000 lager uitgekomen dan begroot. Bij de uitgaven aan deze regeling kunnen tussen de jaren grote verschillen zitten, afhankelijk van het aantal bedrijven dat failliet is gegaan en het aantal betrokken werknemers.

Beleidsrelevante kerncijfers
Het volume van de Cessantiawet is beperkt. Specifieke kenmerken van de betrokken werknemers, zoals gemiddeld dienstverband en gemiddeld loon, kunnen dan ook sterk fluctueren en de hoogte van de uitkeringslasten van jaar op jaar beïnvloeden.

Tabel 5.4 Kerncijfers Cessantiawet (Caribisch Nederland)[1]

	Realisatie 2011	Realisatie 2012	Realisatie 2013
Volume Cessantiawet (x 1.000 personen)	<0,1	<0,1	<0,1

[1] SZW-unit RCN

A3. Compensatieregeling musici en artiesten
In 2013 is een tijdelijke compensatieregeling ingesteld voor musici en artiesten naar aanleiding van het vervallen van de uitzonderingen voor deze groepen in de WW. Deze regeling voorziet tot en met ultimo 2013 nog in een ongewijzigde toegang tot de WW voor deze groepen. De compensatieregeling is, in tegenstelling tot de WW zelf, een begrotingsgefinancierde regeling. Deze regeling heeft uiteindelijk geleid tot € 0,2 miljoen aan uitkeringslasten.

A4. Werkloosheidswet (WW)
De WW verzekert werknemers tegen de financiële gevolgen van werkloosheid. Het verlies aan inkomen kan voor een bepaalde periode gedeeltelijk opgevangen worden met een Werkloosheidswetuitkering (WW-uitkering). Hoe lang iemand recht heeft op een WW-uitkering hangt af van het aantal jaren dat iemand heeft gewerkt alvorens werkloos te worden. Het recht op een WW-uitkering bedraagt minimaal 3 en maximaal

38 maanden. Iemand die tien jaar heeft gewerkt heeft bijvoorbeeld tien maanden recht op een WW-uitkering. De WW wordt uitgevoerd door het UWV.

Budgettaire ontwikkelingen
De uitkeringslasten WW komen ongeveer € 0,6 miljard hoger uit dan begroot. Hierbij wordt in de vergelijking tussen begroting en realisatie rekening gehouden met de ten tijde van de begrotingsopstelling geraamde loon- en prijsbijstelling van € 0,15 miljard, de post nominaal in tabel 5.2. Door de tegenvallende economische ontwikkeling is de werkloosheid in 2013 meer dan verwacht opgelopen. Als gevolg hiervan is het WW-volume hoger uitgevallen dan geraamd bij de opstelling van de begroting 2013. Dit heeft geleid tot € 1 miljard hogere uitkeringslasten ten opzichte van de begroting. De gemiddelde hoogte van de uitkering is daarentegen lager uitgevallen dan verwacht. Dit heeft tot een daling van uitkeringslasten van € 0,4 miljard geleid.

Beleidsrelevante kerncijfers
Tabel 5.5 toont enkele kerncijfers voor de WW. Het WW-volume wordt weergegeven in uitkeringsjaren. Dit is het gemiddeld aantal volledige WW-uitkeringen per jaar. Het WW-volume is als gevolg van de tegenvallende economische ontwikkeling ongeveer 50.000 uitkeringsjaren hoger uitgekomen dan geraamd bij de opstelling van de begroting 2013. Het gemiddelde WW-volume lag daarmee in 2013 ruim een kwart hoger dan in 2012. Het aantal nieuwe WW-uitkeringen en het aantal beëindigde WW-uitkeringen zijn hoger uitgekomen dan verwacht. Dit is in lijn met de sterker dan verwachte toename van de werkloosheid.

Tabel 5.5 Kerncijfers WW[1]

	Realisatie 2011	Realisatie 2012	Realisatie 2013
Volume WW (x 1.000 uitkeringsjaren)	225	262	335
Aantal nieuwe WW-uitkeringen (x 1.000)	414	502	613
Aantal beëindigde WW-uitkeringen (x 1.000)	408	432	516

[1] UWV, jaarverslag

Handhaving
Het aantal geconstateerde overtredingen met financiële benadeling is in vergelijking met 2012 toegenomen. Het totale benadelingbedrag is in sterkere mate gestegen. In 2013 zijn meer overtredingen afgedaan met gemiddeld een hoger schadebedrag per overtreding.

Tabel 5.6 Kerncijfers WW (fraude en handhaving)[1]

	Realisatie 2011	Realisatie 2012	Realisatie 2013
Aantal geconstateerde overtredingen met financiële benadeling (x 1.000)	30	29	31
Totaal benadelingbedrag (x € 1 mln)	45	35	42

[1] UWV, jaarverslag

B. Subsidies
In 2013 is € 0,5 miljoen aan subsidie verstrekt, bestemd voor scholing en plaatsing van oudere werklozen[27]. Dit bedrag is tijdens de begrotingsuitvoering overgeboekt van artikel 99.

C. Ontvangsten
De overheid is eigenrisicodrager voor de WW. Het UWV verhaalt de uitkeringslasten op overheidswerkgevers. Deze lasten staan als ontvangsten op dit artikel van de begroting. Als gevolg van de sterker dan verwachte stijging van de werkloosheid is de realisatie van de ontvangsten € 43 miljoen hoger uitgekomen dan begroot. Hierbij wordt in de vergelijking tussen begroting en realisatie rekening gehouden met de ten tijde van de begrotingsopstelling geraamde loon- en prijsbijstelling van € 7 miljoen, de post nominaal in tabel 5.2.

[27] Zie Staatscourant nr. 27343, 30 september 2013. Regeling van de Minister van SZW van 26 september 2013, 20130000129478, tot verstrekken van subsidie voor scholing en plaatsing van oudere werklozen (Regeling scholing en plaatsing oudere werklozen)

Artikel

6. Ziekte en zwangerschap

Algemene doelstelling

De overheid beschermt werknemers tegen de financiële gevolgen van ziekte en zwangerschap.

De overheid vindt dat mensen die ziek worden en waarbij de loonbetalingsverplichting bij ziekte voor de werkgever niet van toepassing is, ook verzekerd moeten zijn van een tijdelijk loonvervangend inkomen. Zij kunnen het verlies aan inkomen daarom voor een periode van twee jaar, gelijk aan de periode van de loondoorbetalingsverplichting, opvangen met een uitkering op grond van de Ziektewet (ZW). Door middel van verzuimbegeleiding en re-integratie stimuleert de overheid deze werknemers om zo snel mogelijk weer aan het werk te gaan.

Ook tijdens de periode van zwangerschaps- en bevallingsverlof voorziet de overheid in tijdelijk loonvervangend inkomen. Op grond van de Wet arbeid en zorg (WAZO) komen zwangere werkneemsters en zelfstandigen in aanmerking voor een uitkering.

Mensen die lijden aan de ziekte maligne mesothelioom door blootstelling aan asbest, kunnen van de overheid een tegemoetkoming of een voorschot op een schadevergoeding ontvangen op grond van de Regeling tegemoetkoming asbestslachtoffers (TAS).

Werknemers in Caribisch Nederland die door ziekte of zwangerschap met loonderving geconfronteerd worden, ontvangen een uitkering (ziekengeld) op grond van de Ziekteverzekering (ZV).

Rol en verantwoordelijkheid

De Minister **financiert** de inkomensondersteuning met begrotingsgefinancierde uitkeringsregelingen. Bij de premiegefinancierde uitkeringsregelingen **regisseert** de Minister. Hij is verantwoordelijk voor:

- De vormgeving, het onderhoud en de werking van het stelsel van wet- en regelgeving;
- De vaststelling van het niveau van de uitkeringen van de onderscheiden regelingen;
- De sturing van en het toezicht op de rechtmatige, doeltreffende en doelmatige uitvoering door het UWV en de SVB;
- De organisatie van de eigen uitvoering binnen het verband van de Rijksdienst Caribisch Nederland (RCN).

Beleidsconclusies

Met betrekking tot het wetsvoorstel Modernisering regelingen voor verlof en arbeidstijden heeft op 18 november 2013 een bijeenkomst plaatsgevonden met sociale partners, maatschappelijke organisaties, de wetenschap en andere experts over met name de combinatie van arbeid en zorg. De resultaten hiervan zijn in een brief aan de Tweede Kamer aangeboden[28]. In de brief zijn aanvullende wettelijke maatregelen op het gebied van arbeid en zorg aangekondigd die het kabinet zal verwerken in een nota van wijziging bij het thans in de Tweede Kamer liggende wetsvoorstel.

In 2013 is de Wet beperking ziekteverzuim en arbeidsongeschiktheid vangnetters[29] in werking getreden. Met de in deze wet opgenomen maatregelen, zoals de keuring op algemeen geaccepteerde arbeid na

[28] Tweede Kamer, 32 855, nr. 15
[29] Stb. 2012, nr. 464

afloop van het eerste ziektejaar, is de activerende werking van de ZW vergroot.

In 2012 heeft er een evaluatie van de regeling Zelfstandig en Zwanger (ZEZ) plaatsgevonden. De ZEZ binnen de WAZO geeft recht op een zwangerschaps- en bevallingsuitkering voor zelfstandigen. De evaluatie is op 9 juli 2013 aan de Tweede Kamer aangeboden[30]. Doel van de ZEZ is zelfstandigen in staat te stellen om voor de bevalling tijdelijk met hun werk te stoppen of hun werk te verminderen en om na de bevalling hun werk weer geleidelijk te hervatten. Dit met het oog op de bescherming van de gezondheid van moeder en kind. Onderzocht is daarom onder meer in welke mate zelfstandige onderneemsters ook daadwerkelijk eerder stoppen met werken of minder gaan werken in de periode voor en na de bevalling (hoewel dit geen voorwaarde is om een uitkering op grond van de ZEZ te ontvangen).
Uit de evaluatie is gebleken dat het overgrote deel van de vrouwelijke zelfstandigen, dat gebruik heeft gemaakt van de ZEZ, ook daadwerkelijk tijdelijk is gestopt met werken. Voorts blijkt dat de regeling breed bekend is onder de doelgroep.
De conclusie van de evaluatie is dat de ZEZ aan zijn doelstelling beantwoordt en dat de regeling goed functioneert.
De rijksbijdrage Zelfstandig en Zwanger wordt verantwoord onder beleidsartikel 12.

De uitkeringslasten WAZO zijn in 2013 ruim € 100 miljoen lager uitgekomen dan begroot. Zie voor een toelichting op de budgettaire ontwikkeling van de WAZO onderdeel A4.

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 6.1 Begrotingsgefinancierde uitgaven en ontvangsten artikel 6 (x € 1.000)

artikelonderdeel	Realisatie 2009	Realisatie 2010	Realisatie 2011	Realisatie 2012	Realisatie 2013	Begroting 2013	Verschil 2013
Verplichtingen	**–**	**–**	**–**	**–**	**6.171**	**5.164**	**1.007**
Uitgaven	**2.836**	**3.520**	**4.391**	**5.458**	**6.171**	**5.164**	**1.007**
Inkomensoverdrachten	*2.836*	*3.520*	*4.391*	*5.458*	*6.171*	*5.164*	*1.007*
TAS	2.836	3.520	3.195	3.773	3.700	3.749	– 49
Ziekteverzekering (Caribisch Nederland)	0	0	1.196	1.685	2.471	1.415	1.056
Ontvangsten	**0**	**0**	**0**	**0**	**301**	**0**	**301**

[30] Tweede Kamer, 31 311, nr. 101

Tabel 6.2 Premiegefinancierde uitgaven en ontvangsten artikel 6 (x € 1.000)							
artikelonderdeel	Realisatie 2009	Realisatie 2010	Realisatie 2011	Realisatie 2012	Realisatie 2013	Begroting 2013	Verschil 2013
Uitgaven	**2.315.000**	**2.597.604**	**2.671.886**	**2.704.398**	**2.701.333**	**2.836.256**	**– 134.923**
Inkomensoverdrachten	*2.315.000*	*2.597.604*	*2.671.886*	*2.704.398*	*2.701.333*	*2.766.640*	*– 65.307*
ZW	1.222.000	1.511.604	1.551.000	1.594.000	1.612.562	1.570.066	42.496
WAZO	1.093.000	1.086.000	1.120.886	1.110.398	1.088.771	1.196.574	– 107.803
Nominaal	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*69.616*	*– 69.616*
Ontvangsten	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

Toelichting financiële instrumenten

A. Inkomensoverdrachten

A1. Tegemoetkoming asbestslachtoffers (TAS)

Mensen die lijden aan de ziekte maligne mesothelioom als gevolg van blootstelling aan asbest, kunnen een tegemoetkoming ontvangen op grond van de TAS. Indien zij de ziekte maligne mesothelioom hebben gekregen door te werken met asbest (in dienst van een werkgever) of via werkkleding van een huisgenoot, dan is de (voormalige) werkgever hiervoor aansprakelijk en kunnen zij een schadevergoeding bij de werkgever eisen. Dit kan echter lang duren. Tegelijkertijd is de levensverwachting van mensen met de ziekte maligne mesothelioom vaak erg kort. De TAS heeft tot doel asbestslachtoffers bij leven maatschappelijke erkenning te bieden in de vorm van een tegemoetkoming (vaak uitgekeerd in de vorm van een voorschot). Als de (voormalige) werkgever later alsnog een schadevergoeding betaalt, wordt de tegemoetkoming hiermee verrekend. De TAS wordt uitgevoerd door de SVB.

Budgettaire ontwikkelingen
De gerealiseerde uitkeringslasten komen nagenoeg overeen met de begrote uitkeringslasten.

Beleidsrelevante kerncijfers
Het aantal toekenningen en terugontvangsten voorschot TAS is stabiel.

Tabel 6.3 Kerncijfers TAS[1]			
	Realisatie 2011	Realisatie 2012	Realisatie 2013
Aantal toekenningen voorschot TAS (x 1.000 uitkeringen)	0,4	0,3	0,3
Aantal terugontvangen voorschotten TAS (x 1.000 uitkeringen)	0,2	0,2	0,2
Aantal toekenningen bij leven ten opzichte van totaal aantal toekenningen (%)	87	87	84

[1] SVB, jaarverslag

A2. Ziekteverzekering (ZV) (Caribisch Nederland)

Werknemers op Caribisch Nederland die door ziekte of zwangerschap met loonderving geconfronteerd worden, ontvangen een uitkering (ziekengeld) op grond van de ZV. De uitkering is gerelateerd aan het loon van de werknemer. De SZW-unit bij de Rijksdienst Caribisch Nederland (RCN) is verantwoordelijk voor de uitvoering van deze regeling in Caribisch Nederland.

Budgettaire ontwikkelingen
De uitgaven zijn € 1,056 miljoen hoger uitgekomen dan begroot. De regeling en het uitvoeringsloket van SZW raken steeds beter bekend, waardoor men gemakkelijker tot een aanvraag komt. Dit is ook terug te vinden in een paar grote bedragen van bedrijven die aanvragen hadden opgespaard. In 2013 heeft bovendien een nabetaling van € 0,2 miljoen plaatsgevonden.

Beleidsrelevante kerncijfers

Tabel 6.4 Kerncijfers Ziekteverzekering (Caribisch Nederland)[1]

	Realisatie 2011	Realisatie 2012	Realisatie 2013
Volume Ziekteverzekering (x 1.000 uitkeringen)	0,3	0,2	0,3

[1] SZW-unit RCN

A3. Ziektewet (ZW)

De ZW geeft zieke werknemers het recht op een uitkering, als zij geen werkgever meer hebben die in geval van ziekte loon moet doorbetalen. De ZW geldt ook voor een beperkte groep werknemers die wel in dienst is van een werkgever, namelijk werknemers die tijdelijk ongeschikt zijn voor het verrichten van hun werk (wegens arbeidsongeschiktheid als gevolg van zwangerschap en orgaandonatie) en werknemers met een zogenaamde no-riskpolis. De ZW bevat minimumnormen voor re-integratie. De ZW wordt uitgevoerd door het UWV. Voor uitzend-krachten en eindedienstverbanders is het mogelijk voor werkgevers om eigenrisicodrager te worden.

Budgettaire ontwikkelingen
De uitkeringslasten bestaan uit de uitgaven van het UWV plus een inschatting van de uitgaven van eigenrisicodragers. De uitkeringslasten in 2013 zijn € 42 miljoen hoger uitgekomen dan begroot. Indien rekening wordt gehouden met de ten tijde van de begrotingsopstelling geraamde loon- en prijsbijstelling (€ 40 miljoen, het ZW-deel binnen de post nominaal in tabel 6.2) is sprake van een stijging van € 2 miljoen.

Beleidsrelevante kerncijfers
Het gemiddelde ZW-volume is in 2013 met 4.000 afgenomen. Dit is voornamelijk het gevolg van werkgevers in de uitzendbranche die eigenrisicodrager zijn geworden. Ziektegevallen bij deze werkgevers verdwijnen uit het zicht van het UWV. Ook de fors lagere in- en uitstroom wordt hierdoor verklaard. In tegenstelling tot de uitkeringslasten worden volumina bij eigenrisicodragers niet bijgeschat.

Tabel 6.5 Kerncijfers ZW[1]

	Realisatie 2011	Realisatie 2012	Realisatie 2013
Volume ZW (gemiddeld, x 1.000 uitkeringen)	100	100	96
Instroom ZW (x 1.000 uitkeringen)	273	260	211
Uitstroom ZW (x 1.000 uitkeringen)	373	347	269

[1] UWV, jaarverslag

Handhaving
Het aantal geconstateerde overtredingen met financiële benadeling is gelijk gebleven. Het totale benadelingsbedrag is gestegen. In 2013 zijn er meer overtredingen afgedaan met een relatief hoog schadebedrag per overtreding.

Tabel 6.6 Kerncijfers ZW (fraude en handhaving)[1]

	Realisatie 2011	Realisatie 2012	Realisatie 2013
Aantal geconstateerde overtredingen met financiële benadeling (x 1.000)	2,4	1,6	1,6
Totaal benadelingbedrag (x € 1 mln)	3,3	2,4	4,0

[1] UWV, jaarverslag

A4. Wet arbeid en zorg (WAZO)

De WAZO bundelt een aantal wettelijke verlofvormen, zoals het zwangerschaps- en bevallingsverlof, kraamverlof, adoptie- en pleegzorgverlof, ouderschapsverlof en kort- en langdurend zorgverlof. Soms bestaat er recht op (gedeeltelijke) loondoorbetaling of op een uitkering van het UWV (zwangerschaps- en bevallingsuitkering en adoptie- en pleegzorguitkering). De WAZO wordt uitgevoerd door het UWV.

Budgettaire ontwikkelingen
De uitkeringslasten in 2013 zijn € 108 miljoen lager uitgekomen dan begroot. Indien rekening wordt gehouden met de ten tijde van de begrotingsopstelling geraamde loon- en prijsbijstelling (€ 30 miljoen, onderdeel van de post nominaal in tabel 6.2) is sprake van een daling met € 138 miljoen. De daling van de uitgaven wordt enerzijds veroorzaakt door een daling van het aantal uitkeringen vanwege het lagere aantal geboorten. Anderzijds dalen de uitgaven door een lagere uitkering omdat het bruto salaris van vrouwen die een uitkering ontvangen niet – zoals verwacht was – is gestegen maar is gedaald.

Beleidsrelevante kerncijfers
Het aantal uitkeringen op grond van zwangerschaps- en bevallingsverlof is achtergebleven bij de raming. Dit komt omdat het aantal geboorten in 2013 5.000 lager is uitgekomen dan in 2012. Aangenomen wordt dat dit samenhangt met uitstel van geboorten door de tegenvallende economische ontwikkeling[31]. Door deze daling is ook het aantal zwangerschaps- en bevallingsverlofuitkeringen in vergelijking met 2012 gedaald.

Tabel 6.7 Kerncijfers WAZO[1]

	Realisatie 2011	Realisatie 2012	Realisatie 2013
Volume zwangerschap- en bevallingsverlofuitkering (x 1.000)	144	144	142
Aantal toekenningen werknemers (x 1.000)	136	134	133
Aantal toekenningen zelfstandigen (x 1.000)	7,6	9,9	8,8

[1] UWV, jaarverslag

B. Ontvangsten

De ontvangsten van € 0,3 miljoen betreffen afrekeningen van vòòr 2013 verstrekte voorschotten in het kader van de TAS.

[31] CBS Kernprognose 2013–2060: tijdelijk minder geboorten

Artikel

7. Kinderopvang

Algemene doelstelling

De overheid biedt financiële ondersteuning aan werkende ouders voor kinderopvang en bevordert de kwaliteit van kinderopvang.

De overheid hecht aan goede en financieel toegankelijke kinderopvang, zodat ouders arbeid en zorg kunnen combineren en kinderen goed toegerust zijn op het primair onderwijs. Voor de bevordering van de arbeidsparticipatie is het belangrijk dat ouders van jonge kinderen actief blijven op de arbeidsmarkt.

Om de kwaliteit van kinderopvang te bevorderen heeft de overheid in de Wet kinderopvang vastgesteld aan welke eisen de kinderopvangbedrijven moeten voldoen. Hiernaast steunt de Minister via subsidies projecten ter verbetering van de kwaliteit van kinderopvang. Dit om ervoor te zorgen dat ouders hun kind naar een kinderopvangbedrijf kunnen sturen dat van goede kwaliteit is. De kinderopvangondernemers zijn verantwoordelijk voor het goed functioneren van de kinderopvang in hun bedrijf. Ouders hebben een eigen verantwoordelijkheid bij de keuze voor een kinderopvangbedrijf en kunnen hun invloed uitoefenen onder andere via de (voor de ondernemer verplichte) oudercommissies.

Rol en verantwoordelijkheid

De Minister **regisseert** met wet- en regelgeving het stelsel, **financiert** met de kinderopvangtoeslag (KOT) het gebruik van kinderopvang en **stimuleert** met subsidies de bevordering van de kwaliteit van kinderopvang. Hij is verantwoordelijk voor:

- De vormgeving, het onderhoud en de werking van het stelsel van wet- en regelgeving;
- Het vaststellen van de hoogte van de kinderopvangtoeslag en de voorwaarden waaronder deze wordt toegekend;
- Het ter beschikking stellen van middelen aan gemeenten via het Gemeentefonds ter financiering van toezicht en handhaving op de kinderopvang en het peuterspeelzaalwerk;
- Het borgen van de kwaliteit van toezicht en handhaving;
- Het bevorderen van de kwaliteit van de kinderopvang en het peuterspeelzaalwerk.

De Minister van Financiën is verantwoordelijk voor de sturing en het toezicht op de rechtmatige, doeltreffende en doelmatige uitvoering van de kinderopvangtoeslag door de Belastingdienst.

Beleidsconclusies

De bij begroting 2013 aangekondigde beleidswijzigingen zijn in 2013 doorgevoerd. In de uitvoering en bij de beoogde resultaten hebben zich geen bijzonderheden voorgedaan.

Op het terrein van de kwaliteit is met ingang van 1 maart 2013 gestart met continue screening van medewerkers in de kinderopvang en het peuterspeelzaalwerk. De eerste ervaringen met continue screening zijn in november 2013 met de Tweede Kamer gedeeld. Op basis van de eerste resultaten is geconstateerd dat continue screening daadwerkelijk doet wat ermee was beoogd[32]. Continue screening draagt, net zoals de nulmeting en de meldplicht, bij aan een veiligere omgeving en is daarmee noodzakelijk gebleken om de kwetsbare groep kinderen in de kinderopvang te beschermen. In de periode van 1 maart tot 1 november 2013 zijn via continue screening 60 personen uit de kinderopvang geweerd en via de

[32] Tweede Kamer, 31 322, nr. 224 en bijlagen blg-267920

nulmeting zijn nog eens 31 personen uit de kinderopvang geweerd. Ten aanzien van de meldplicht zijn 32 meldingen binnengekomen bij vertrouwensinspecteurs.

Om misbruik en oneigenlijk gebruik van toeslagen tegen te gaan is sinds 2012 de termijn waarop met terugwerkende kracht kinderopvangtoeslag kan worden aangevraagd beperkt tot de lopende maand en de maand daaraan voorafgaand. Ondanks dat hierover eind 2011 uitgebreid was gecommuniceerd, bleek begin 2013 dat een grote groep ouders hier niet van op de hoogte was. Daarom is besloten deze fraudemaatregel in 2012 en 2013 tijdelijk buiten werking te stellen.

Met ingang van 1 januari 2014 is de maatregel weer van kracht, waarbij de aanvraagtermijn waarop met terugwerkende kracht kinderopvangtoeslag kan worden aangevraagd is verlengd naar de lopende maand en drie maanden daaraan voorafgaand.

De uitgaven aan kinderopvangtoeslag zijn in 2013 € 370 miljoen lager uitgevallen dan begroot. Zie voor een toelichting op de budgettaire ontwikkeling van dit instrument onderdeel A.

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 7.1 Begrotingsgefinancierde uitgaven en ontvangsten artikel 7 (x € 1.000)

artikelonderdeel	Realisatie 2009	Realisatie 2010	Realisatie 2011	Realisatie 2012	Realisatie 2013	Begroting 2013	Verschil 2013
Verplichtingen	**–**	**–**	**–**	**–**	**2.327.501**	**2.710.458**	**– 382.957**
Uitgaven	**0**	**0**	**3.208.977**	**2.723.087**	**2.331.576**	**2.710.970**	**– 379.394**
Inkomensoverdrachten	*0*	*0*	*3.178.720*	*2.706.733*	*2.321.822*	*2.691.731*	*– 369.909*
Kinderopvangtoeslag	0	0	3.178.720	2.706.733	2.321.822	2.691.731	– 369.909
Subsidies	*0*	*0*	*15.881*	*8.492*	*1.864*	*7.668*	*– 5.804*
Subsidies	0	0	15.881	8.492	1.864	7.668	– 5.804
Opdrachten	*0*	*0*	*14.376*	*7.862*	*7.890*	11.571	*– 3.681*
Opdrachten	0	0	14.376	7.862	7.890	11.571	– 3.681
Ontvangsten	**0**	**0**	**1.117.076**	**1.421.325**	**1.486.635**	**1.427.015**	**59.620**
Ontvangsten algemeen	0	0	408.345	402.805	415.375	339.187	76.188
Werkgeversbijdrage kinderopvang	0	0	708.731	1.018.520	1.071.260	1.087.828	– 16.568

Het beleidsterrein Kinderopvang was tot en met 2010 op de begroting van het Ministerie van OCW opgenomen

Toelichting financiële instrumenten

A. Inkomensoverdrachten

Kinderopvangtoeslag (KOT)
Ouders die betaalde arbeid verrichten en ouders die tot een doelgroep behoren, zoals omschreven in de Wet kinderopvang en kwaliteitseisen peuterspeelzalen, ontvangen een inkomensafhankelijke bijdrage in de kosten van kinderopvang: de kinderopvangtoeslag. Hierbij geldt de voorwaarde dat zij hun kinderen naar een kinderopvanginstelling of gastouder brengen die voldoet aan de eisen van de Wet kinderopvang. De KOT wordt uitgevoerd door Belastingdienst/Toeslagen. De SVB is verantwoordelijk voor de uitvoering van de KOT in het buitenland.

Budgettaire ontwikkelingen
De uitgaven aan de KOT zijn in 2013 € 370 miljoen lager uitgekomen dan in de begroting 2013 was voorzien. Op basis van uitvoeringsinformatie over geheel 2013 zijn de uitgaven aan kinderopvangtoeslag twee maal naar beneden bijgesteld[33]. De tegenvallende economische ontwikkeling in 2013 met een oplopende werkloosheid en een daling van het aantal kinderen leiden tot een dalend gebruik van kinderopvang. Daarnaast passen ouders, als gevolg van een stapeling van maatregelen die beogen de uitgaven aan kinderopvang te verlagen, het gebruik van kinderopvang eerder en sterker aan dan aanvankelijk verondersteld werd.

Beleidsrelevante kerncijfers
Het totaal aantal huishoudens met kinderopvangtoeslag is in 2013 met 33.000 huishoudens (7%) gedaald. Bij huishoudens met een inkomen tot anderhalf maal modaal is sprake van een daling van 23.000 huishoudens (13%). Deze daling betreft voornamelijk het gebruik van dagopvang. Het percentage kinderen tot 4 jaar met kinderopvangtoeslag is in 2013 met 5 procentpunt gedaald ten opzichte van 2012. Hieraan kunnen meerdere oorzaken ten grondslag liggen, zoals ook bij de budgettaire ontwikkelingen beschreven. Bovendien kan een deel van de daling verklaard worden door het afschaffen van de vaste voet, waardoor inkomens vanaf € 118.189 voor het eerste kind in 2013 geen toeslag ontvingen. Het percentage kinderen in de basisschoolleeftijd met kinderopvangtoeslag is in 2013 met 2 procentpunt gedaald ten opzichte van 2012. De ouderbijdrage per kind is omhoog gegaan, vooral voor eerste kinderen bij een gezinsinkomen van drie maal modaal. Dit wordt met name verklaard door de afbouw van de vaste voet.

Tabel 7.2 Kerncijfers kinderopvang, gebruik en ouderbijdrage[1]

	Realisatie 2011	Realisatie 2012	Realisatie 2013
Aantal huishoudens dat gebruik maakt van kinderopvangtoeslag (x 1.000)	475	458	425
Aantal huishoudens tot anderhalf modaal dat gebruik maakt van kinderopvangtoeslag (x 1.000)	186	181	158
Aantal kinderen met kinderopvangtoeslag (x 1.000)	738	709	636[2]
% kinderen 0–4 jaar met kinderopvangtoeslag	52	48	43
% kinderen 4–12 jaar met kinderopvangtoeslag	23	23	21
Ouderbijdrage eerste kind in € per uur voor gezinsinkomen:[3]			
130% Wml	0,71	0,82	0,91
1 1/2 x modaal	1,65	1,91	2,12
3 x modaal	4,13	4,24	5,24
Ouderbijdrage volgend kind in € per uur voor gezinsinkomen:[3]			
130% Wml	0,26	0,45	0,46
1 1/2 x modaal	0,39	0,78	0,79
3 x modaal	0,63	1,42	1,45

[1] SZW-berekeningen op basis van informatie van CBS en Belastingdienst
[2] De Belastingdienst heeft eind november gecontroleerd op overlap tussen inschrijving basisschool en gebruik van dagopvang. Dit heeft er toe geleid dat de toeslag voor bijna 10.000 kinderen in de dagopvang op nul is gezet. Daarvan stroomt naar verwachting twee derde weer de buitenschoolse opvang in
[3] Kosten van kinderopvang per uur voor ouders bij drie verschillende inkomensklassen, gegeven de maximum uurprijs en de toeslag die ouders ontvangen. Verondersteld wordt dat de uurprijs voor ouders gelijk is aan de maximum uurprijs

[33] Tweede Kamer, 31 322, nr. 214 en Tweede Kamer, 33 805 XV, nr. 2

Tabel 7.3 Kerncijfers kinderopvang[1]			
	Realisatie 2011	Realisatie 2012	Realisatie 2013
Wettelijke maximum uurprijs (€) in:			
Dagopvang	6,36	6,36	6,46
Buitenschoolse opvang	5,93	5,93	6,02
Gastouderopvang	5,09	5,09	5,17
Aandeel bijdragen sectoren (in %):			
Overheid	52	32	20
Werkgevers	21	35	40
Ouders	27	33	40

[1] SZW-berekeningen op basis van informatie van Belastingdienst

B. Subsidies

Het grootste deel van het budget voor subsidies is ingezet voor de kwaliteit in de kinderopvang. Hiervoor is in 2013 een nieuwe subsidie verstrekt aan Bureau Kwaliteit Kinderopvang (BKK). Deze subsidie loopt tot en met eind 2016. Daarnaast is een deel van het subsidiebudget naar GGD Nederland gegaan in het kader van het landelijk coördinatiecentrum toezicht kwaliteit kinderopvang.
De uitgaven aan subsidies zijn € 5,8 miljoen lager dan bij begroting 2013 geraamd. Dit wordt met name verklaard door een kasschuif van € 4,3 miljoen van 2013 naar 2017 voor een subsidie ten behoeve van het versterken van taal- en interactievaardigheden van medewerkers in de kinder- en gastouderopvang. Dit bedrag is gereserveerd voor de verbetering van de kwaliteit in de kinderopvang en heeft in 2013 nog niet tot verstrekking van subsidie geleid. Daarnaast is er een bedrag van € 0,3 miljoen overgeboekt naar het Ministerie van OCW voor het Landelijk Steunpunt Brede Scholen. Ten slotte is € 1,1 miljoen van het subsidiebudget in 2013 niet tot besteding gekomen.

C. Opdrachten

Het grootste deel van het opdrachtenbudget is besteed aan het beheer en de doorontwikkeling van het Landelijk Register Kinderopvang en Peuterspeelzalen. Daarnaast is het budget onder andere besteed aan continue screening, diverse onderzoeken en communicatie.
De realisatie van het opdrachtenbudget komt € 3,7 miljoen lager uit dan begroot. Een bedrag van € 1,5 miljoen is naar de Belastingdienst overgeboekt in verband met uitvoeringskosten voor de invoering van het één rekeningnummer en is dus onder een ander begrotingshoofdstuk tot besteding gekomen. De lagere uitgaven hebben te maken met continue screening (€ 1,7 miljoen) en de integratie van peuterspeelzalen en kinderopvang (€ 0,4 miljoen).

D. Ontvangsten

De ontvangsten bestaan uit twee componenten, te weten de ontvangsten algemeen en de werkgeversbijdrage. De ontvangsten algemeen zijn € 76 miljoen hoger uitgekomen dan begroot. Dit wordt verklaard door meer terugvorderingen dan geraamd over voorgaande jaren. Daarnaast leidt een lagere vaststelling van de subsidieregeling, die door Bureau Kwaliteit Kinderopvang is uitgevoerd, tot extra ontvangsten van € 4 miljoen. De gerealiseerde werkgeversbijdrage is € 17 miljoen lager dan begroot.

Artikel

8. Oudedagsvoorziening

Algemene doelstelling

De overheid biedt een basisinkomen aan personen die de pensioengerechtigde leeftijd hebben bereikt en stimuleert de opbouw van en waarborgt de aanvullende arbeidspensioenen.

De overheid vindt dat iedere gepensioneerde minimaal een basisinkomen dient te hebben. Daarom verschaft zij een basispensioen (AOW) aan diegenen die de pensioengerechtigde leeftijd hebben bereikt. Dit is de eerste pijler van het Nederlandse pensioenstelsel. Daarnaast bevordert de overheid het opbouwen van toekomstbestendige aanvullende pensioenen, zodat werknemers na hun pensionering niet te maken krijgen met een grote inkomensachteruitgang. Momenteel bouwt ruim 90% van de werknemers een aanvullend arbeidspensioen op door verplichte deelname aan pensioenregelingen die werkgevers en werknemers meestal zelf beheren. Met regelgeving en toezicht waarborgt de overheid een zorgvuldig beheer van de ingelegde pensioengelden. Dit betreft de tweede pijler van het Nederlandse pensioenstelsel. In de derde pijler van het pensioenstelsel kunnen mensen naar eigen wens individuele pensioenverzekeringen afsluiten.

De overheid biedt onder voorwaarden een koopkrachttegemoetkoming (MKOB) aan oudere belastingplichtigen ter compensatie van binnenlands koopkrachtverlies als gevolg van beleidsmaatregelen in de fiscale sfeer.

Inwoners van Caribisch Nederland die de pensioengerechtigde leeftijd hebben bereikt, ontvangen een basispensioen op grond van de Algemene Ouderdomsverzekering (AOV).

Rol en verantwoordelijkheid

De Minister **financiert** de inkomensondersteuning met begrotingsgefinancierde uitkeringsregelingen. Bij de premiegefinancierde uitkeringsregelingen en de aanvullende arbeidspensioenen **regisseert** de Minister. Hij[34] is verantwoordelijk voor:

- De vormgeving, het onderhoud en de werking van het stelsel van wet- en regelgeving;
- De vaststelling van het niveau van de uitkeringen van de onderscheiden regelingen voor zover de overheid hier zelf verantwoordelijkheid voor draagt;
- De sturing van en het toezicht op de rechtmatige, doeltreffende en doelmatige uitvoering door de SVB;
- De vormgeving van het toezicht met betrekking tot de arbeidspensioenen door De Nederlandsche Bank (DNB) en de Autoriteit Financiële Markten (AFM);
- De organisatie van de eigen uitvoering binnen het verband van de Rijksdienst Caribisch Nederland (RCN).

Beleidsconclusies

In de uitvoering hebben zich geen bijzonderheden voorgedaan. De in de begroting 2013 aangekondigde beleidswijzigingen zijn grotendeels gerealiseerd. Een belangrijke maatregel uit de begroting 2013 die in 2013 is ingegaan is de geleidelijke verhoging van de AOW-leeftijd. Het verhogen van de AOW-leeftijd is noodzakelijk om het stelsel van collectieve voorzieningen ook voor toekomstige generaties zeker te stellen. Op 1 oktober 2013 is de Regeling koopkrachttegemoetkoming niet-KOB-gerechtigden met een AOW-pensioen met terugwerkende kracht tot 1 juni 2011 inwerking getreden, waardoor de MKOB voortaan geëxporteerd

[34] Voor een toelichting wordt verwezen naar de leeswijzer

wordt. Ter dekking hiervan is het MKOB-bedrag per 1 juli 2013 verlaagd. De uitkeringslasten MKOB zijn hierdoor per saldo € 272 miljoen hoger uitgekomen dan begroot. Zie voor een toelichting op de budgettaire ontwikkeling van dit instrument onderdeel A1.
De voorschotregeling AOW, ter compensatie van inkomensverlies als gevolg van de verhoging van de AOW-leeftijd, zou in 2013 geschrapt worden, maar deze regeling is met een jaar verlengd.
Op basis van de bevindingen van de commissie-Goudswaard en de commissie-Frijns en de evaluatie van het financieel toetsingskader (ftk) is geconstateerd dat het ftk moet worden verbeterd. Naar aanleiding van de hoofdlijnennotitie [35] is het voorontwerp van de Wet voor de herziening van het ftk [36] in de zomer ter consultatie aangeboden. Op basis van de reacties op de internetconsultatie is besloten om in plaats van het nominale en reële contract een tussenvariant uit te werken en inzichtelijk te maken wat de overgang naar één contract betekent. Op 1 oktober 2013 is de Tweede Kamer geïnformeerd over de vervolgstappen met betrekking tot de herziening van het ftk [37].
Bovendien is op 29 november 2013 het voorontwerp van de wet pensioencommunicatie [38] voor openbare consultatie op internet aangeboden. Op basis van de reacties wordt een wetsvoorstel geformuleerd om de pensioencommunicatie te verbeteren.
In 2013 hebben enkele beleidsdoorlichtingen en evaluaties plaatsgevonden.

- *Beleidsdoorlichting pensioenbeleid*: Op 20 december 2013 is de beleidsdoorlichting pensioenbeleid behorend bij artikel 8 van de SZW-begroting toegezonden aan de Tweede Kamer[39]. Naast een terugblik op het gevoerde beleid bevat deze een beschrijving van maatschappelijke ontwikkelingen die van invloed kunnen zijn op de inrichting van ons pensioenstelsel, zoals veranderende arbeidspatronen en een groeiende behoefte aan keuzevrijheid. Bij de aanbieding van de beleidsdoorlichting is aangekondigd deze thema's te betrekken bij de aangekondigde stelseldiscussie over de maatschappelijke houdbaarheid van het pensioenstelsel.
- *IBO: inkomen en vermogen van ouderen:* het interdepartementaal beleidsonderzoek concludeert dat de doelstellingen van het inkomensbeleid voor ouderen grotendeels zijn gerealiseerd[40]. De inkomens- en vermogenspositie van ouderen is mede door het gevoerde inkomensbeleid de afgelopen twee decennia verbeterd. Een belangrijk nadeel van de bestaande aanvullende generieke inkomensondersteuning voor ouderen is dat de regelingen ongericht zijn. Deze instrumenten kunnen effectiever en/of efficiënter worden ingezet.
- *Pensioenknip*: De tijdelijke regeling Pensioenknip maakt het mogelijk om bij premie- en kapitaalovereenkomsten de uitkering op de ingangsdatum te splitsen in een direct ingaande tijdelijke uitkering van maximaal vijf jaar en een daarop aansluitende levenslange uitkering. In november is de evaluatie van de regeling toegezonden aan de Tweede Kamer[41]. De regeling liep af op 1 januari 2014. Besloten is de regeling niet te verlengen of aan te passen op basis van de evaluatieresultaten. De regeling blijft voor de huidige gebruikers in stand tot 1 januari 2019.

---

[35] Tweede Kamer, 32 043, nr. 113
[36] Tweede Kamer, 32 043, nr. 169
[37] Tweede Kamer, 32 043, nr. 172
[38] Tweede Kamer, 32 043, nr. 186
[39] Tweede Kamer, 30 982, nr. 16
[40] Tweede Kamer, 33 736, nr. 1
[41] Tweede Kamer, 32 043, nr. 178

- *Doorsneesystematiek*. Vanwege de doorsneesystematiek betalen jongere werknemers relatief veel premie voor hun aanvullend pensioen in vergelijking met de rechten die ze opbouwen. Oudere werknemers betalen naar verhouding weinig premie. Door de gewijzigde arbeidsrelaties (bijvoorbeeld zelfstandige worden) ondervinden jongere werknemers soms nadelen als zij blijven meebetalen aan het pensioen van ouderen, zonder daarvan op latere leeftijd de voordelen te ondervinden. In december 2013 is de studie van het CPB naar de effecten van de doorsneesystematiek op verschillende groepen deelnemers toegezonden aan de Tweede Kamer[42]. Dit onderzoek zal net als de beleidsdoorlichting pensioenbeleid worden meegenomen in de stelseldiscussie over de houdbaarheid van het aanvullend pensioen.

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 8.1 Begrotingsgefinancierde uitgaven en ontvangsten artikel 8 (x € 1.000)

artikelonderdeel	Realisatie 2009	Realisatie 2010	Realisatie 2011	Realisatie 2012	Realisatie 2013	Begroting 2013	Verschil 2013
Verplichtingen	**–**	**–**	**–**	**–**	**1.262.819**	**978.574**	**284.245**
Uitgaven	**0**	**0**	**636.954**	**1.138.684**	**1.262.819**	**988.574**	**274.245**
Inkomensoverdrachten	*0*	*0*	*636.954*	*1.138.684*	*1.262.536*	*988.274*	*274.262*
MKOB	0	0	624.200	1.123.204	1.213.849	942.092	271.757
AOV incl. tegemoetkoming (Caribisch Nederland)	0	0	12.754	15.480	15.537	16.182	– 645
Overbruggingsregeling	0	0	0	0	32.500	30.000	2.500
Tegemoetkoming wijziging inkomensbegrip AOW/Anw	0	0	0	0	650	0	650
Opdrachten	*0*	*0*	*0*	*0*	*283*	*300*	*– 17*
Opdrachten	0	0	0	0	283	300	– 17
Ontvangsten	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

Tabel 8.2 Premiegefinancierde uitgaven en ontvangsten artikel 8 (x € 1.000)

artikelonderdeel	Realisatie 2009	Realisatie 2010	Realisatie 2011	Realisatie 2012	Realisatie 2013	Begroting 2013	Verschil 2013
Uitgaven	**28.797.296**	**29.795.390**	**30.479.000**	**31.415.000**	**32.719.000**	**32.953.304**	**– 234.304**
Inkomensoverdrachten	*28.797.296*	*29.795.390*	*30.479.000*	*31.415.000*	*32.719.000*	*32.406.707*	*312.293*
AOW	27.580.144	28.617.668	29.995.000	31.415.000	32.719.000	32.406.707	312.293
Tegemoetkoming AOW	1.217.152	1.177.722	484.000	0	0	0	0
Nominaal	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*546.597*	*– 546.597*
Ontvangsten	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

Toelichting financiële instrumenten

A. Inkomensoverdrachten

A1. Mogelijkheid koopkrachttegemoetkoming oudere belastingplichtigen (MKOB)

De MKOB is op 1 juni 2011 ingevoerd om oudere belastingplichtigen die koopkrachtverminderingen ondervinden als gevolg van beleidsmaatregelen in de fiscale sfeer een compensatie te bieden.

[42] Tweede Kamer, 32 043, nr. 191

Budgettaire ontwikkelingen
De uitkeringslasten MKOB zijn in 2013 € 272 miljoen hoger uitgekomen dan begroot. Dit komt door de incidentele tegenvaller van € 300 miljoen als gevolg van het met terugwerkende kracht invoeren van de Regeling koopkrachttegemoetkoming niet-KOB-gerechtigden met een AOW-pensioen. Ter dekking hiervan is het MKOB-bedrag per 1 juli 2013 verlaagd. De uitkeringslasten MKOB dalen in 2013 met € 67 miljoen als gevolg van deze verlaging van het MKOB-bedrag en doordat het volume van met terugwerkende kracht geëxporteerde uitkeringen lager uitviel dan geraamd. Het resterende verschil is het gevolg van het overhevelen van de loon- en prijsbijstelling en de afrekening over 2012.

Beleidsrelevante kerncijfers
Het aantal mensen dat recht heeft op MKOB is ten opzichte van 2012 gestegen. Dit komt enerzijds doordat op 1 oktober 2013 de Regeling koopkrachttegemoetkoming niet-KOB-gerechtigden met een AOW-pensioen in werking is getreden en anderzijds doordat er vanwege de vergrijzing en de stijgende levensverwachting meer AOW-gerechtigden zijn.

Tabel 8.3 Kerncijfers MKOB[1]

	Realisatie 2011	Realisatie 2012	Realisatie 2013
Volume MKOB[2] (jaargemiddelde, x 1.000 personen)	2.698	2.787	2.947

[1] SVB, jaarverslag
[2] Vanaf 2013 inclusief volume Regeling koopkrachttegemoetkoming niet-KOB-gerechtigden met een AOW-pensioen

A2. Algemene Ouderdomsverzekering (Caribisch Nederland)
Inwoners van Caribisch Nederland die de pensioengerechtigde leeftijd hebben bereikt ontvangen een ouderdomspensioen op grond van de Algemene ouderdomsverzekering (AOV). Naast het ouderdomspensioen wordt op St. Eustatius en Saba een tegemoetkoming verstrekt die recht doet aan de prijsverschillen tussen de eilanden.

Budgettaire ontwikkelingen
De realisatie van de uitgaven aan de AOV ligt in lijn met de begroting.

Beleidsrelevante kerncijfers
Het aantal personen met een AOV-uitkering is in 2013 licht gestegen.

Tabel 8.4 Kerncijfers AOV[1]

	Realisatie 2011	Realisatie 2012	Realisatie 2013
Volume AOV (x 1.000 personen)	2,8	3,9	4,0

[1] SZW-unit RCN

A3. Overbruggingsregeling (OBR)
De overbruggingsuitkering beoogt voor mensen die op 1 januari 2013 reeds deelnamen aan een VUT- en prepensioenregeling of een vergelijkbare regeling en zich niet hebben kunnen voorbereiden op de voor hen geldende verhoging van de AOW-leeftijd compensatie te bieden voor inkomensverlies tussen het einde van de VUT- of prepensioenregeling en de verhoogde AOW-leeftijd. De OBR is op 1 oktober 2013 met terugwerkende kracht tot 1 januari 2013 ingevoerd.

Budgettaire ontwikkelingen
De uitkeringslasten OBR waren in 2013 € 2,5 miljoen hoger dan begroot. Ten eerste is het kasritme aangepast aan de verwachte uitgaven. Een deel van de begrote uitgaven in 2013 is doorgeschoven naar latere jaren; dit leidde tot lagere verwachte uitgaven 2013. Het sociaal akkoord leidde tot hogere verwachte uitgaven omdat de doelgroep is uitgebreid[43]. Tot slot zijn de verwachte uitgaven naar boven bijgesteld op basis van een CBS-onderzoek[44] waaruit blijkt dat er in 2013 meer OBR-gerechtigden zijn.

De SVB is volgens genoemde ramingsbijstellingen bevoorschot voor een bedrag ad € 32,5 miljoen. Uit de realisatiecijfers van de SVB blijkt dat de daadwerkelijke uitkeringslasten OBR in 2013 € 4,5 miljoen bedragen. Dit is fors lager dan de raming en bevoorschotting. Dit verschil heeft te maken met het geringe aantal personen dat gebruik heeft gemaakt van de regeling. Het aantal van 6.700 personen dat gebruik heeft gemaakt van de OBR is aanzienlijk lager dan de geraamde 35.800 personen. Een mogelijke verklaring hiervoor is dat een deel van de doelgroep heeft afgezien van een aanvraag omdat slechts één maand hoeft te worden overbrugd en men reeds op een andere wijze de overbruggingsperiode heeft gefinancierd. Tot slot zijn de werkelijke uitkeringslasten lager dan geraamd omdat de gemiddelde uitkering, die afhankelijk is van inkomen en verzekerde jaren, lager is dan in de raming werd verondersteld.

Beleidsrelevante kerncijfers

Tabel 8.5 Kerncijfers Overbruggingsregeling[1]

	Realisatie 2011	Realisatie 2012	Realisatie 2013
Volume Overbruggingsregeling (x 1.000 personen)	–	–	6,7

[1] SVB, jaarverslag

A4. Tegemoetkoming wijziging inkomensbegrip AOW/Anw
Deze tijdelijke regeling is geïntroduceerd omdat een groep AOW-gerechtigden en Anw-gerechtigden te laat is geïnformeerd over een wijziging in het inkomensbegrip, waardoor ook een Wajong-uitkering als inkomen wordt aangemerkt. Hierdoor werd de uitkering van deze mensen zonder voldoende voorbereidingstijd verlaagd. Om betrokkenen te compenseren is in juni 2013 de tijdelijke regeling Tegemoetkoming wijziging inkomensbegrip AOW/Anw geïntroduceerd. Dit is uit coulanceoverwegingen en bij hoge uitzondering gebeurd.

Budgettaire ontwikkelingen
Alle uitkeringen in het kader van deze regeling zijn in 2013 verstrekt. De uitgaven 2013 bedroegen € 650.000.

A5. Algemene Ouderdomswet (AOW)
De AOW is een volksverzekering en heeft als doel het verschaffen van een basispensioen aan degenen die de pensioengerechtigde leeftijd hebben bereikt. Daarnaast kent de AOW een partnertoeslag voor

[43] De in het regeerakkoord Rutte/Asscher gehanteerde grens van 150% van het wettelijk minimumloon is naar aanleiding van het tussen sociale partners en kabinet gesloten sociaal akkoord vastgesteld op 200% van het wettelijk minimumloon voor alleenstaanden en 300% van het wettelijk minimumloon voor paren
[44] Centrum voor Beleidsstatistiek, 13 juni 2013: «Inkomens- en vermogenspositie en voornaamste inkomstenbron van hoofdkostwinners, nadere specificatie»

AOW-gerechtigden van wie de partner jonger is dan de AOW-gerechtigde leeftijd en geen of weinig inkomen heeft. De AOW-leeftijd wordt vanaf 2013 geleidelijk verhoogd. In 2013 is de AOW-leeftijd verhoogd tot 65 jaar en één maand. De AOW-tegemoetkoming is per 1 juni 2011 afgeschaft.

Budgettaire ontwikkelingen
De uitkeringslasten in 2013 zijn € 234 miljoen lager uitgekomen dan begroot. Hierbij wordt in de vergelijking tussen begroting en realisatie rekening gehouden met de ten tijde van de begrotingsopstelling geraamde loon- en prijsbijstelling van € 547 miljoen, de post nominaal in tabel 8.2. De uitkeringslasten AOW zijn in 2013 lager dan begroot doordat het aantal alleenstaanden en het aantal gehuwden met toeslag dat in 2013 recht had op AOW lager is uitgevallen dan ten tijde van de begroting 2013 geraamd. Het aantal gehuwden zonder toeslag is daarentegen hoger uitgevallen dan geraamd. Tevens bleek de reservering die was getroffen voor de verwachte stijgende levensverwachting niet nodig. Bovendien is de indexering van de uitkering lager uitgevallen dan verwacht.

Beleidsrelevante kerncijfers
Het aantal personen met een AOW-uitkering is in 2013, als gevolg van de stijgende levensverwachting en de vergrijzing hoger dan in 2012.

Tabel 8.6 Kerncijfers AOW[1]

	Realisatie 2011	Realisatie 2012	Realisatie 2013
Volume AOW (x 1.000 personen, jaargemiddelde)	2.953	3.081	3.172
Personen met een onvolledige AOW-uitkering (% van totaal)	18	18	19
Gemiddeld kortingspercentage AOW-uitkering i.v.m. niet verzekerde jaren (%)	48	47	47

[1] SVB, jaarverslag

Handhaving
De afname van het aantal geconstateerde overtredingen is het gevolg van het gebruik maken van de beschikbare gegevens door onder meer het koppelen van bestanden. Hierdoor kunnen de uitvoeringsorganisaties zoals de SVB zelf een wijziging in het inkomen constateren en verwerken in de administratie. Het aantal fraudegevallen door het niet voldoen aan de inlichtingenplicht voor het doorgeven van inkomen neemt hierdoor af. Door deze afname is ook het totale benadelingsbedrag lager.

Tabel 8.7 Kerncijfers AOW (fraude en handhaving)[1]

	Realisatie 2011	Realisatie 2012	Realisatie 2013
Aantal geconstateerde overtredingen met financiële benadeling (x 1.000)	2,7	3,5	1,3
Totaal benadelingbedrag (x € 1 mln)	12	12	5,6

[1] SVB, jaarverslag

B. Opdrachten
In 2013 zijn middelen ingezet voor voorlichting over de verhoging van de AOW-leeftijd.

Aanvullende arbeidspensioenen

Aanvullend pensioen is een arbeidsvoorwaarde. Sociale partners zijn verantwoordelijk voor de inhoud en de reikwijdte van pensioenregelingen. De overheid stelt regels vast om te bevorderen dat toezeggingen ook daadwerkelijk worden nagekomen.

Beleidsrelevante kerncijfers
Als kerncijfers zijn het aantal pensioenfondsen opgenomen en het aantal pensioenfondsen met een dekkingsgraad onder de 130%, alsmede de daarbij betrokken deelnemers en gepensioneerden. De maatstaf van 130% is gekozen omdat een dergelijke dekkingsgraad gemiddeld genomen toereikend is om de pensioenverplichtingen na te komen.

Het aantal pensioenfondsen neemt jaarlijks af. Deze daling is vrijwel volledig terug te voeren op ondernemingspensioenfondsen. De kleine omvang van ondernemingspensioenfondsen, in combinatie met de effecten van de opeenvolgende crises lijken daarbij de belangrijkste oorzaak. Handhaven van het pensioenfonds is vaak niet langer efficiënt; het relatieve kostenniveau is in veel gevallen te hoog.

Tabel 8.8 Kerncijfers aanvullende pensioenen[1]

	Realisatie 2011	Realisatie 2012	Realisatie 2013
Totaal aantal pensioenfondsen[2]	324	305	281
Aantal pensioenfondsen met dekkingsgraad <130%	311	290	263
Aantal bij deze fondsen betrokken deelnemers (x 1.000)	5.481	5.421	5.266
Aantal bij deze fondsen betrokken gepensioneerden (x 1.000)	2.836	2.992	2.897

[1] DNB, statistiek toezicht pensioenfondsen
[2] Pensioenfondsen zonder eigen verplichtingen, bijvoorbeeld de volledig herverzekerde fondsen, kennen geen dekkingsgraad en zijn daarom niet opgenomen in de tabel

Artikel

9. Nabestaanden

Algemene doelstelling

De overheid biedt financiële ondersteuning aan nabestaande partners, halfwezen en wezen.

De overheid vindt dat mensen die geconfronteerd zijn met het overlijden van hun partner of ouder(s) en die vanwege leeftijd, de zorg voor een kind of arbeidsongeschiktheid niet (volledig) in een eigen inkomen kunnen voorzien, verzekerd moeten zijn van financiële ondersteuning. Daarom regelt zij op grond van de Algemene nabestaandenwet (Anw) een nabestaandenuitkering voor de overblijvende partner, een halfwezenuitkering ten behoeve van het kind van wie één van beide ouders is overleden, en een wezenuitkering voor kinderen die beide ouders hebben verloren.

Inwoners van Caribisch Nederland die geconfronteerd zijn met het overlijden van hun partner of ouder(s), hebben op grond van de Algemene weduwen- en wezenverzekering (AWW) recht op een uitkering.

Rol en verantwoordelijkheid

De Minister **financiert** de inkomensondersteuning met begrotingsgefinancierde uitkeringsregelingen. Bij de premiegefinancierde uitkeringsregelingen **regisseert** de Minister. Hij[45] is verantwoordelijk voor:

- De vormgeving, het onderhoud en de werking van het stelsel van wet- en regelgeving;
- De vaststelling van het niveau van de uitkeringen van de onderscheiden regelingen;
- De sturing van en het toezicht op de rechtmatige, doeltreffende en doelmatige uitvoering door de SVB;
- De organisatie van de eigen uitvoering binnen het verband van de Rijksdienst Caribisch Nederland (RCN).

Beleidsconclusies

Vanaf 1 juli 2013 is de afzonderlijke halfwezenuitkering geïntegreerd met de nabestaandenuitkering voor nieuwe gevallen. Vanaf 1 oktober 2013 geldt dit voor bestaande gevallen. Deze vereenvoudiging is onderdeel van de Wet vereenvoudiging regelingen SVB [46].
Bij de berekening van de hoogte van de nieuwe hoge nabestaandenuitkering zijn de bruto nabestaandenuitkering en de halfwezenuitkering abusievelijk bij elkaar geteld, in plaats van deze opnieuw te berekenen. Dit heeft er toe geleid dat er bij de brutering met te weinig loonheffing rekening is gehouden, waardoor de nabestaandenuitkering van 90% bruto te laag is vastgesteld. Dit is met terugwerkende kracht vanaf 1 juli 2013 gerepareerd.
Daarnaast is bij de invoering van de Wet vereenvoudiging regelingen SVB een omissie in de Algemene nabestaandenwet geslopen. Bij de bepaling van de hoogte van de bruto nabestaandenuitkering van 90% wordt namelijk op grond van de huidige redactie alleen rekening gehouden met de algemene heffingskorting, terwijl voor alleenstaande ouders ook rekening gehouden zou moeten worden met de alleenstaande ouderkorting. Deze omissie wordt derhalve in een (spoed)wetsvoorstel met terugwerkende kracht hersteld. Dit wetsvoorstel [47] is op 24 januari 2014 aan de Tweede Kamer aangeboden. De SVB anticipeert op deze wetswijziging.

---

[45] Voor een toelichting wordt verwezen naar de leeswijzer
[46] Stb. 2013, 115
[47] Tweede Kamer, 33 855, nr. 2

Er is een beleidsdoorlichting artikel 9 [48] uitgevoerd met als belangrijkste conclusies:

- De uitkeringsvoorwaarden van de Anw zijn minder activerend en minder gericht op participatie dan de voorwaarden van andere uitkeringen in de sociale zekerheid;
- Nabestaanden werken relatief weinig, in een periode waarin de arbeidsparticipatie over de hele linie is toegenomen. Ook blijkt uit cijfers van de SVB dat de totale populatie Anw-gerechtigden gedurende de tijd waarin de uitkering loopt minder inkomsten uit arbeid genereert.

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 9.1 Begrotingsgefinancierde uitgaven en ontvangsten artikel 9 (x € 1.000)

artikelonderdeel	Realisatie 2009	Realisatie 2010	Realisatie 2011	Realisatie 2012	Realisatie 2013	Begroting 2013	Verschil 2013
Verplichtingen	**–**	**–**	**–**	**–**	**814**	**937**	**– 123**
Uitgaven	**0**	**0**	**679**	**869**	**814**	**937**	**– 123**
Inkomensoverdrachten	*0*	*0*	*679*	*869*	*814*	*937*	*– 123*
AWW (Caribisch Nederland)	0	0	679	869	814	937	– 123
Opdrachten	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*
Opdrachten	0	0	0	0	0	0	0
Ontvangsten	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

Tabel 9.2 Premiegefinancierde uitgaven en ontvangsten artikel 9 (x € 1.000)

artikelonderdeel	Realisatie 2009	Realisatie 2010	Realisatie 2011	Realisatie 2012	Realisatie 2013	Begroting 2013	Verschil 2013
Uitgaven	**1.170.069**	**1.085.697**	**985.433**	**859.031**	**724.640**	**736.077**	**– 11.437**
Inkomensoverdrachten	*1.170.069*	*1.085.697*	*985.433*	*859.031*	*724.640*	*725.169*	*– 529*
Anw	1.147.398	1.064.744	968.000	843.342	711.461	712.441	– 980
Tegemoetkoming Anw	22.671	20.953	17.433	15.689	13.179	12.728	451
Nominaal	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*10.908*	*– 10.908*
Ontvangsten	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

Toelichting financiële instrumenten

A. Inkomensoverdrachten

A1. Algemene weduwen- en wezenverzekering (Caribisch Nederland)

Inwoners van Caribisch Nederland die geconfronteerd zijn met het overlijden van hun partner of ouder(s), hebben op grond van de Algemene weduwen- en wezenverzekering (AWW) recht op een uitkering. De SZW-unit bij de Rijksdienst Caribisch Nederland (RCN) is verantwoordelijk voor de uitvoering van deze regeling in Caribisch Nederland.

Budgettaire ontwikkelingen

De uitgaven zijn € 123.000 lager uitgevallen dan begroot. Dit verschil wordt verklaard door een lager gebruik dan geraamd.

[48] Bijlage bij Tweede Kamer, 30 982, nr. 9

Tabel 9.3 Kerncijfers AWW Caribisch Nederland[1]			
	Realisatie 2011	Realisatie 2012	Realisatie 2013
Volume AWW (x 1.000 personen)	0,2	0,3	0,3

[1] SZW-unit RCN

A2. Algemene nabestaandenwet (Anw)

De Anw is een volksverzekering en regelt bij overlijden een uitkering voor de partner en kinderen. Daarnaast ontvangt iedere Anw-gerechtigde maandelijks de Anw-tegemoetkoming. De Anw wordt door de SVB uitgevoerd.

Budgettaire ontwikkelingen

De uitkeringslasten in 2013 zijn € 12 miljoen lager uitgevallen dan begroot omdat het aantal Anw-gerechtigden sneller gedaald is dan verwacht. Hierbij wordt in de vergelijking tussen begroting en realisatie rekening gehouden met de ten tijde van de begrotingsopstelling geraamde loon- en prijsbijstelling van € 11 miljoen, de post nominaal in tabel 9.2. De tegemoetkoming Anw kwam nagenoeg overeen met de begrote uitkeringslasten.

Beleidsrelevante kerncijfers

Het aantal Anw-uitkeringen is in 2013 gedaald. De groep Anw-gerechtigden die voor 1950 geboren is en daar hun recht op Anw aan ontleent, stroomt deels uit vanwege het bereiken van de AOW-gerechtigde leeftijd. Het aantal Anw-uitkeringen is verder gedaald door het integreren van de halfwezenuitkering met de nabestaandenuitkering. Deze laatste maatregel is voor bestaande gevallen op 1 oktober 2013 in werking getreden. Het in de onderstaande tabel gerapporteerde cijfer voor het aantal halfwezenuitkeringen betreft een jaargemiddelde.

Tabel 9.4 Kerncijfers Anw[1]			
	Realisatie 2011	Realisatie 2012	Realisatie 2013
Volume Anw (x 1.000 uitkeringsjaren)	78	68	54
Volume Anw (jaargemiddelde, x 1.000 personen)	93	81	65
Onderverdeling volume Anw:			
Volume nabestaandenuitkering (x 1.000 uitkeringsjaren), ingang recht voor 1 juli 1996	20	16	13
• waarvan nabestaanden- en halfwezenuitkering	0,3	0,2	0,1
• waarvan alleen nabestaandenuitkering	19	16	13
Volume nabestaandenuitkering (x 1.000 uitkeringsjaren), ingang recht na 1 juli 1996	56	50	40
• waarvan nabestaanden- en halfwezenuitkering	9,0	9,0	8,4
• waarvan alleen nabestaandenuitkering	33	27	21
• waarvan alleen halfwezenuitkering	14	14	11
Volume wezenuitkering (x 1.000 uitkeringsjaren)	1,4	1,4	1,4

[1] SVB, jaarverslag

Handhaving
De afname van het aantal geconstateerde overtredingen is het gevolg van het gebruik maken van de beschikbare gegevens door onder meer het koppelen van bestanden. Hierdoor kunnen de uitvoeringsorganisaties zoals de SVB zelf een wijziging in het inkomen constateren en verwerken in de administratie. Het aantal fraudegevallen door het niet voldoen aan de inlichtingenplicht voor het doorgeven van inkomen neemt hierdoor af. Door deze afname is ook het totale benadelingsbedrag lager.

Tabel 9.5 Kerncijfers Anw (fraude en handhaving)[1]

	Realisatie 2011	Realisatie 2012	Realisatie 2013
Aantal geconstateerde overtredingen met financiële benadeling (x 1.000)	0,6	0,5	0,2
Totaal benadelingbedrag (x € 1 mln)	5,2	4,1	1,9

[1] SVB, jaarverslag

Artikel

10. Tegemoetkoming ouders

Algemene doelstelling

De overheid biedt een financiële tegemoetkoming aan ouders of verzorgers voor de kosten van kinderen.

De overheid biedt ouders of verzorgers, voor de kosten voor verzorging en opvoeding van kinderen, een financiële tegemoetkoming op grond van de Algemene kinderbijslagwet (AKW). Gezinnen met een laag of middeninkomen komen daarnaast in aanmerking voor een tegemoetkoming op grond van de Wet op het kindgebonden budget (WKB). Ouders van thuiswonende gehandicapte kinderen kunnen extra financiële steun ontvangen op grond van de regeling Tegemoetkoming ouders van thuiswonende gehandicapte kinderen (TOG) en daar bovenop, voor alleenverdieners, het TOG-kopje.

Rol en verantwoordelijkheid

De Minister **financiert** de tegemoetkoming met uitkeringsregelingen. Hij is verantwoordelijk voor:
- De vormgeving, het onderhoud en de werking van het stelsel van wet- en regelgeving;
- De vaststelling van het niveau van de tegemoetkoming op grond van de AKW, de WKB en de TOG;
- De sturing van en het toezicht op de rechtmatige, doelmatige en doeltreffende uitvoering van de AKW en de TOG door de SVB.

De Minister van Financiën is verantwoordelijk voor de rechtmatige, doelmatige en doeltreffende uitvoering van de WKB door de Belastingdienst.

Beleidsconclusies

In de uitvoering en bij de beoogde resultaten hebben zich geen bijzonderheden voorgedaan.

De AKW is zowel op 1 januari als op 1 juli 2013 niet geïndexeerd[49]. Laatstgenoemde als eerste onderdeel van de hervorming kindregelingen. De vereenvoudigingen in de AKW als onderdeel van de Wet vereenvoudiging regelingen SVB[50] zijn door middel van het amendement Huizing/Vermeij[51] uit het wetsvoorstel geschrapt. Enkele van de voorgestelde vereenvoudigingen komen terug in het wetsvoorstel hervorming kindregelingen.

De inkomensgrens waarboven de WKB afgebouwd wordt, is in verband met de Wet Uniformering Loonbegrip met € 2.750 verlaagd naar € 26.147. Het wetsvoorstel stopzetting export AKW en WKB[52] is nog in behandeling bij de Eerste Kamer.

Er is een beleidsdoorlichting artikel 10[53] uitgevoerd, met als belangrijkste conclusies:
- Het primaire doel van AKW en de WKB, namelijk ouders in de kosten van kinderen financieel tegemoetkomen, wordt bereikt. Het is aannemelijk dat deze regelingen over het algemeen ook de ontplooiingskansen van kinderen ten goede komen;

[49] Stb. 2013, 251
[50] Stb. 2013, 115
[51] Tweede Kamer, 33 318, nr. 8
[52] Tweede Kamer, 33 162, nr. 2
[53] Bijlage bij Tweede Kamer, 33 716, nr. 5

- Alleenstaande ouders in de bijstand ontvangen 90% Wml + kinderbijslag en kindgebonden budget. Hun besteedbaar inkomen ligt hierdoor hoger dan dat van een paar in de bijstand zonder kinderen. Impliciet wordt met die verhouding verondersteld dat de bijkomende kosten voor het eerste kind in een eenoudergezin hoger zijn dan die van de tweede volwassene bij een paar. Geconstateerd is dat dit niet strookt met de behoefte/uitgaven van de onderscheiden leefvormen (aldus onderzoek van het CBS en Nibud);
- Van de kwalificatieplicht in de AKW op (de aanpak van) het schoolverzuim voor kinderen van 16 en 17 jaar zonder startkwalificatie gaat volgens leerplichtambtenaren vooral een preventieve werking uit. Het curatieve effect van het middel is discutabel genoemd. Op basis van de genoemde preventieve werking en de wens jongeren krachtig te stimuleren een startkwalificatie te behalen, heeft het kabinet besloten de kwalificatieplicht in de AKW te handhaven. Het kabinet gaat met de sector na hoe het instrument beter kan worden benut.

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 10.1 Begrotingsgefinancierde uitgaven en ontvangsten artikel 10 (x € 1.000)

artikelonderdeel	Realisatie 2009	Realisatie 2010	Realisatie 2011	Realisatie 2012	Realisatie 2013	Begroting 2013	Verschil 2013
Verplichtingen	**–**	**–**	**–**	**–**	**4.335.531**	**4.276.554**	**58.977**
Uitgaven	**58.909**	**60.757**	**4.596.445**	**4.394.526**	**4.335.531**	**4.276.554**	**58.977**
Inkomensoverdrachten	*58.909*	*60.757*	*4.596.445*	*4.394.526*	*4.335.531*	*4.276.554*	*58.977*
AKW	0	0	3.359.500	3.225.000	3.236.910	3.216.380	20.530
WKB	0	0	1.197.736	1.140.214	1.071.121	1.029.700	41.421
TOG	58.909	60.757	34.109	24.100	23.000	25.262	– 2.262
Kopje TOG	0	0	5.100	5.212	4.500	5.212	– 712
Ontvangsten	**828**	**13.734**	**230.986**	**242.847**	**185.843**	**154.180**	**31.663**

De AKW en de WKB waren tot en met 2010 op de begroting van het Ministerie van Jeugd en Gezin opgenomen

Toelichting financiële instrumenten

A. Inkomensoverdrachten

A1. Algemene Kinderbijslag Wet (AKW)

De AKW biedt ouders een inkomensonafhankelijke tegemoetkoming in de kosten die het opvoeden en verzorgen van kinderen met zich mee brengt. De AKW wordt uitgevoerd door de SVB.

Budgettaire ontwikkelingen

De uitkeringslasten van de AKW komen € 21 miljoen hoger uit dan begroot. Dit komt door een nabetaling van € 11 miljoen aan de SVB over 2012 vanwege een te lage bevoorschotting in dat jaar. Daarnaast is het aantal kinderen minder dan verwacht afgenomen. Vanwege het schrappen van de AKW-onderdelen uit het wetsvoorstel deregulering SVB werd € 3,5 miljoen minder uitgegeven dan begroot.

Beleidsrelevante kerncijfers

Het aantal gezinnen en het aantal kinderen met kinderbijslag is licht gedaald.

Tabel 10.2 Kerncijfers AKW[1]			
	Realisatie 2011	Realisatie 2012	Realisatie 2013
Aantal gezinnen AKW, jaargemiddelden (x 1.000)	1.940	1.936	1.931[2]
Aantal telkinderen AKW, jaargemiddelden (x 1.000)	3.483	3.458	3.442[2]

[1] SVB, jaarverslag
[2] Cijfers betreffen gemiddelde van 4e kwartaal 2012 tot en met 3e kwartaal 2013

Handhaving
De afname van het aantal geconstateerde overtredingen is het gevolg van het gebruik maken van de beschikbare gegevens door onder meer het koppelen van bestanden. Hierdoor kunnen de uitvoeringsorganisaties zoals de SVB zelf een wijziging in het inkomen constateren en verwerken in de administratie. Het aantal fraudegevallen door het niet voldoen aan de inlichtingenplicht voor het doorgeven van inkomen neemt hierdoor af. Door deze afname is ook het totale benadelingsbedrag lager.

Tabel 10.3 Kerncijfers AKW (fraude en handhaving)[1]			
	Realisatie 2011	Realisatie 2012	Realisatie 2013
Aantal geconstateerde overtredingen met financiële benadeling (x 1.000)	3,5	4,3	2,1
Totaal benadelingbedrag (x € 1 mln)	3,2	2,7	1,7

[1] SVB, jaarverslag

A2. Wet op het Kindgebonden Budget (WKB)
Het kindgebonden budget is een inkomensafhankelijke tegemoetkoming van de overheid in de kosten van gezinnen tot een bepaald inkomen. De WKB wordt uitgevoerd door Belastingdienst/Toeslagen.

Budgettaire ontwikkelingen
Vanwege de tegenvallende economische ontwikkeling en de daaruit voortvloeiende lagere inkomens zijn de gerealiseerde uitkeringslasten van de WKB € 41 miljoen hoger dan de begrote uitkeringslasten. Lagere inkomens hebben per definitie een hoger recht op het (inkomensafhankelijke) kindgebonden budget. Daarnaast is het aantal kinderen minder dan verwacht afgenomen.

Beleidsrelevante kerncijfers
Het aantal huishoudens en het aantal kinderen met kindgebonden budget is licht gedaald.

Tabel 10.4 Kerncijfers WKB[1] [2]			
	Realisatie 2011	Realisatie 2012	Realisatie 2013
Aantal huishoudens WKB (jaargemiddelden, x 1.000)	844	845	832
Aantal kinderen WKB (jaargemiddelden, x 1.000)	1.571	1.552	1.528

[1] Ministerie van Financiën, Belastingdienst
[2] Met ingang van het jaarverslag 2013 is de volumedefinitie in deze tabel gewijzigd. De oude definitie ging uit van het totaal aantal kinderen/huishoudens dat op enig moment in het jaar gebruik maakt van kindgebonden budget. De nieuwe definitie gaat uit van het aantal kinderen/huishoudens dat gemiddeld gedurende het jaar gebruik maakt van kindgebonden budget. Het volume valt in de nieuwe definitie lager uit

A3. Tegemoetkoming ouders van thuiswonende gehandicapte kinderen (TOG)

De TOG geeft extra financiële steun aan ouders met een thuiswonend kind met een lichamelijke of verstandelijke handicap. Het zogenaamde TOG-kopje maakt onderdeel uit van de TOG-regeling. Dit onderdeel is specifiek gericht op alleenverdienerhuishoudens. De TOG wordt uitgevoerd door de SVB.

Budgettaire ontwikkelingen

In 2013 daalde het aantal TOG-gerechtigden sneller dan verwacht. Als gevolg daarvan zijn de uitkeringslasten in 2013 € 2,3 miljoen lager uitgekomen dan begroot. In lijn met de ontwikkeling van het aantal TOG-gerechtigden is ook het aantal ontvangers van het TOG-kopje sneller gedaald dan geraamd. Hierdoor komen de uitkeringslasten van het TOG-kopje € 0,7 miljoen lager uit dan begroot.

Beleidsrelevante kerncijfers

Het aantal kinderen met recht op TOG is in het afgelopen jaar licht gedaald.

Tabel 10.5 Kerncijfers TOG[1]

	Realisatie 2011	Realisatie 2012	Realisatie 2013
Aantal telkinderen TOG, jaargemiddelden (x 1.000)	39	28	26[2]

[1] SVB, jaarverslag
[2] Cijfer betreft gemiddelde van 4e kwartaal 2012 tot en met 3e kwartaal 2013

B. Ontvangsten

De ontvangsten zijn in 2013 € 32 miljoen hoger uitgekomen dan begroot. Deze ontvangsten betreffen grotendeels de terugontvangsten ten gevolge van terugvorderingen van het kindgebonden budget. Nadat de toeslagen definitief zijn toegekend worden er terugvorderingen ingesteld bij de huishoudens die meer hebben ontvangen dan waar ze recht op hadden op basis van hun vastgestelde inkomen. De daadwerkelijke terugontvangsten vinden met vertraging plaats.

Artikel

11. Uitvoeringskosten

Algemene doelstelling

De uitvoering van de sociale zekerheidswetgeving vindt rechtmatig, efficiënt, klantgericht en daarmee doeltreffend plaats.

De uitvoering van de sociale zekerheidswetten geschiedt mede door ZBO's en RWT's. Daarmee is een doelmatige en rechtmatige uitvoering van wet- en regelgeving beoogd, waarbij de uitvoering zich op efficiënte en dienstverlenende wijze kan organiseren.

De Minister van SZW stelt daartoe uitvoeringsbudget ter beschikking, maakt daarbij prestatieafspraken met het UWV (inclusief het Bureau Keteninformatisering Werk en Inkomen, BKWI), de SVB en het Inlichtingenbureau (IB) en stuurt op rechtmatige, doelmatige, doeltreffende en klantgerichte uitvoering. Hiertoe is een planning- en controlcyclus ingericht tussen de uitvoeringsorganen en het ministerie.

Rol en verantwoordelijkheid

De Minister[54] is verantwoordelijk voor het **doen uitvoeren** van de sociale zekerheidswetgeving door de uitvoeringsorganen en draagt zorg voor:

- De vormgeving, het onderhoud en de werking van het stelsel van wet- en regelgeving (wet SUWI) waarbinnen de uitvoeringsorganen opereren;
- De vormgeving van het stelsel van sociale zekerheidswetten die het UWV en de SVB uitvoeren;
- De vaststelling van de budgetten die aan het UWV (incl. het BKWI), de SVB en het IB beschikbaar worden gesteld met daarbij passende prestatieafspraken;
- De sturing van en het toezicht op de rechtmatige, doelmatige, doeltreffende en klantgerichte uitvoering door het UWV (incl. het BKWI), de SVB en het IB en de verantwoording daarover;
- De vaststelling van de omvang van de middelen die aan de Landelijke Cliëntenraad (LCR) beschikbaar worden gesteld.

Beleidsconclusies

Het afgelopen jaar heeft de relatie tussen SZW en de ZBO's onverminderd in het teken gestaan van de taakstelling op de apparaatsuitgaven van het UWV en de SVB en de doorwerking daarvan op de uitvoering. In 2013 hebben de ZBO's ten behoeve van de invulling van de resterende taakstelling 2012–2015 voorstellen voor vereenvoudiging uitgewerkt. Daarnaast is er tegelijkertijd bezuinigd en vernieuwd, de continuïteit van goede dienstverlening moest worden gegarandeerd en majeure wetswijzigingen worden doorgevoerd. Wat betreft de reguliere werkzaamheden heeft het UWV meer werk gehad aan de uitvoering van een hoger aantal WW-uitkeringen als gevolg van de tegenvallende economische ontwikkeling.

De uitvoering is grotendeels volgens verwachting verlopen. De UWV-brede rechtmatigheid bedroeg 98,9%, vrijwel de afgesproken norm van 99%. Bij de SVB bedroeg de rechtmatigheid op totaalniveau 99,9%.

[54] Voor een toelichting wordt verwezen naar de leeswijzer

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 11.1 Begrotingsgefinancierde uitgaven en ontvangsten artikel 11 (x € 1.000)

artikelonderdeel	Realisatie 2009	Realisatie 2010	Realisatie 2011	Realisatie 2012	Realisatie 2013	Begroting 2013	Verschil 2013
Verplichtingen	**–**	**–**	**–**	**–**	**454.688**	**432.859**	**21.829**
Uitgaven	**598.110**	**683.244**	**590.378**	**493.138**	**454.688**	**432.859**	**21.829**
Bijdrage aan ZBO's/RWT's	*597.212*	*682.598*	*589.749*	*492.486*	*454.044*	*432.230*	*21.814*
UWV	495.543	557.619	475.159	379.397	344.878	343.511	1.367
SVB	88.401	112.020	102.928	103.980	101.385	82.539	18.846
IB	7.316	7.177	6.310	6.476	7.781	6.180	1.601
RWI	5.952	5.782	5.352	2.633	0	0	0
Bijdrage aan nationale organisaties	*898*	*646*	*629*	*652*	*644*	*629*	*15*
Landelijke Cliëntenraad	898	646	629	652	644	629	15
Ontvangsten	**8.725**	**318**	**3.563**	**5.817**	**6.289**	**0**	**6.289**

Tabel 11.2 Premiegefinancierde uitgaven en ontvangsten artikel 11 (x € 1.000)

artikelonderdeel	Realisatie 2009	Realisatie 2010	Realisatie 2011	Realisatie 2012	Realisatie 2013	Begroting 2013	Verschil 2013
Uitgaven	**1.696.004**	**1.530.229**	**1.522.092**	**1.529.448**	**1.559.088**	**1.576.698**	**– 17.610**
Bijdrage aan ZBO's	*1.696.004*	*1.530.229*	*1.522.092*	*1.529.448*	*1.559.088*	*1.560.433*	*– 1.345*
UWV	1.568.399	1.382.100	1.372.499	1.391.800	1.428.300	1.423.045	5.255
SVB	127.605	148.129	149.593	137.648	130.788	137.388	– 6.600
Nominaal	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*16.265*	*– 16.265*
Ontvangsten	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

Toelichting financiële instrumenten

A. Bijdrage aan ZBO's

De Minister van SZW stelt de financiële kaders vast voor het UWV (inclusief het BKWI), de SVB, het IB en de LCR, waarbinnen zij jaarplannen dienen op te stellen. In de jaarplannen nemen het UWV en de SVB een verdeling van de uitvoeringskosten naar wet op. Het realiseren van uitvoeringskosten per wet is geen eigenstandig te bereiken doel. De Minister stuurt in eerste aanleg op het totaalbudget per organisatie. Uitgangspunt daarbij is dat de organisaties zelfstandig de uitvoering organiseren en over de realisatie op passende wijze via het jaarverslag verantwoording afleggen aan de Minister van SZW.

Budgettaire ontwikkelingen

De uitvoeringskosten van het UWV en de SVB wijzigen in de loop der jaren als gevolg van beleidswijzigingen en als gevolg van volumeontwikkelingen in de onderscheiden wetten. Voor een nadere toelichting wordt naar de desbetreffende beleidsartikelen verwezen.

Het UWV realiseert bij de begrotingsgefinancierde uitgaven, vergeleken met de begroting 2013, een overschrijding van € 1,4 miljoen. Bij de premiegefinancierde uitgaven treedt een overschrijding van € 5,3 miljoen op. Per saldo resulteert voor het UWV ten opzichte van de begroting 2013 een overschrijding van € 6,7 miljoen.
De SVB realiseert bij de begrotingsgefinancierde uitgaven, vergeleken met de begroting 2013, een overschrijding van € 18,8 miljoen. Bij de premiegefinancierde uitgaven treedt een onderrealisatie van € 6,6 miljoen op.

Per saldo resulteert voor de SVB ten opzichte van de begroting 2013 een overschrijding van € 12,2 miljoen.
De mutaties van premie- naar begrotingsgefinancierde regelingen zijn een gevolg van budgetneutrale herschikkingen op basis van uitvoeringsinformatie van de SVB. Daarnaast is het SVB-budget verhoogd als gevolg van implementatie van nieuwe wetgeving, zoals de AOW-leeftijdsverhoging en de Overbruggingsregeling.
Voor het IB geldt dat het verschil tussen het gerealiseerde bedrag en het bedrag in de begroting 2013 verklaard kan worden door loon- en prijsontwikkelingen en budgettair neutrale herschikkingen binnen de begroting van SZW.

In tabel 11.3 zijn de uitvoeringskosten van het UWV en de SVB toegedeeld aan de onderscheiden wetten. Deze toedeling is extracomptabel. Uitgangspunt voor de Minister van SZW is sturing op het totaalbudget.

Tabel 11.3 Extracomptabel overzicht begrotingsgefinancierde en premiegefinancierde uitvoeringskosten (x € 1.000)

artikelonderdeel	Realisatie 2009	Realisatie 2010	Realisatie 2011	Realisatie 2012	Realisatie 2013	Begroting 2013	Verschil 2013
UWV (incl. BKWI)	**2.058.222**	**1.932.220**	**1.844.658**	**1.771.197**	**1.773.178**	**1.766.556**	**6.622**
Begrotingsgefinancierd	*489.823*	*550.120*	*472.159*	*379.397*	*344.878*	*343.511*	*1.367*
IOW	0	1.566	250	250	200	200	0
Wajong	102.527	125.194	132.542	118.435	96.126	131.989	– 35.863
Re-integratie Wajong[1]	19.830	17.300	11.598	33.923	65.582	40.276	25.306
Basisdienstverlening	331.866	377.828	293.280	188.956	141.580	140.861	719
Wsw-indicatiestelling	24.600	18.400	24.599	28.533	22.048	21.647	401
Compensatieregeling M&A	–	–	–	–	0	0	0
Uitvoeringskosten WW 55+	–	–	–	–	10.200	0	10.200
BKWI	11.000	9.832	9.890	9.300	9.142	8.538	604
Premiegefinancierd	*1.568.399*	*1.382.100*	*1.372.499*	*1.391.800*	*1.428.300*	*1.423.045*	*5.255*
WAO	272.450	202.225	168.205	134.896	96.000	97.507	– 1.507
IVA	41.392	49.596	55.418	67.720	74.000	89.633	– 15.633
WGA	147.177	173.789	163.241	220.520	239.000	183.752	55.248
WAZ	15.000	13.000	8.000	4.000	3.000	5.388	– 2.388
WW	515.790	400.665	406.360	491.972	566.000	601.997	– 35.997
ZW	302.590	285.825	284.275	259.332	209.000	268.921	– 59.921
WAZO	29.000	26.000	28.000	26.360	24.000	25.939	– 1.939
Re-integratie WAZ/WAO/WIA/ZW[1]	71.000	33.000	26.000	36.000	45.000	26.283	18.717
Re-integratie WW[1]	174.000	198.000	233.000	151.000	167.000	123.625	43.375
Toevoeging aan bestemmingsfonds	–	–	–	–	5.300	0	5.300
SVB	**215.590**	**259.149**	**251.797**	**241.078**	**232.173**	**219.927**	**12.246**
Begrotingsgefinancierd	*87.985*	*111.020*	*102.204*	*103.430*	*101.385*	*82.539*	*18.846*
AKW	77.462	82.928	75.849	78.005	70.824	60.446	10.738
TOG	3.385	9.894	3.472	3.070	2.918	1.154	1.764
TAS	879	1.601	1.187	1.067	840	1.082	– 242
KOT/WKB	3.759	3.282	3.765	4.890	4.762	2.893	1.869
AIO	2.500	12.585	14.673	15.827	16.292	12.309	3.983
MKOB	0	730	3.258	571	900	4.105	3.205
Bijstand buitenland[2]	–	–	–	–	424	550	– 76
Overbruggingsregeling	–	–	–	–	4.425	0	4.425
Premiegefinancierd	*127.605*	*148.129*	*149.593*	*137.648*	*130.788*	*137.388*	*– 6.600*
AOW	107.632	123.934	127.433	118.577	114.509	121.411	– 6.902
Anw	19.973	24.195	22.160	19.071	16.279	15.977	302

[1] Het betreft hier uitvoeringskosten, re-integratie in de vorm van voorzieningen en/of trajecten staan op het desbetreffende beleidsartikel
[2] Voor 2013 werden de uitvoeringskosten en uitkeringslasten Bijstand Buitenland niet gesplitst

B. Ontvangsten
De ontvangsten betreffen terugontvangsten in verband met afrekeningen van uitvoeringskosten van het UWV en de SVB over 2012.

Artikel

12. Rijksbijdragen

Algemene doelstelling

Borgen van voldoende dekking in sociale fondsen.

De financiering van de sociale fondsen loopt hoofdzakelijk via premieinning. In een aantal gevallen acht de overheid premieheffing niet wenselijk, bijvoorbeeld om te voorkomen dat premiepercentages blijvend toenemen en daarmee een evenwichtige koopkrachtontwikkeling in de weg staan. In andere gevallen acht de overheid financiering van een regeling via de algemene middelen passender, maar wordt wel gekozen voor uitvoering via de sociale fondsen. De sociale fondsen worden in dat geval via rijksbijdragen voorzien van voldoende financiering.

Rol en verantwoordelijkheid

De Minister **financiert** de sociale fondsen uit de algemene middelen, al dan niet in aanvulling op premieheffing. Hij is verantwoordelijk voor:
- De vaststelling van de hoogte van de rijksbijdragen aan de desbetreffende sociale fondsen;
- Het betalen van de rijksbijdragen aan de sociale fondsen.

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 12.1 Begrotingsgefinancierde uitgaven en ontvangsten artikel 12 (x € 1.000)

artikelonderdeel	Realisatie 2009	Realisatie 2010	Realisatie 2011	Realisatie 2012	Realisatie 2013	Begroting 2013	Verschil 2013
Verplichtingen	**–**	**–**	**–**	**–**	**8.041.464**	**9.553.531**	**– 1.512.067**
Uitgaven	**14.560.353**	**15.978.291**	**9.119.453**	**11.205.022**	**8.041.464**	**9.553.531**	**– 1.512.067**
Bijdrage aan sociale fondsen (rijksbijdrage:)	*14.560.353*	*15.978.291*	*9.119.453*	*11.205.022*	*8.041.464*	*9.553.531*	*– 1.512.067*
in kosten heffingskortingen AOW	3.086.400	3.090.200	3.374.800	3.380.700	1.659.300	1.670.000	– 10.700
in kosten heffingskortingen Anw	45.500	47.700	72.700	68.300	0	0	0
vermogenstekort Ouderdomsfonds	6.662.100	8.012.400	4.853.400	7.421.800	5.999.500	7.558.900	– 1.559.400
tegemoetkoming arbeidsongeschikten	286.459	281.130	266.600	265.202	315.260	265.602	49.658
tegemoetkoming AOW-gerechtigden	1.213.152	1.170.082	488.506	0	0	0	0
tegemoetkoming Anw-gerechtigden	22.401	20.685	17.433	15.541	12.904	13.728	– 824
rijksbijdrage spaarfonds AOW	3.199.151	3.312.596	0	0	0	0	0
zwangere zelfstandigen	45.190	43.498	46.014	53.479	54.500	45.301	9.199
Ontvangsten	**1.955**	**1.000**	**55**	**37**	**510**	**0**	**510**

Toelichting financiële instrumenten

A. Bijdrage aan sociale fondsen[55]

Rijksbijdragen in de kosten van heffingskortingen (BIKK) AOW en Anw

Deze rijksbijdragen compenseren de gewijzigde premieopbrengst als gevolg van de invoering van de Wet inkomstenbelasting 2001. De hoogte van deze rijksbijdragen wordt jaarlijks aangepast aan de geraamde kosten van de heffingskortingen en wijzigingen van de belasting- en premietarieven in de eerste schijf.

[55] In dit artikel worden de aan de sociale fondsen verstrekte rijksbijdragen verantwoord. De uitgaven van de onderscheiden regelingen worden verantwoord in de beleidsartikelen 3, 5, 6, 8 en 9

Rijksbijdrage vermogenstekort Ouderdomsfonds
De uitgaven uit het Ouderdomsfonds worden grotendeels gedekt door de premie-inkomsten. De hoogte van de AOW-premie is echter wettelijk gemaximeerd om te voorkomen dat de groeiende AOW-uitgaven leiden tot een alsmaar stijgende AOW-premie en een onevenwichtige koopkrachtontwikkeling. Dit leidt echter tot een jaarlijks exploitatietekort in het Ouderdomsfonds. De rijksbijdrage Ouderdomsfonds is bedoeld om het exploitatietekort in het Ouderdomsfonds aan te vullen zodat er een neutrale kaspositie voor dit fonds bestaat.

Budgettaire ontwikkelingen
De rijksbijdrage is in 2013 vastgesteld op € 6,0 miljard. Dit is € 1,6 miljard lager dan begroot. De rijksbijdrage is € 1,8 miljard verlaagd wegens een verrekening van een vermogensoverschot in 2012. Daarnaast zijn de premie-inkomsten AOW ongeveer € 0,3 miljard hoger uitgekomen dan geraamd. De AOW-uitkeringslasten zijn € 0,5 miljard hoger uitgekomen dan geraamd als gevolg van het uitkeren van de loon- en prijsontwikkeling.

Rijksbijdrage tegemoetkoming arbeidsongeschikten
De Wet tegemoetkoming chronisch zieken en gehandicapten (Wtcg) kent vanaf 2009 onder meer een jaarlijkse tegemoetkoming aan personen die ten minste 35% arbeidsongeschikt zijn en een uitkering ontvangen van het UWV (in plaats van de fiscale aftrek van buitengewone uitgaven). De tegemoetkomingen voor de categorieën IVA, WGA, WAO en WAZ worden gefinancierd uit een rijksbijdrage die in het Toeslagenfonds wordt gestort. De tegemoetkomingen voor Wajongers worden verantwoord op beleidsartikel 4.

Budgettaire ontwikkelingen
De realisatie is € 50 miljoen hoger uitgekomen dan begroot. Deze stijging wordt verklaard door het met terugwerkende kracht exporteren van de ao-tegemoetkoming. In de rijksbijdrage zijn zowel de uitkeringslasten als de uitvoeringskosten van het UWV opgenomen.

Rijksbijdragen tegemoetkoming AOW-gerechtigden en Anw-gerechtigden
De rijksbijdrage tegemoetkoming Anw-gerechtigden dient ter financiering van de in artikel 9 verantwoorde tegemoetkoming Anw.

Budgettaire ontwikkelingen
De rijksbijdrage wordt € 0,8 miljoen lager vastgesteld. Belangrijkste oorzaak is een daling van de uitgaven met € 1 miljoen voortkomend uit het wetsvoorstel deregulering SVB.

Rijksbijdrage zwangere zelfstandigen (ZEZ)
De regeling Zelfstandig en Zwanger voorziet sinds juni 2008 in een uitkering aan zelfstandigen voorafgaand aan en volgend op de bevalling. Deze regeling wordt gefinancierd via een rijksbijdrage aan het Arbeidsongeschiktheidsfonds (Aof). Ook de uitkeringen voor zwangere alfahulpen lopen in de rijksbijdrage mee.

Budgettaire ontwikkelingen
De realisatie is € 9,2 miljoen hoger uitgekomen dan begroot. Dit wordt verklaard door zowel een stijging van het aantal uitkeringen als een stijging van de gemiddelde uitkering. In de rijksbijdrage zijn zowel de uitkeringslasten als de uitvoeringskosten van het UWV opgenomen.

B. Ontvangsten
De ontvangsten van € 0,5 miljoen hebben betrekking op de afrekening met het UWV van zowel de uitkeringslasten als de uitvoeringskosten ZEZ over 2012.

Artikel

13. Integratie en maatschappelijke samenhang

Algemene doelstelling

De overheid bevordert de maatschappelijke samenhang en sociale stabiliteit door participatie en inburgering van iedereen met een migrantenachtergrond. Resultaat is dat genoemde personen, net als iedere andere burger, zelfredzaam zijn en – naar vermogen – deelnemen aan de samenleving.

Bij het integratiebeleid ligt de nadruk op de participatie van de individuele migrant, waarbij een beroep op de migrant gedaan wordt om middels de in Nederland aanwezige kansen en mogelijkheden zijn of haar capaciteiten ten volle te benutten. Ten aanzien van het maatschappelijk verkeer is het uitgangspunt dat migranten de in Nederland geldende normen en waarden erkennen.

Rol en verantwoordelijkheid

De Minister **stimuleert** met behulp van financiële instrumenten de zelfredzaamheid en deelname aan de samenleving van arbeidsmigranten. Hij **financiert** inkomensondersteuning met een sociaal leenstelsel en een uitkeringsregeling (remigratieregeling). Hij is verantwoordelijk voor:

- De vormgeving, het onderhoud en de werking van het participatie- en inburgeringstelsel;
- De visie en samenhang van het integratiebeleid en de daarvoor benodigde kennis;
- Het aanspreken van de vakdepartementen op hun verantwoordelijkheid ervoor te zorgen dat reguliere voorzieningen toegankelijk en effectief zijn voor alle burgers;
- De uitvoering van de Remigratiewet, de Wet inburgering en de Wet inburgering buitenland.

Beleidsconclusies

De in 2013 met het beleid beoogde resultaten en prestaties zijn goeddeels gerealiseerd. De gewijzigde Remigratiewet treedt evenwel niet per 1 juli 2013 maar per 1 juli 2014 in werking. Enkele kerncijfers over de uitkomsten van het integratiebeleid zijn nog niet beschikbaar. Naast de in de begroting 2013 genoemde resultaten en prestaties is in samenwerking met gemeenten een aanpak ontwikkeld voor de invoering van een participatieverklaring voor nieuwkomers en is een onderzoek uitgevoerd naar de mogelijkheden voor een arbeidsmarktmodule als onderdeel van het inburgeringsprogramma. In samenwerking met privaatgefinancierde internaten en gemeenten is een kwaliteit- en toezichtkader ontwikkeld voor vrijwillig toezicht en is samen met het Ministerie van VWS een wetsontwerp opgesteld om dit toezicht wettelijk te verankeren. Uit onderzoek van Regioplan naar de bijdrage van inburgering aan de participatie van migranten in de Nederlandse samenleving[56] bleek verder dat (verplichte en vrijwillige) inburgering een positief effect heeft op participatie in de vorm van betaald werk voor de groepen nieuwkomers.

[56] Tweede Kamer, 32 824, nr. 34 onderzoeksrapport Inburgering en participatie: De bijdrage van inburgering aan de participatie van migranten in de Nederlandse samenleving

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 13.1 Begrotingsgefinancierde uitgaven en ontvangsten artikel 13 (x € 1.000)

artikelonderdeel	Realisatie 2009	Realisatie 2010	Realisatie 2011	Realisatie 2012	Realisatie 2013	Begroting 2013	Verschil 2013
Verplichtingen	**–**	**–**	**–**	**–**	**87.409**	**166.387**	**– 78.978**
Uitgaven	**0**	**0**	**0**	**238.495**	**95.434**	**172.387**	**– 76.953**
Subsidies	*0*	*0*	*0*	*12.198*	*13.016*	*9.930*	*3.086*
Forum	0	0	0	5.885	5.795	5.820	*– 25*
LOM	0	0	0	3.280	6.191	3.078	*3.113*
Vluchtelingenwerk	0	0	0	3.033	1.030	1.032	*– 2*
Opdrachten	*0*	*0*	*0*	*10.102*	*16.843*	*14.599*	*2.244*
Programma inburgering	0	0	0	8.523	11.037	7.551	*3.486*
Programma integratie	0	0	0	1.579	4.103	5.348	*– 1.245*
Remigratie	0	0	0	0	1.703	1.700	*3*
Bijdrage aan mede-overheden	*0*	*0*	*0*	*166.776*	*0*	*73.700*	*– 73.700*
Gemeenten	0	0	0	166.776	0	73.700	*– 73.700*
Bijdrage aan agentschappen	*0*	*0*	*0*	*4.201*	*11.000*	*18.558*	*– 7.558*
DUO	0	0	0	4.201	11.000	18.558	*– 7.558*
Bijdrage aan ZBO's/RWT's	*0*	*0*	*0*	*41.061*	*51.605*	*40.493*	*11.112*
SVB	0	0	0	36.852	38.156	36.403	*1.753*
COA	0	0	0	4.209	13.449	4.090	*9.359*
Leningen	*0*	*0*	*0*	*4.157*	*2.970*	*15.107*	*– 12.137*
DUO	0	0	0	4.157	2.970	15.107	*– 12.137*
Ontvangsten	**0**	**0**	**0**	**3.578**	**178.858**	**27.566**	**151.292**

Het beleidsterrein Integratie en maatschappelijke samenhang was tot en met 2012 op de begroting van het Ministerie van BZK opgenomen. De uitgaven en ontvangsten 2012 zijn ontleend aan het jaarverslag 2012 van BZK

Toelichting financiële instrumenten

A. Subsidies

De hoger dan begrote uitgaven aan het Landelijk Overleg Minderheden (€ 3,1 miljoen) is het gevolg van de met de organisatie overeengekomen gewijzigde financieringssystematiek in verband met de afbouw van de subsidie (€ 2,45 miljoen) en een nabetaling over 2012 op basis van de definitieve vaststelling van de subsidie over 2012 (€ 0,65 miljoen).

B. Opdrachten

B1. Programma Inburgering

Budgettaire ontwikkelingen

Op het programma inburgering zijn de uitgaven € 3,5 miljoen hoger dan begroot. Dat hangt samen met de nabetaling aan gemeenten naar aanleiding van de definitieve vaststelling van de bijdrage voor de uitvoering van de (oude) Wet Inburgering, waarmee aan inburgeringplichtigen een aanbod kon worden gedaan.

Beleidsrelevante kerncijfers

De kerncijfers op het terrein van de inburgering hebben zowel betrekking op het aantal (geslaagde) inburgeraars, voorbereiding op inburgering en maatschappelijke begeleiding betreffende asielgerechtigde nieuwkomers en op het sociaal leenstelsel. Tot 1 januari 2013 kregen inburgeringplichtigen een aanbod van de gemeenten. Vanaf 1 januari 2013 zijn inburgeringplichtigen zelf verantwoordelijk voor hun inburgering en de bekos-

tiging daarvan. Wel kunnen zij een lening bij DUO aanvragen. Dit kon ook onder het oude stelsel, maar toen was de noodzaak daartoe minder. Asielmigranten kunnen aanspraak maken op een voorziening voor hun inburgering. Dat loopt eveneens via het leenstelsel.

Tabel 13.2 Kerncijfers Inburgering

	Realisatie 2011	Realisatie 2012	Realisatie 2013
Inburgeringsplichtige nieuwkomers die een kennisgeving van DUO krijgen (x 1.000)[1]	nvt[3]	nvt[3]	11
Inburgeraars die slagen voor het inburgeringexamen of NT2-examen (x 1.000)[1]	31	23	17
Asielgerechtigde nieuwkomers die hebben deelgenomen aan de voorbereiding op inburgering in de opvang van de COA (x 1.000)[2]	2,8	2,1	2,6
Asielgerechtigde nieuwkomers die deelnemen aan de maatschappelijke begeleiding door gemeenten (x 1.000)[2]	nvt[3]	nvt[3]	1,7
Aantal aan inburgeraars toegekende leningen (x 1.000)[1]	0,4	0,9	2,6

[1] DUO, informatiesysteem Inburgering
[3] COA, voortgangsrapportages
[2] Deze regeling is in 2013 ingegaan

B2. Programma Integratie

Budgettaire ontwikkelingen
Op het programma integratie zijn de uitgaven € 1,2 miljoen lager dan begroot. Dit komt doordat aanbestedingen meer tijd vergden en daardoor later werden afgerond dan voorzien. De daaraan gerelateerde uitgaven vinden daarom pas in 2014 plaats.

Beleidsrelevante kerncijfers
De mate van realisatie van het integratiebeleid wordt afgemeten aan de ontwikkeling van drie kerncijfers. Het streven is er daarbij op gericht dat alle bevolkingsgroepen in Nederland op genoemde indicatoren evenredig participeren.

Tabel 13.3 Kerncijfers Integratiebeleid[1]

	Realisatie 2011	Realisatie 2012	Realisatie 2013
Percentage nettoarbeidsparticipatie van de bevolking 15–64 jaar			
Niet-westerse migranten	54	53	50
Autochtone Nederlanders	70	70	69
Verschil	– 16	– 17	– 19
Percentage met startkwalificatie van de niet schoolgaande bevolking 15–64 jaar			
Niet-westerse migranten 2e generatie	70	72	72
Autochtone Nederlanders	72	73	74
Verschil	– 2	– 1	– 2
Aantal verdachten per 1.000 van de bevolking van 12 jaar en ouder			
Niet-westerse migranten	35[2]	31[2]	–[3]
Autochtone Nederlanders	8[2]	8[2]	–[3]
Verschil	23[2]	23[2]	–[3]

[1] CBS, kernindicatoren Integratie
[2] Voorlopige opgave
[3] Niet bekend bij publicatie jaarverslag, cijfer komt medio 2014 beschikbaar

C. Bijdrage aan medeoverheden
Als gevolg van een technische en budgetneutrale begrotingsmutatie (zie ook onder Ontvangsten artikel 2) is het budget voor de betaling aan SZW van de inburgeringsbijdrage aan het participatiebudget ad € 73,7 miljoen overbodig geworden en komen te vervallen.

D. Bijdrage aan agentschappen
De bijdrage aan DUO betreft de uitvoeringskosten voor taken die door DUO worden uitgevoerd voor het Ministerie van SZW, zoals organisatie van de inburgeringexamens, de uitvoering van het sociaal leenstelsel, informatievoorziening aan inburgeraars, gemeenten en instellingen en de handhaving van de inburgeringplicht bij nieuwkomers vanaf 2013. De uitgaven zijn al via de twee suppletoire wetten neerwaarts bijgesteld. Uiteindelijk is € 7,6 miljoen minder uitgegeven dan begroot. Voorts zijn door DUO vergoedingen uitgekeerd op grond van de oude Wet Inburgering aan inburgeraars die zonder hulp van de gemeente hun inburgeringdiploma hebben behaald of die op een hoger niveau het inburgeringexamen hebben afgelegd dan strikt genomen noodzakelijk zou zijn. Deze middelen zijn door SZW beschikbaar gesteld.

E. Bijdrage aan ZBO's/RWT's
Budgettaire ontwikkelingen
De bijdrage aan de SVB voor de uitvoering van de Remigratiewet is € 1,8 miljoen hoger uitgekomen dan begroot. Dit komt doordat er meer mensen vertrekken met een remigratievoorziening dan eerder geraamd. Daarmee wordt geanticipeerd op de wijziging van de Remigratiewet die vanaf 1 juli 2014 gaat gelden. Bij de 2e suppletoire wet heeft bijstelling van de begroting plaatsgevonden.

De hogere dan begrote bijdrage aan COA (€ 9,4 miljoen) vloeit voort uit de verantwoordelijkheid van de organisatie om vanaf 1 januari 2013 zorg te dragen voor de verdeling en uitbetaling van de bijdragen aan gemeenten die bestemd zijn voor de maatschappelijke begeleiding van inburgeringplichtige asielmigranten. De betreffende asielmigranten worden via de maatschappelijke begeleiding wegwijs gemaakt in het maatschappelijk verkeer binnen de gemeente en bekend gemaakt met de wijze waarop inburgering georganiseerd kan worden. Voor asielmigranten die in 2013 een verblijfsvergunning hebben ontvangen wordt een bedrag van € 2.000 per persoon uitbetaald. Voor latere lichtingen zal dit € 1.000 per persoon bedragen. De tijdelijke verhoging van het bedrag in 2013 is bedoeld om gemeenten in de opstartfase tegemoet te komen.

Beleidsrelevante kerncijfers
Resultaten van het beleid op het punt van de remigratie worden uitgedrukt in het aantal remigranten met een periodieke uitkeringen.

Tabel 13.4 Kerncijfers Remigratie[1]

	Realisatie 2011	Realisatie 2012	Realisatie 2013
Aantal remigranten met een periodieke uitkering, inclusief nihil uitkeringen (ultimo jaar) (x 1.000)[2]	12	12	13

[1] SVB, jaarverslag
[2] Nihil uitkeringen: remigrant heeft recht op remigratie-uitkering, maar na verrekening van andere, exporteerbare uitkeringsgelden wordt het bedrag op nihil vastgesteld

F. Leningen
Het verstrekken van leningen aan asielgerechtigden en gezinsvormers/gezinsherenigers is achtergebleven bij de verwachtingen. De uitgaven zijn € 12,1 miljoen lager dan begroot. Per 1 januari 2013 zijn inburgeringplichtigen zelf verantwoordelijk voor de organisatie en bekostiging van hun inburgering. De overheid biedt een faciliteit in verband met deze verantwoordelijkheid door middel van een sociaal leenstelsel. Voor asielgerechtigde inburgeraars zal de lening bij een succesvolle inburgering worden kwijtgescholden.

Het achterblijven van het aantal gerealiseerde leningen voor asielgerechtigden is toe te schrijven aan een lager aantal aanvragen door nieuwkomers dan verwacht in samenhang met de maximale termijn die geldt voor de inburgering. Voor nieuwkomers geldt dat zij binnen drie jaar ingeburgerd dienen te zijn. Dit kan voor de nieuwkomers aanleiding zijn om niet direct in het eerste jaar, maar in het tweede of derde jaar te beginnen. Bovendien kunnen inburgeraars ook een opleiding volgen zonder een lening af te sluiten.

G. Ontvangsten
De ontvangsten zijn € 151 miljoen hoger dan begroot. Dit is het gevolg van de definitieve vaststelling van de bijdrage aan gemeenten in voorgaande jaren voor de uitvoering van de (oude) Wet Inburgering, waarmee aan inburgeringplichtigen een aanbod kon worden gedaan.

5 NIET-BELEIDSARTIKELEN

Artikel

96. Apparaatsuitgaven kerndepartement

Op dit artikel worden alle personele en materiële uitgaven en ontvangsten van het ministerie opgenomen. In beleidsartikel 11 zijn de bijdragen aan de ZBO's verder toegelicht. Voor een uitgebreide toelichting op de agentschappen wordt verwezen naar hoofdstuk 9 van dit jaarverslag.

Budgettaire gevolgen

Tabel 96.1 Begrotingsgefinancierde uitgaven en ontvangsten artikel 96 (x € 1.000)

artikelonderdeel	Realisatie 2009	Realisatie 2010	Realisatie 2011	Realisatie 2012	Realisatie 2013	Begroting 2013	Verschil 2013
Verplichtingen	**–**	**–**	**–**	**–**	**250.629**	**248.640**	**1.988**
Uitgaven	**242.343**	**252.042**	**239.556**	**242.137**	**251.182**	**248.640**	**2.542**
Personele uitgaven	–	–	–	*164.702*	*180.005*	*174.303*	*5.702*
• waarvan eigen personeel	–	–	–	159.054	174.308	171.260	3.048
• waarvan externe inhuur	–	–	–	3.040	3.269	500	2.769
• waarvan postactieven	–	–	–	2.608	2.428	2.543	– 115
Materiële uitgaven	–	–	–	*77.435*	*71.177*	*74.337*	– 3.160
• waarvan ICT	–	–	–	13.385	14.084	11.851	2.233
• waarvan bijdrage aan SSO's	–	–	–	38.614	44.592	39.947	4.645
• waarvan overige materiële uitgaven	–	–	–	25.436	12.501	22.539	– 10.038
Ontvangsten	**6.649**	**6.675**	**8.030**	**12.542**	**9.744**	**11.035**	**– 1.291**

De gegevens voor de jaren 2009–2011 zijn niet uitgesplitst omdat de nieuwe structuur van de begroting pas vanaf 2012 wordt gebruikt

Toelichting

A. Personele en materiële uitgaven

De individuele posten zijn lastig te vergelijken wegens de herschikkingen tussen personeel en materieel die in de loop van 2013 hebben plaatsgevonden door definitiewijzigingen in verband met Verantwoord Begroten. Het totale verschil van € 2,5 miljoen is een saldo van diverse budgetoverboekingen en onderuitputting op de diverse onderdelen van de personele en materiële uitgaven.

Tijdens de begrotingsuitvoering zijn diverse budgetten naar dit artikel overgeboekt, zowel binnen de begroting als afkomstig van andere departementen.

Binnen de begroting is budget verschoven van artikel 98 uitvoeringskosten handhaving naar het personeelsbudget van de Inspectie SZW.

Bij de overboekingen vanuit de andere departementen gaat het onder meer om de bijdrage van het Ministerie van VWS voor fraudeonderzoek, de bijdrage van de Ministeries van Financiën en VWS in de kosten van de beheersorganisatie van de gezamenlijke financiële administratie en de overboeking van het Ministerie van I&M in verband met de vorming van een agentschap voor SSO-ICT. Daarnaast zijn er kasschuiven geweest bij de personele uitgaven om beter aan te sluiten bij de financiering van de uitgaven Van Werk Naar Werk en de SSO huisvesting. Hierdoor was voor de apparaatsuitgaven per saldo in totaal een bedrag beschikbaar van € 265 miljoen. Als dit bedrag afgezet wordt tegen de gerealiseerde uitgaven op dit artikel (€ 251 miljoen) is feitelijk sprake van een onderuitputting van € 14 miljoen. Onderuitputting doet zich met name voor bij de uitgaven voor eigen personeel, de overige materiële uitgaven en de uitgaven ICT.

Bij externe inhuur wordt het verschil tussen begroting en realisatie verklaard doordat bij het opstellen van de begroting nog niet bekend was hoeveel budget er benodigd was. In de loop van het jaar is dit budget aangevuld. De realisatie van € 3,3 miljoen blijft binnen de verwachting van € 4 miljoen die in de toelichtende tekst in de begroting 2013 is genoemd.

Hoewel de voor het jaar 2013 ingeboekte taakstelling op de apparaatsuitgaven volledig gerealiseerd is, laat het totaal aan apparaatsuitgaven in 2013 ten opzichte van 2012 toch een stijging zien. Dit komt doordat het beleidsterrein Integratie en maatschappelijke samenhang met ingang van 2013 in de begroting van SZW is opgenomen.

B. Ontvangsten

In 2013 is € 1,3 miljoen minder ontvangen dan begroot. Met name de overige algemene ontvangsten zijn achtergebleven bij de verwachting.

Tabel 96.2 Totaaloverzicht apparaatsuitgaven/kosten inclusief agentschappen en ZBO's/RWT's (x € 1.000)

artikelonderdeel	Realisatie 2009	Realisatie 2010	Realisatie 2011	Realisatie 2012	Realisatie 2013	Begroting 2013	Verschil 2013
Totaal apparaatsuitgaven ministerie	**2.573.447**	**2.487.313**	**2.374.986**	**2.287.623**	**2.278.178**	**2.259.782**	**18.396**
Kerndepartement	**242.343**	**252.042**	**239.556**	**242.137**	**251.182**	**248.640**	**2.542**
Totaal apparaatskosten agentschap	**35.280**	**29.238**	**30.385**	**31.350**	**19.509**	**17.850**	**1.659**
Agentschap SZW	18.530	18.067	21.516	21.741	19.509	17.850	1.659
Inspectie werk en inkomen[1]	16.750	11.171	8.869	9.609	0	0	0
Totaal apparaatskosten ZBO's[2] en RWT's	**2.295.824**	**2.206.033**	**2.105.045**	**2.014.136**	**2.007.487**	**1.993.292**	**14.195**
UWV	2.071.718	1.938.349	1.847.272	1.767.835	1.769.181	1.766.556	2.675
SVB	215.892	259.861	250.834	239.173	229.890	219.927	9.963
IB	7.316	7.177	6.310	6.476	7.781	6.180	1.601
LCR	898	646	629	652	635	629	6

[1] De apparaatskosten van IWI zijn in 2013 niet op deze regel opgenomen omdat IWI vanaf dat jaar onderdeel uitmaakt van de Inspectie SZW (onderdeel kerndepartement)
[2] Dit betreft zowel begrotingsgefinancierde als premiegefinancierde kosten. De ontvangsten artikel 11 zijn in mindering gebracht op de uitgaven

Toelichting

Bovenstaande tabel bevat een totaaloverzicht van alle apparaatsuitgaven van het departement en alle apparaatskosten van de agentschappen en de ZBO's/RWT's die onder de verantwoordelijkheid van het Ministerie van SZW vallen. De toelichting op de ontwikkeling bij het kerndepartement is in dit artikel meegenomen. Zie beleidsartikel 11 en bijlage 2 voor een toelichting op de ZBO's/RWT's en hoofdstuk 9 voor de agentschappen.

Tabel 96.3 Formatie en bezettingsoverzicht (fte)

	2009	2010	2011	2012	2013
Formatie totaal SZW ultimo	2.659	2.500	2.234	2.230	2.186
waarvan agentschappen	311	267	201	208	201
Bezetting ultimo	2.470	2.398	2.259	2.153	2.184
Bezetting gemiddeld	2.526	2.434	2.328	2.206	2.169

Toelichting

De formatie is in 2013 ten opzichte van 2012 met in totaal 44 fte afgenomen. Deze afname betreft een saldo van een aantal mutaties:

- Overboekingen tussen departementen (+50 fte), waarvan de komst van de directie Integratie en maatschappelijke samenhang van het Ministerie van BZK naar SZW en de overgang van inkoop van SZW naar het Ministerie van BZK de grootste zijn;
- Uitbreiding van de Inspectie SZW (+54 fte). Dit betreft een structurele uitbreiding vanwege de invoering van de fraudewet en een tijdelijke uitbreiding voor bestrijding van fraude met het persoonsgebonden budget en de aanpak van malafide uitzendbureaus;
- Ten slotte heeft de realisatie van de taakstelling Rutte/Verhagen 2012–2015 gezorgd voor een daling van de formatie van 148 fte in 2013.

Artikel

97. Aflopende regelingen

Voor de financiële afwikkeling en verantwoording van een aantal aflopende regelingen is in de begroting een afzonderlijke voorziening getroffen. Het gaat hier om nadeclaraties of vergoedingen van nabetalingen op grond van gerechtelijke uitspraken (bezwaar- en beroepsprocedures) naar aanleiding van geschillen in het verleden.

Budgettaire gevolgen

Tabel 97.1 Begrotingsgefinancierde uitgaven en ontvangsten artikel 97 (x € 1.000)

artikelonderdeel	Realisatie 2009	Realisatie 2010	Realisatie 2011	Realisatie 2012	Realisatie 2013	Begroting 2013	Verschil 2013
Verplichtingen	**–**	**–**	**–**	**–**	**799**	**0**	**799**
Uitgaven	**23.303**	**8.836**	**5.396**	**7.952**	**929**	**0**	**929**
Programma-uitgaven	*23.303*	*8.836*	*5.396*	*7.952*	*929*	*0*	*929*
Aflopende regelingen	23.303	8.836	5.396	7.952	929	0	929
Ontvangsten	**8.811**	**5.782**	**16.120**	**426**	**510**	**0**	**510**

Toelichting

A. Programma-uitgaven

De uitgaven 2013 hebben betrekking op afrekeningen op de loonkostensubsidieregeling.

B. Ontvangsten

De ontvangsten hebben betrekking op terugvorderingen WWIK en RSP en op afrekeningen op de subsidieregeling Bedrijfsverzamelgebouwen.

Artikel

98. Algemeen

Op dit artikel worden niet naar beleidsartikelen toe te rekenen budgetten verantwoord. Daarnaast wordt in dit artikel ingegaan op de activiteiten van de Inspectie SZW in het jaar 2013.

Budgettaire gevolgen

Tabel 98.1 Begrotingsgefinancierde uitgaven en ontvangsten artikel 98 (x € 1.000)

artikelonderdeel	Realisatie 2009	Realisatie 2010	Realisatie 2011	Realisatie 2012	Realisatie 2013	Begroting 2013	Verschil 2013
Verplichtingen	**–**	**–**	**–**	**–**	**59.313**	**67.118**	**– 7.805**
Uitgaven	**55.328**	**44.747**	**47.615**	**51.512**	**60.050**	**67.028**	**– 6.978**
Subsidies	*48*	*387*	*10*	*8*	*275*	*0*	*275*
Subsidies	48	387	10	8	275	0	275
Opdrachten	*18.273*	*18.650*	*14.084*	*11.042*	*18.218*	*35.930*	*– 17.712*
Handhaving algemeen	2.679	2.007	1.117	454	589	5.010	– 4.421
Handhavingsprogramma	0	0	0	0	0	16.726	– 16.726
Opdrachten overig	15.594	16.643	12.967	10.588	17.629	14.194	3.435
Bekostiging	*0*	*0*	*3.935*	*2.490*	*2.626*	*2.275*	*351*
Uitvoeringskosten Caribisch Nederland	0	0	3.935	2.490	2.626	2.275	351
Bijdrage aan medeoverheden	*3.165*	*3.589*	*5.005*	*5.349*	*5.484*	*0*	*5.484*
Verzameluitkering SZW	3.165	3.589	5.005	5.349	5.484	0	5.484
Bijdrage aan agentschappen	*33.192*	*20.208*	*22.593*	*30.822*	*31.758*	*26.223*	*5.535*
Inspectie Werk en Inkomen	22.330	11.368	9.652	10.100	9.715	10.000	– 285
Agentschap SZW	10.639	8.431	12.778	20.616	21.934	16.119	5.815
Agentschap NL	223	409	163	106	109	104	5
Bijdrage aan andere begrotingen	*650*	*1.913*	*1.988*	*1.801*	*1.689*	*2.600*	*– 911*
Bijdrage aan andere begrotingen	650	1.913	1.988	1.801	1.689	2.600	– 911
Ontvangsten	**2.071**	**342**	**0**	**2.470**	**25.812**	**0**	**25.812**

Toelichting

A. Subsidies

Het budget voor subsidies is gedurende de begrotingsuitvoering door middel van budgettair neutrale herschikkingen toegevoegd aan artikel 98. De gerealiseerde uitgaven hebben betrekking op tegemoetkomingen in verband met de verlenging van de bewaartermijnen van de ESF-administratie periode 2000–2006.

B. Opdrachten

B1. Handhaving algemeen en Handhavingsprogramma

Van het handhavingsbudget op artikel 98 (€ 21,7 miljoen) is gedurende de begrotingsuitvoering € 17,7 miljoen naar andere budgetten overgeboekt, namelijk naar handhavingsbudgetten en budgetten voor voorlichting op andere artikelen, de Verzameluitkering SZW, het IB, en de apparaatsuitgaven op artikel 96. Van het resulterende budget (€ 4,0 miljoen) is € 3,4 miljoen niet uitgegeven.

B2. Opdrachten overig

De realisatie op het budget voor overige opdrachten is € 3,4 miljoen hoger dan begroot. Dit is enerzijds veroorzaakt door de afwikkeling van de problematiek bij de Stichting Opleidingsfonds Groothandel (SOG). De

uitgaven zijn niet meer te declareren bij de Europese Commissie en zijn vanwege de in betalingsonmacht verkerende SOG ook niet meer terug te vorderen (€ 8 miljoen). Anderzijds is gedurende de uitvoering van de begroting € 1,8 miljoen aan overboekingen verwerkt voor uitgaven die bij nader inzien ten laste van andere budgetten op de begroting zijn gerealiseerd, zijn op de budgetten voor onderzoek en communicatie totaal € 1,8 miljoen lagere uitgaven gerealiseerd en zal een aantal overige opdrachten doorschuiven naar 2014.

C. Bekostiging
De kosten van de RCN-unit sociale zaken zijn € 0,35 miljoen hoger uitgevallen dan begroot. Ten tijde van het vaststellen van de begroting 2013 was feitelijk nog onvoldoende (uitvoerings)informatie beschikbaar om een nauwkeurige (op historische gegevens gebaseerde) raming te kunnen opstellen. De kosten hebben niet alleen betrekking op de uitvoering van de uitkeringsregelingen maar ook de andere taken van de Minister in Caribisch Nederland (afgifte tewerkstellingsvergunningen, ontslagvergunningen en inspectietaken).

D. Bijdrage aan medeoverheden
De uitgaven hebben betrekking op de Verzameluitkering SZW. Met deze verzameluitkering is een bijdrage ten behoeve van de Regionale Centra Fraudebestrijding en de Landelijke expertisefunctie van de Regionale coördinatiepunten Fraudebestrijding via het Ministerie van BZK aan de betrokken gemeenten overgemaakt. De gerealiseerde uitgaven aan de Verzameluitkering SZW zijn € 5,5 miljoen hoger dan begroot, omdat de uitgaven in de begroting waren opgenomen in het handhavingsbudget. Dit bedrag is gedurende de begrotingsuitvoering naar de Verzameluitkering SZW overgeboekt.

E. Bijdrage aan agentschappen

E1. Inspectie Werk en Inkomen
De bijdrage aan IWI is als gevolg van afrekeningen met het moederdepartement € 0,3 miljoen lager dan geraamd.

E2. Agentschap SZW
De uitgaven aan het Agentschap SZW zijn € 5,8 miljoen hoger dan begroot. Aan uitvoeringskosten van de nieuwe subsidieregeling sectorplannen is € 0,8 miljoen uitgegeven. Het restant ad € 5 miljoen heeft betrekking op hogere uitvoeringskosten van de ESF-regelingen. De uitvoeringskosten zijn hoger omdat meer aanvraagtijdvakken zijn opengesteld dan eerder gepland. De kosten dienen volledig voor eigen rekening te worden genomen omdat het budget van de Europese Commissie volledig is uitgeput.

F. Bijdrage aan andere begrotingen
De bijdrage aan het Ministerie van Financiën ten behoeve van controlewerkzaamheden voor het ESF-programma 2007–2013 is € 0,9 miljoen lager dan geraamd. De betaling voor controlekosten over het vierde kwartaal 2013 (€ 0,5 miljoen) is als gevolg van een gewijzigd factureerproces doorgeschoven naar 2014 en de totale controlekosten zijn € 0,4 miljoen lager dan begroot.

G. Ontvangsten

De ontvangsten hebben voornamelijk betrekking op resterende positieve saldi van rekeningen buiten begrotingsverband van de ESF-programma's 1994–1999 en 2000–2006. Na het administratief afsluiten van deze rekeningen zijn de positieve saldi ten gunste van de ontvangsten op dit artikel verwerkt.

Inspectie SZW

De Inspectie SZW bestrijkt als toezichthouder van het Ministerie van SZW het gehele SZW-terrein, zowel arbeidsmarkt, arbeidsomstandigheden als sociale zekerheid. De Inspectie houdt toezicht op de naleving van wet- en regelgeving van SZW op het terrein van arbeidsomstandigheden, het voorkomen van rampen met gevaarlijke stoffen en ten aanzien van het verbod op illegale tewerkstelling, betaling onder het wettelijk minimumloon, illegale dienstverlening door intermediairs op de arbeidsmarkt en handhaaft waar nodig deze wetgeving. Verder houdt de inspectie markttoezicht op de veiligheid van producten voor professioneel gebruik en toezicht op de door de Minister van SZW aangewezen certificering- en keuringsinstellingen.
De Inspectie spoort strafrechtelijke overtredingen op wat betreft arbeidsuitbuiting, georganiseerde uitkeringsfraude en fraude met arbeidsgerelateerde subsidies. De Wet aanscherping handhaving en sanctionering SZW-wetgeving, die met ingang van 1 januari 2013 van kracht is geworden, versterkt daarbij de mogelijkheden van een bestuursrechtelijke aanpak door de Inspectie.
De Inspectie biedt inzicht in de effectiviteit van het stelsel van werk en inkomen door onderzoek te doen naar de uitvoering van de sociale zekerheidswetten door het UWV, de SVB en de gemeenten. Daarnaast signaleert de inspectie risico's en ontwikkelingen op het gehele terrein van SZW ten behoeve van politiek, beleid en relevante partijen in het veld.
Bij de uitvoering van haar taken wil de Inspectie maximaal effect sorteren. De Inspectie heeft vanwege de taakstelling op de apparaatsbudgetten te maken met een geleidelijke afname van de capaciteit. Bij het maken van keuzes over de inzet van de capaciteit maakt de inspectie gebruik van een risico- en omgevingsanalyse. Daarbij sluit de Inspectie aan bij de prioriteiten binnen het beleidsterrein van het Ministerie van SZW. Op deze wijze draagt de Inspectie bij aan een gezonde en veilige werkplek voor werknemers, een eerlijke en goed werkende arbeidsmarkt en een goed functionerend stelsel van werk en inkomen.

In 2013 heeft de Inspectie haar toezicht gefocust op:
- De sectoren en thema's waar volgens de risicoanalyse sprake is van een hoog en middenrisico, omdat de Inspectie bij deze risico's de maatschappelijke schade, zoals schade aan de gezondheid van werknemers of voor het functioneren van de arbeidsmarkt, gerelateerd aan de doelen van SZW het grootst acht;
- De aanpak van misstanden en notoire overtreders. Daarbij heeft de Inspectie zich gericht op sectoren, locaties en bedrijven waar sprake is van niet-zelfredzame groepen, hoge arbeidsuitval wegens ziekte en arbeidsongeschiktheid, sterke concurrentie en de mogelijkheid veel voordeel te behalen door de regels te ontduiken. In dergelijke gevallen acht de Inspectie de kans op (stelselmatige) overtreding en misstanden namelijk groter.

Belangrijke speerpunten in 2013 waren:
- Aanpak van illegale arbeid en arbeidsuitbuiting in diverse sectoren;
- Voortzetting van het programma aanpak van malafide uitzendbureaus;

- Interventieteams: de door de Inspectie geleide interventieteams zijn in 2013 gericht geweest op het bestrijden van arbeidsmarkt-, belasting- en socialezekerheids-fraude in de sectoren uitzendbureaus, schoonmaak en champignonteelt en op het bestrijden van onwetmatigheden bij het verwijderen van asbest;
- Opsporing van georganiseerde vormen van uitkeringsfraude;
- Verbeteren naleving arbo-zorgverplichtingen.

Tabel 98.2 Producten Inspectie SZW[1]

Directie	Producten	Realisatie 2011	Realisatie 2012	Realisatie 2013
Arbeidsomstandigheden	inspecties, ongeval- en klachtenonderzoeken	18.729	19.696	17.944
Arbeidsmarktfraude	inspecties	9.655	7.160	4.930
Major Hazard Control	inspecties en ongevalonderzoeken	612	512	448
Werk & Inkomen	Programmarapportages	9	6	6
	overige producten [2]	24	14	21
Opsporing	Onderzoeken	62	61	67
	aantal bij het OM aangemelde verdachten	187	184	181
	vastgesteld nadeel (x € mln)	51	24	35

[1] Inspectie SZW, jaarverslag. Vanaf 2013 verantwoordt SZW zich in dit jaarverslag over aantallen afgeronde inspecties en bijbehorend percentage handhavinginterventies in plaats van over aantallen gestarte inspecties en bijbehorend percentage handhavinginterventies. De cijfers uit voorgaande jaren zijn hierop aangepast
[2] Dit betreft de in een jaar afgeronde nota's van bevindingen en verkennende studies. Met de aanscherping van de definitie zijn ook de cijfers uit voorgaande jaren aangepast

Eind 2012 heeft de Inspectie haar jaarplan nader uitgewerkt in een Inspectieplan 2013. Daarin heeft ze de gevolgen van de aanscherping van het fraudebeleid per 1 januari 2013 meegenomen. Dit was bij het opstellen van de begroting SZW 2013 nog niet gebeurd. Daarnaast heeft de precieze uitwerking van het meerjarenplan van de Inspectie voor 2013, bijvoorbeeld van de aanpak van misstanden en notoire overtreders, nog gevolgen gehad voor de productiedoelstellingen voor 2013. Dit heeft geresulteerd in lagere ramingen voor verschillende producten dan in de begroting 2013 van SZW.

Tabel 98.3 Producten Inspectie SZW[1]

Directie	Producten	Begroting 2013	Inspectie-plan 2013	Realisatie 2013
Arbeidsomstandigheden	inspecties, ongeval- en klachtenonderzoeken	19.400	18.277	17.944
Arbeidsmarktfraude	inspecties	8.350	6.076	4.930
Major Hazard Control	inspecties en ongevalonderzoeken	590	448	448

[1] Inspectie SZW, inspectieplan en jaarverslag

Bij de realisatie over 2013 is de productie bij Arbeidsmarktfraude achtergebleven bij de planning in het Inspectieplan 2013. De oorzaak hiervan ligt in het feit dat de Inspectie met name grotere zaken heeft onderzocht, die gekenmerkt worden door een hogere zaaktijd en een goede bijdrage aan het handhavingpercentage.

Meer uitgebreide informatie over de Inspectie SZW treft u aan in haar Jaarverslag 2013 (www.inspectieszw.nl).

Artikel

99. Nominaal en onvoorzien

Op dit artikel worden de uitgaven verantwoord voor onvoorziene uitgaven, loon- en prijsbijstelling.

Budgettaire gevolgen

Tabel 99.1 Begrotingsgefinancierde uitgaven en ontvangsten artikel 99 (x € 1.000)

artikelonderdeel	Realisatie 2009	Realisatie 2010	Realisatie 2011	Realisatie 2012	Realisatie 2013	Begroting 2013	Verschil 2013
Verplichtingen	**–**	**–**	**–**	**–**	**0**	**77.598**	**– 77.598**
Uitgaven	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**77.598**	**– 77.598**
Overige beleidsuitgaven	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*77.598*	*– 77.598*
Onvoorzien	0	0	0	0	0	77.598	– 77.598
Loonbijstelling	0	0	0	0	0	0	0
Prijsbijstelling	0	0	0	0	0	0	0

Toelichting

A. Overige beleidsuitgaven

Onvoorzien
De grondslag voor dit onderdeel ligt in de Comptabiliteitswet, waarin de mogelijkheid bestaat een artikel voor onvoorziene uitgaven op te nemen. Gedurende de begrotingsuitvoering 2013 zijn diverse op dit artikel geparkeerde bedragen voor sectorplannen, arbeidsparticipatie 55+ en aanpak jeugdwerkloosheid overgeboekt naar beleidsartikelen en naar het Gemeentefonds. De reservering bestemd voor de sondering rondom het pakket kindregelingen/onderwijs is niet aangesproken. Een aantal toedelingen vanuit het Ministerie van Financiën voor eindejaarsmarge en voor loon- en prijsbijstelling is aanvankelijk op artikel 99 geparkeerd. Een deel van deze toedelingen is later naar de beleidsartikelen overgeboekt. Het restant van het beschikbare budget in 2013 is gebruikt ter dekking van uitvoeringsproblematiek SZW. Uiteindelijk bleef een bedrag van € 12,9 miljoen over waar geen beroep meer op is gedaan. Dit bedrag is in de 2e suppletoire begroting afgeboekt.

6. BEDRIJFSVOERINGSPARAGRAAF

Inleiding
Ik ben van mening dat, over het geheel genomen, de kwaliteit van de financiële bedrijfsvoering ook in 2013 goed was. Er zijn geen structurele tekortkomingen, de nog resterende tekortkomingen beschouw ik als incidenteel van aard. Deze zijn voor het merendeel te kwalificeren als niet onder alle omstandigheden te voorkomen kleine incidenten. Het spreekt vanzelf dat de aandacht wel blijft gericht op het vasthouden en waar mogelijk verder verbeteren van de nu bereikte resultaten.

De Algemene Rekenkamer (AR) trof in haar Verantwoordingsonderzoek over 2012 geen onvolkomenheden in de bedrijfsvoering van SZW aan. Het financieel beheer en het materieelbeheer van SZW waren stabiel. De AR constateerde dat het voor SZW van belang is om het bereikte kwaliteitsniveau vast te houden. De AR merkte wel op dat nog niet geheel werd voldaan aan de regelgeving voor de informatiebeveiliging. In het onderstaande ga ik op dit laatste onderwerp nader in.

Rechtmatigheid
Er hebben zich in 2013 geen onrechtmatigheden voorgedaan die leiden tot overschrijding van de toleranties.

In 2013 is vastgesteld dat de accountantscontrole van de SiSa-bijlage 2012 toereikend is geweest (na herstelwerkzaamheden door de accountants van de gemeenten). Op grond hiervan kunnen de financiële vaststellingen over het vergoedingsjaar 2012 op basis van de SiSa-bijlage 2012 van de gemeenten plaatsvinden. Vanwege de geconstateerde ontoereikende accountantscontrole op de Sisa-bijlage 2010 en de daarop gebaseerde financiële vaststellingen in 2012, die aangemerkt is als een tekortkoming in het M&O-beleid, heb ik een draaiboek opgesteld voor het onverhoopte geval de accountantscontrole ontoereikend is en aanvullende maatregelen noodzakelijk zouden blijken. Dit draaiboek heb ik met de Algemene Rekenkamer en met mijn ambtgenoot van BZK (coördinerend departement voor SiSa) afgestemd.

Totstandkoming beleidsinformatie
Het is van belang dat de Kamer juiste en goede informatie ontvangt over de ontwikkeling van de kerncijfers in de begroting en het jaarverslag. Daarom moet ook de niet-financiële informatie van goede kwaliteit zijn. In het jaarverslag zijn alle kerncijfers voorzien van een eenduidige bronvermelding. De ordelijkheid, controleerbaarheid en deugdelijkheid van de informatie is geborgd door interne procedures en afspraken met de leveranciers van informatie.

Financieel beheer en materieelbeheer
Het financieel beheer van SZW is op orde.
Het materieelbeheer wordt grotendeels uitgevoerd door de facilitair dienstverlener FM Haaglanden. Bij het materieelbeheer deden zich geen substantiële kwaliteitsproblemen voor.
Tijdens het Verantwoordingsdebat 2012 is door de Minister-President en de Minister van Financiën de toezegging gedaan dat in de bedrijfsvoeringparagrafen van de jaarverslagen expliciet aandacht wordt gegeven aan onderkende frauderisico's en de maatregelen die daarop zijn ingezet.
Ik ben van mening dat de aanpak van fraude en misbruik belangrijk is. Het draagvlak voor onze sociale zekerheid brokkelt af als fraude en misbruik onbestraft blijven. Het handhavingsbeleid en de ingezette maatregelen

van SZW staan beschreven in de brief van 4 oktober 2013[57]. Dit beleid is gericht op opsporing, strikte handhaving, preventie en fraudebewustzijn. In de kabinetsbrede brief van 19 december 2013 over de aanpak van fraude[58] is aangegeven dat het Integraal Afwegingskader voor beleid en regelgeving (IAK) zal worden aangescherpt zodat het meer gericht aandacht besteedt aan de fraudebestendigheid van wet- en regelgeving. Tevens is aangegeven dat bij wetgeving die [a] substantiële geldstromen in het financiële verkeer tussen rijksoverheid en burger betreft en [b] waarbij wordt getaxeerd dat er risico's zijn voor fouten en misbruik, het verantwoordelijke departement daarover periodiek gericht en systematisch signalen uitvraagt. Deze signalen, vanuit de uitvoering, maar ook vanuit het domein van de opsporing en toezicht, worden bijeen gebracht en ter beschikking gesteld aan de verantwoordelijke Minister. Uiterlijk eind 2014 zal bij SZW een dergelijke systematiek worden ingericht.
De voorgenomen aanpak sluit aan bij de huidige praktijk van SZW. Bij de voorbereiding van nieuwe regelgeving vraagt SZW middels uitvoeringstoetsen aan het UWV, de Inspectie SZW, de SVB en de VNG deze nieuwe regelgeving te toetsen aan de handhaafbaarheid en/of uitvoerbaarheid. De Inspectie SZW beoordeelt nieuwe regelgeving op toezichtbaarheid, omdat de Inspectie systeemtoezicht op de uitvoering in het sociale domein houdt.
De Nederlandse burger moet in het contact met de overheid uit kunnen gaan van een integere overheid, waarbij alle toevertrouwde gegevens veilig worden verwerkt en bewaard. Maar ook de overheid zelf moet erop kunnen vertrouwen dat de gegevens in de eigen systemen voldoen aan de betrouwbaarheidseisen (beschikbaarheid, integriteit en vertrouwelijkheid). De invulling van deze betrouwbaarheidseisen is mede vastgelegd in een aantal rijksbrede beveiligingskaders die in 2012 en 2013 zijn vernieuwd. SZW sluit bij deze ontwikkelingen aan. Dit helpt mij bij de interne aanpak om de kans op fraude en misbruik zo beperkt mogelijk te houden. Voor de interne organisatie van SZW geldt het principe dat iedere medewerker, van hoog tot laag in de organisatie, een eigen verantwoordelijkheid heeft ten aanzien van integriteit en beveiliging met inbegrip van het verstandig omgaan met risico's. Lijnmanagers dragen de eindverantwoordelijkheid voor de integriteit en beveiliging binnen hun dienstonderdeel. Om lijnmanagers op dit terrein te faciliteren is een speciale «toolbox (informatie)beveiliging en privacy» ontwikkeld. Deze toolbox bevat ook een richtlijn incidentenregistratie. Incidenten worden daardoor snel en zorgvuldig gemeld, waardoor indien nodig direct corrigerend kan worden opgetreden. Periodiek legt de lijnmanager verantwoording af aan de secretaris-generaal hoe hij binnen zijn onderdeel omgaat met de (dreiging op) onderdelen van integrale beveiliging. Het totaalbeeld van deze verantwoordingen geeft mij het beeld dat de organisatie in control is.

Overige aspecten van de bedrijfsvoering

Tijdigheid van betalingen
De tijdigheid van betalingen (binnen 30 dagen) is in 2013 stabiel gebleven op 97%, gemeten op basis van de ontvangstdatum. Ik ben tevreden met deze uitkomst en zal in het kader van beheersing van de administratieve lasten geen verdere acties meer ondernemen om deze uitkomst verder te verbeteren.
Het hoge percentage tijdige betalingen is mede veroorzaakt doordat kleine facturen (bedragen onder € 500,– medio 2013 opgehoogd naar € 1.500,–)

[57] Tweede Kamer, 17 050, nr. 439
[58] Tweede Kamer, 17 050, nr. 450

zonder voorafgaande controle worden betaald. De controle vindt achteraf steekproefsgewijs plaats. Begin 2014 werd geconstateerd dat de daarvoor gehanteerde werkwijze, die was afgestemd met de ADR en alle andere betrokkenen binnen SZW, niet volledig voldoet aan de regelgeving. Daardoor zijn de betalingen op deze facturen voor een bedrag van € 1 miljoen onrechtmatig (0,5% van het totaalbedrag van alle betalingen op facturen). Ik zal mij in 2014, samen met mijn ambtgenoot van Financiën, beraden op te nemen maatregelen om de werkwijze in overeenstemming met de regelgeving te brengen. Naar verwachting heeft dit consequenties voor de efficiëncywinst die met die werkwijze werd gerealiseerd.

Subsidiebeheer
Bij het subsidiebeheer deden zich geen relevante kwaliteitsproblemen voor.
In oktober 2013 is in het kader van Compacte Rijksdienst 17, dat is omgedoopt tot het programma «Interdepartementale Samenwerking Instellingen Subsidies» (ISIS), het Interdepartementale Expertise Centrum Subsidies (I-ECS) in het leven geroepen. Het doel van Compacte Rijksdienst 17 is te komen tot samenwerking van de Ministeries van SZW, VWS en OCW op het gebied van de uitvoering van subsidieverlening aan instellingen. Het I-ECS is een multidisciplinair samengesteld samenwerkingsverband tussen de betrokken ministeries en adviseert de betrokken ministeries over de kwaliteit van hun subsidieregelingen en de uitvoeringspraktijk.

Informatiebeveiliging
In 2013 is veel tijd en aandacht besteed aan het verder verbeteren van de informatiebeveiliging, mede op basis van de Baseline Informatiebeveiliging Rijksdienst. Op projectmatige basis is een inventarisatie gemaakt van de informatieverwerkende systemen en onderwerpen waar nog aanvullende maatregelen noodzakelijk zijn. Waar mogelijk zijn aanvullende maatregelen genomen. De implementatie van de Baseline was per ultimo 2013 niet geheel afgerond, de volledige implementatie zal gereed zijn in 2014.
Daarnaast zijn in 2013 workshops en lezingen verzorgd voor medewerkers om het beveiligingsbewustzijn te versterken en het geactualiseerde informatiebeveiligingsbeleid is in concept gereed.
Eind 2013 is het project Continue Screening Kinderopvang fase 2 van start gegaan. Dit project is onderdeel van de rapportage grote en risicovolle ICT-projecten aan de Tweede Kamer via de jaarrapportage Bedrijfsvoering Rijk. De eventuele risico's voor de privacy worden met behulp van het verplichte toetsmodel Privacy Impact Assessment in kaart gebracht en tegenmaatregelen worden genomen.

Kinderopvangtoeslag en Wet op het kindgebonden budget
Bij de uitvoering van de Kinderopvangtoeslag en de Wet op het kindgebonden budget, die namens mij worden uitgevoerd door de Belastingdienst onder de verantwoordelijkheid van mijn ambtgenoot van Financiën, hebben geen onrechtmatigheden plaatsgevonden die de tolerantiegrens overschrijden.
In circa 15% van de aanvragen voor kinderopvangtoeslag is sprake van gastouderopvang. In deze situaties kan de Belastingdienst praktisch gezien de juistheid van de opgegeven uren niet met 100% zekerheid vaststellen. Over dit deel van de uitbetalingen bestaat om die reden een inherente onzekerheid over de rechtmatigheid.

ICT-diensten en open standaarden
In 2013 is een aantal ICT-producten en -diensten van boven de € 50.000 ingekocht of aanbesteed. Procedureel is in die gevallen in het inkoop- en aanbestedingsproces geborgd dat wordt voldaan aan de eis van voldoen aan de open-standaarden volgens het pas-toe-of-leg-uit-principe. In 2013 was er geen aanleiding om af te wijken van de lijst met verplichte open standaarden.

Caribisch Nederland
Sinds 10 oktober 2010 ben ik verantwoordelijk voor het verstrekken van uitkeringen in Caribisch Nederland. In 2011 is onzekerheid over de rechtmatigheid van deze uitkeringen gerapporteerd. Daarbij kunnen de verstrekte uitkeringen feitelijk rechtmatig zijn, maar wegens het ontbreken van complete bewijsstukken is dit niet goed op dossierniveau vast te stellen. Ik heb dan ook in 2012 en 2013 maatregelen genomen om de formele gebreken te herstellen. Voor alle regelingen is een standaard dossierindeling met inhoudsopgave opgesteld. Ontbrekende documenten zijn in de dossiers aangevuld conform de standaardinhoudsopgave. Inmiddels heeft een vervolgaudit plaatsgevonden. De ADR heeft in november 2013 onderzoek verricht naar het gevoerde financieel beheer rondom de uitvoering van SZW-regelgeving en de rechtmatigheid van de verstrekte uitkeringen en pensioenen. De ADR heeft vastgesteld dat het financieel beheer in 2013 op hoofdlijnen een aanvaardbaar niveau heeft bereikt en dat de verstrekking van uitkeringen en pensioenen over het algemeen voldoet aan de eisen van rechtmatigheid. De bevindingen laten ook zien dat er nog tekortkomingen zijn. Deze betreffen overwegend deelaspecten van de uitvoering, waaronder de juiste werking van enkele onderdelen van de applicaties, dossiervorming onderstand, de uitvoering van juiste berekeningen, de implementatie van werkinstructies en het tijdig invoeren van mutaties. Ik zal de komende periode maatregelen nemen om de geconstateerde tekortkomingen op te heffen.
In oktober 2012 heeft de ADR de informatiebeveiliging en ICT-beheersmaatregelen bij de SZW-unit onderzocht en een aantal aanbevelingen gedaan. De SZW-unit heeft naar aanleiding daarvan een plan van aanpak opgesteld om de risico's voor de continuïteit van de bedrijfsvoering te verminderen. De ADR heeft in 2013 geconstateerd dat de uitvoering van het plan op schema ligt.

Audit Committee (AC)
In 2013 heeft het AC zich voornamelijk gericht op de regie op het auditbeleid en daarmee op het borgen van de kwaliteit van de bedrijfsvoering van SZW. Naar aanleiding van het jaarverslag 2012 is in maart gesproken over het auditrapport van de ADR en over het auditplan voor 2013. In elk volgend AC heeft de ADR over de voortgang van het auditplan gerapporteerd. Daarnaast wordt het AC bij elk overleg geïnformeerd over de lopende onderzoeken van de Algemene Rekenkamer.
Tegen deze achtergrond is bij de zelfevaluatie vastgesteld dat het AC naar behoren heeft gefunctioneerd. Daarbij is ook geconstateerd dat het werkveld van het AC breder is, namelijk dat de adviesrol van het AC gaat over de wijze waarop de bedrijfsprocessen van het departement worden bestuurd. In 2014 zal worden bezien hoe dit in de praktijk zal worden uitgewerkt.

ONDERDEEL C. JAARREKENING

7. DEPARTEMENTALE VERANTWOORDINGSSTAAT

Departementale verantwoordingsstaat 2013 van het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (XV) Bedragen x € 1.000										
		(1)			(2)			(3)		
Art.	Omschrijving	Oorspronkelijk vastgestelde begroting			Realisatie			Verschil realisatie en oorspronkelijk vastgestelde begroting		
		Verplich-tingen	Uitgaven	Ontvangsten	Verplich-tingen	Uitgaven	Ontvangsten	Verplich-tingen	Uitgaven	Ontvangsten
			30.389.943	**1.785.034**		**29.290.315**	**2.050.946**		**– 1.099.628**	**265.912**
	Beleidsartikelen									
1	Arbeidsmarkt	24.182	24.272	37.755	11.303	12.083	30.722	– 12.879	– 12.189	– 7.033
2	Bijstand, Toeslagenwet en Sociale Werkvoorziening	9.219.036	9.219.668	127.483	10.660.968	9.751.058	111.947	1.441.932	531.390	– 15.536
3	Arbeidsongeschiktheid	472	472		593	593		121	121	
4	Jonggehandicapten	2.606.167	2.606.167		2.670.218	2.670.218	13.775	64.051	64.051	13.775
5	Werkloosheid	5.122	5.122		15.705	15.705		10.583	10.583	
6	Ziekte en zwangerschap	5.164	5.164		6.171	6.171	301	1.007	1.007	301
7	Kinderopvang	2.710.458	2.710.970	1.427.015	2.327.501	2.331.576	1.486.635	– 382.957	– 379.394	59.620
8	Oudedagsvoorziening	978.574	988.574		1.262.819	1.262.819		284.245	274.245	
9	Nabestaanden	937	937		814	814		– 123	– 123	
10	Tegemoetkoming ouders	4.276.554	4.276.554	154.180	4.335.531	4.335.531	185.843	58.977	58.977	31.663
11	Uitvoeringskosten	432.859	432.859		454.688	454.688	6.289	21.829	21.829	6.289
12	Rijksbijdragen	9.553.531	9.553.531		8.041.464	8.041.464	510	– 1.512.067	– 1.512.067	510
13	Integratie en maatschappelijke samenhang	166.387	172.387	27.566	87.409	95.434	178.858	– 78.978	– 76.953	151.292
	Niet-beleidsartikelen									
96	Apparaatsuitgaven kerndepartement	248.640	248.640	11.035	250.629	251.182	9.744	1.989	2.542	– 1.291
97	Aflopende regelingen				799	929	510	799	929	510
98	Algemeen	67.118	67.028		59.313	60.050	25.812	– 7.805	– 6.978	25.812
99	Nominaal en onvoorzien	77.598	77.598					– 77.598	– 77.598	

8. SAMENVATTENDE VERANTWOORDINGSSTAAT AGENTSCHAPPEN

Tabel 8.1 Samenvattende verantwoordingsstaat 2013 inzake baten-lastenagentschap van het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (XV) (bijdragen x € 1.000)

	(1) Oorspronkelijk vastgestelde begroting	(2) Realisatie 2013	(3)=(2)–(1) Verschil	(4) Realisatie 2012
Agentschap SZW				
Totale baten	18.260	20.651	2.391	22.650
Totale lasten	18.260	20.737	2.477	23.392
Saldo van baten en lasten	0	– 86	– 86	– 742
Totale kapitaalontvangsten	0	0	0	0
Totale kapitaaluitgaven	250	1.293	1.043	1.425
Inspectie Werk en Inkomen				
Totale baten	10.005	9.703	– 302	10.820
Totale lasten	10.005	9.418	– 587	10.478
Saldo van baten en lasten	0	285	285	342
Totale kapitaalontvangsten	0	–	–	0
Totale kapitaaluitgaven	0	217	217	2.200

9. JAARVERANTWOORDING AGENTSCHAPPEN

9.1 Agentschap SZW (AGSZW)

Algemeen

Waarderingsgrondslagen
Het AGSZW volgt bij de opstelling van de financiële verantwoordingen de inrichtingseisen zoals die zijn opgenomen in de Comptabiliteitswet 2001 en daarmee samenhangende regelingen.
Met ingang van 1 januari 2013 is de Regeling Agentschappen 2013 (Staatscourant, 15 oktober 2012) in werking getreden. Deze regeling vervangt de Regeling baten-lastendiensten 2011.

De waardering van de activa en passiva is tegen nominale waarden tenzij anders vermeld.

- De materiële vaste activa zijn gewaardeerd op aanschafwaarde minus de desbetreffende afschrijvingen (lineair). De investeringen worden in drie jaar afgeschreven.
- De immateriële vaste activa zijn gewaardeerd op aanschafwaarde minus de desbetreffende afschrijvingen (lineair). De investeringen worden in drie jaar afgeschreven. Een uitzondering op deze regel zijn investeringen die via out of pocketkosten (rechtstreeks in rekening gebracht bij opdrachtgever (OOP)) worden gefinancierd; deze worden volledig afgeschreven in het jaar van aanschaf/ontwikkeling.
- Het eigen vermogen dat wordt aangehouden stoelt op de Regeling Agentschappen 2013 (maximaal 5% van de gemiddelde omzet over de afgelopen drie boekjaren).
- AGSZW heeft geen voorziening opgenomen voor jubileumuitkeringen vanwege een onevenredige beheerslast.
- Voorzieningen voor benoemde risico's komen in overleg met de eigenaar en directie FEZ tot stand.
- Er is een reorganisatievoorziening gevormd voor de financiële gevolgen van de reorganisatie, die op 1 maart 2013 is gerealiseerd. De hoogte van de reorganisatievoorziening wordt jaarlijks geactualiseerd.
- Er is een voorziening vakantiedagen gevormd. Deze voorziening drukt de waarde uit van de niet opgenomen verlofuren.
- De omzet is gewaardeerd tegen opbrengstwaarde (aantal producten x productprijs en uren x tarief) en wordt als gerealiseerd beschouwd in de periode waarin de diensten zijn verricht en/of de producten zijn geleverd.
- AGSZW stuurt op volledige uitvoering van uitgebrachte offertes en/of afgesproken producten (kalenderjaar gebonden). Hierdoor is waardering van een post onderhanden werk niet/nauwelijks aan de orde. Het financiële belang van afwijkingen in de uitvoering is gering. In de jaarrekening is dan ook geen post onderhanden werk opgenomen.
- Lasten en overige baten worden toegerekend aan de periode waarop deze betrekking hebben.

Staat van baten en lasten Agentschap SZW

Tabel 9.1 Staat van baten en lasten AGSZW 2013 (x € 1.000)

	(1)	(2)	(3)=(2)–(1)	(4)
	Oorspronkelijk vastgestelde Begroting	Realisatie 2013	Verschil	Realisatie 2012
Baten				
Opbrengst moederdepartement	10.530	12.978	2.448	13.209
Opbrengst overige departementen	350	421	71	838
Rentebaten	–	5	5	18
Vrijval voorzieningen	–	117	117	–
Bijzondere baten				
• out of pocket (OOP)	7.080	7.130	50	8.585
• onttrekking reorganisatievoorziening	300	–	– 300	–
Totaal baten	**18.260**	**20.651**	**2.391**	**22.650**
Lasten				
Apparaatskosten				
• personele kosten	8.840	11.077	2.237	11.375
waarvan eigen personeel	*8.040*	*8.469*	*429*	*8.701*
waarvan externe inhuur	*800*	*2.608*	*1.808*	*2.674*
• materiële kosten	9.010	8.686	– 324	10.366
waarvan apparaat ICT	*1.300*	*1.869*	*569*	*1.850*
waarvan bijdrage aan SSO's	*500*	*583*	*83*	*418*
Afschrijvingskosten				
• immaterieel	400	958	558	869
• materieel	10	16	6	16
Overige lasten				
• dotaties voorzieningen	–	–	–	766
Totaal lasten	**18.260**	**20.737**	**2.477**	**23.392**
Saldo van baten en lasten	**0**	**– 86**	**– 86**	**– 742**

Opbrengst Moederdepartement en Opbrengst overige departementen
In tabel (9.1) is de initiële begroting 2013 weergegeven, zoals deze in de Rijksbegroting 2013 is opgenomen. Ten tijde van het opstellen van deze begroting was er nog onvoldoende zicht op de werkvoorraad voortvloeiend uit de uitvoering van de opdrachten in 2013. De voornaamste oorzaak voor de afwijking tussen de gerealiseerde opbrengst en de begroting is dat in de loop van 2013 verschillende verzoeken zijn binnengekomen om nieuwe regelingen uit te voeren of daar voorbereidingen voor te treffen.
Dit betreft de regelingen:
- Europees Sociaal Fonds (ESF) 2014–2020;
- Europees Fonds voor de meest behoeftigen (FEAD) 2014–2020;
- Europees GlobalisatieFonds (EGF) 2014–2020;
- Europese Migratie- en VeiligheidsFondsen (EMF) 2007–2013 en 2014–2020;
- Regeling Cofinanciering SectorPlannen (RCSP);
- Regeling Kinderopvang: Versterking taal- en interactievaardigheden (KO-Taal) en
- Regeling Tegemoetkoming Verlenging Bewaartermijn ESF.

Rentebaten
De rentebaten (dagrente) worden ontvangen over het saldo op de rekening courant. De rentebaten zijn het gevolg van het mogen aanhouden van een exploitatiereserve en het (tijdelijk) gebruik maken van een depositorekening.

Vrijval voorzieningen
Dit betreft de vrijval van de reorganisatievoorziening die in 2012 is gevormd ten behoeve van de reorganisatie die per 1 maart 2013 is gerealiseerd.

Personele kosten
De gerealiseerde personele kosten zijn ten opzichte van de begroting € 2,237 miljoen hoger uitgevallen. Ten tijde van het opstellen van de begroting 2013 was er nog onvoldoende zicht op de werkvoorraad en de daarvoor benodigde bezetting die uit de uitvoering van de opdrachten in 2013 zou voortvloeien.
De grotere werkvoorraad door de nieuwe regelingen is met name opgevangen door inzet van externe inhuur (€ 1,808 miljoen). De meerkosten van regeling-specifieke externe inhuur (boven de eigen tarieven van AGSZW) worden aan de opdrachtgevers als out of pocket-kosten in rekening gebracht.
Daarnaast is er in de balans een schuld opgenomen voor de opgebouwde rechten van de niet opgenomen vakantiedagen. Het betreft een bedrag van € 0,254 miljoen.

Materiële kosten
De materiële kosten omvatten huisvestings-, kantoor-, communicatie-, overige personeels-, ICT- en onderzoekskosten en zijn inclusief de materiële component van de out of pocketkosten. Een substantieel deel van de kosten heeft betrekking op afgenomen diensten van het moederdepartement. De kosten hiervan zijn geregeld in dienstverleningsovereenkomsten.

Afschrijvingskosten, materieel en immaterieel
De afschrijvingskosten betreffen gedane investeringen in het ontwikkelen van software en aanschaffingen van hard- en software. In de immateriële afschrijvingskosten zijn begrepen de afschrijvingen betreffende de investeringen in de ontwikkeling van een nieuw casemanagementsysteem (DIANE).
Voor zover deze investeringen in 2013 aan specifieke regelingen zijn toe te rekenen, zijn deze volledig in 2013 afgeschreven en als out of pocket-kosten in rekening gebracht bij de opdrachtgevers (totaal € 0,630 miljoen).

Balans Agentschap SZW

Tabel 9.2 Balans AGSZW per 31 december 2013 (x € 1.000)		
	Balans 2013	Balans 2012
Activa		
Immateriële vaste activa	882	547
Materiële vaste activa		
• overige materiële vaste activa	3	19
Debiteuren	669	118
Nog te ontvangen	417	977
Liquide middelen	6.569	5.060
Totaal activa	**8.540**	**6.721**
Passiva		
Eigen Vermogen		
• exploitatiereserve	1.793	2.535
• onverdeeld resultaat	– 86	– 742
Voorzieningen	410	778
Crediteuren	1.121	1.778
Nog te betalen / vooruit ontvangen	5.302	2.372
Totaal passiva	**8.540**	**6.721**

Immateriële vaste activa
In 2013 is voor € 1,293 miljoen in DIANE geïnvesteerd. Voor een deel zijn de investeringen 2013 voor 100% afgeschreven en als out of pocket kosten bij de opdrachtgevers in rekening gebracht (zie afschrijvingskosten).

Materiële vaste activa
In 2013 is hierin niet geïnvesteerd. Materiële vaste activa worden grotendeels betrokken van het moederdepartement (onderdeel van afgenomen diensten) tegen jaarlijks afgesproken kosten (dienstverleningsovereenkomsten).

Debiteuren
De debiteuren betreffen facturen aan opdrachtgevers van de door AGSZW uit te voeren/uitgevoerde (subsidie)regelingen. Daarnaast is er sprake van declaraties/facturen op personeelsgebied (uitleen van AGSZW-medewerkers) en overige.

Nog te ontvangen / vooruitbetaald
Dit omvat hoofdzakelijk de nog definitief per regeling af te rekenen geleverde diensten en producten (opbrengst) 2013. Van de nog te ontvangen/vooruitbetaalde bedragen heeft een bedrag ad € 0,234 miljoen betrekking op het Ministerie van SZW.

Liquide middelen
De liquide middelen worden aangehouden op de rekening courant van het Ministerie van Financiën. Het saldo sluit aan met de saldo-opgave van het Ministerie van Financiën.

Eigen vermogen (Agentschapsvermogen)
Het eigen vermogen, inclusief het onverdeeld resultaat 2013, bedraagt € 1,707 miljoen. Deze stand is hoger dan de zogenaamde 5%-norm (maximaal eigen vermogen = 5% van de gemiddelde omzet van de laatste drie jaren). Het maximaal aan te houden eigen vermogen bedraagt ultimo 2013 conform de 5%-norm € 1,142 miljoen (ultimo 2012: € 1,114 miljoen).

Bij de berekening van de tarieven 2014 is in overleg met de eigenaar besloten om € 0,900 miljoen van het eigen vermogen van het Agentschap SZW in te zetten ter verlaging van de tarieven 2014. Als het resultaat 2014 uitkomt op het begrote verlies van € 0,900 miljoen, dan valt de omvang van het eigen vermogen ultimo 2014 binnen het wettelijk maximum.

Tabel 9.3 Ontwikkeling eigen vermogen (x € 1.000)

	2011	2012	2013
1. Eigen vermogen per 1 januari	**2.344**	**2.535**	**1.793**
2. Saldo van baten en lasten	699	– 742	– 86
3a. Uitkering aan moederdepartement	– 375	–	–
3b. Bijdrage moederdepartement ter versterking van eigen vermogen	–	–	–
3c. Overige mutaties in eigen vermogen	– 133	–	–
3. Totaal directe mutaties in eigen vermogen	– 508	–	–
4. Eigen vermogen per 31 december (1+2+3)	**2.535**	**1.793**	**1.707**

Voorzieningen
Ultimo 2012 is een reorganisatievoorziening getroffen in het kader van de reorganisatie die in 2013 is doorgevoerd. Deze voorziening betreft de geschatte kosten inzake medewerkers die naar ander werk worden begeleid.

De voorziening personeel betreft de afwikkeling van het dienstverband van een medewerker.

Tabel 9.4 Verloop en stand voorziening personeel en reorganisatie (x € 1.000)

	Reorganisatie	Personeel	Totaal
Stand 1-1-2013	**739**	**39**	**778**
Betalingen ten laste van voorziening	– 248	– 3	– 251
Dotatie ten laste van resultaat	– 117	–	– 117
Stand 31-12-2013	**374**	**36**	**410**

Crediteuren
De post Crediteuren betreft nog te betalen afgenomen diensten op het gebied van bedrijfsvoering en personele aangelegenheden. Van de crediteuren heeft een bedrag ad € 0,985 miljoen betrekking op facturen van het Ministerie van SZW.

Nog te betalen / vooruitontvangen
Deze post bevat onder andere de nog definitief per regeling af te rekenen geleverde diensten en producten 2013.

Van de overige nog te betalen bedragen heeft in totaal € 3,391 miljoen betrekking op het Ministerie van SZW.

Kasstroomoverzicht Agentschap SZW

Tabel 9.5 Kasstroomoverzicht over 2013 (x € 1.000)				
		(1)	(2)	(3)=(2)-(1)
		Oorspronkelijk vastgestelde Begroting	Realisatie 2013	Verschil
1.	**Rekening-courant RHB 1 januari 2013 (incl. depositorekeningen)**	**7.059**	**5.060**	**– 1.999**
2.	**Totaal operationele kasstroom**	**110**	**2.802**	**2.692**
3a.	Totaal investeringen (-/-)	– 250	– 1.293	– 1.043
3b.	Totaal boekwaarde desinvesteringen (+)	–	–	–
3.	**Totaal investeringskasstroom**	**– 250**	**– 1.293**	**– 1.043**
4a.	Eenmalige uitkering aan moederdepartement (-/-)	–	–	–
4b.	Eenmalige storting door moederdepartement (+)	–	–	–
4c.	Aflossingen op leningen (-/-)	–	–	–
4d.	Beroep op leenfaciliteit (+)	–	–	–
4.	**Totaal financieringskasstroom**	**0**	**0**	**0**
5.	**Rekening-courant RBH 31 december 2013 (incl. depositorekeningen)**	**6.919**	**6.569**	**-350**

Operationele kasstroom
De operationele kasstroom bestaat uit het saldo van baten en lasten, gecorrigeerd voor afschrijvingen en mutaties in het werkkapitaal (mutaties in vlottende debetposten en kortlopende creditposten op de balans).

Investeringskasstroom
De investeringskasstroom is het totaal van de investeringen en de boekwaarde van de desinvesteringen. Met investeringen worden uitgaven voor de aanschaf van vaste activa bedoeld.

Financieringskasstroom
De totale financieringskasstroom is het saldo van eenmalige uitkeringen aan het moederdepartement, eenmalige stortingen door het moederdepartement, aflossingen op leningen en beroepen op de leenfaciliteit.

Kengetallen AGSZW in verband met verbetering van de doelmatigheid

Het streven naar grotere doelmatigheid is de hoofddoelstelling van elke baten-lastendienst. Voor het AGSZW betekent dit het streven naar betere prestaties, bij optimaal gebruik van de ingezette middelen.

Tabel 9.6 Overzicht doelmatigheidsindicatoren en kengetallen AGSZW: financiële indicatoren

Doelstelling	Realisatie 2010	Realisatie 2011	Realisatie 2012	Realisatie 2013	Begroting 2013[1]
Tarieven/uur					
Voorcalculatorisch integraal uurtarief (€, gemiddeld)	89,50	89,23	87,69	89,58	89,25
Index ten opzichte van 2010 (2010 = 100)	100	99,7	98	100,1	99,7
Omzet per productgroep (pxq) (€ x 1.000)					
Totale omzet (excl. OOP)	14.752	14.817	14.047	13.399	10.880
Omzet Europese: nationale regelingen	80:20	87:13	94:6	92:8	96:4
Omzet productenregelingen: urenregelingen	86:14	89:11	87:13	79:21	93:7
fte-totaal					
fte-totaal (excl. externe inhuur)	149	138	128	116	106
Omzet per fte					
Omzet per fte inclusief externe inhuur (€)	89.328	93.494	94.413	100.701	97.757
Saldo van baten en lasten					
Saldo van baten en lasten (€ x 1.000)	364	699	– 742	– 86	0
Saldo van baten en lasten als % van totale baten	2	3	– 3	– 1	0
Productiviteit[2]					
Declarabiliteit (%) (= gedeclareerde uren (direct) / beschikbare uren)	76	71	72	71	75
Ziekteverzuimpercentage[3]					
Ziekteverzuimpercentage (totaal incl. langdurig)	5,2	4,5	1,9	3,8	4,5
Uitvoeringskosten per opdracht[4]					
• Europees: ESF-2 2007–2013[5]					
Uitvoeringskosten / gemiddelde projectsubsidie (%)	–	8,6	9,0	11,6	8,5
• Nationaal:					
Uitvoeringskosten / gemiddelde projectsubsidie (%)	–	4,5	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.

[1] De bepaling van de waarden van de indicatoren 2013 heeft plaatsgevonden bij de initiële begroting die in september 2012 is ingediend. Op dat moment is er nog onvoldoende zicht op de werkvoorraad voortvloeiend uit de uitvoering van opdrachten 2013.
[2] Een belangrijke reden voor het achterblijven van de productiviteit vanaf 2011 is dat een groot aantal uren is besteed aan de ontwikkeling, bouw, uitbreiding en onderhoud van het nieuwe casemanagementsysteem DIANE. Deze uren zijn indirect verantwoord en zijn derhalve niet declarabel.
[3] Het ziekteverzuimpercentage is ontleend aan het voortschrijdend jaargemiddelde uit P-Direkt.
[4] De uitvoeringskosten van ESF-2 en Kinderopvang (nationaal) voor 2010 zijn niet gereconstrueerd. In 2012 is de uitvoering van de regeling Kinderopvang beëindigd. Er is geen andere nationale subsidieregeling die structureel wordt uitgevoerd en gebruikt kan worden voor dit kengetal.
[5] De stijging van de uitvoeringskosten ESF-2 als percentage van de gemiddelde projectsubsidie kan met name worden verklaard doordat meer tijd wordt besteed aan de controle van einddeclaraties. Doel hiervan is om te bewerkstelligen dat de verschillen tussen de bevindingen van de eerstelijnscontrole door AGSZW en de tweedelijnscontrole door de Audit Autoriteit ESF zo gering mogelijk zijn. Een andere oorzaak voor deze stijging is de (eind-)fase waarin de uitvoering van ESF-2 2007–2013 zich bevindt. Doordat het aantal lopende projecten afneemt en een deel van de controles van deze projecten is uitbesteed, drukken de basislast en OOP-kosten relatief zwaarder op de uitvoeringskosten per project.

Tabel 9.7 Overzicht doelmatigheidsindicatoren en kengetallen AGSZW: kwalitatieve indicatoren

Doelstelling	Realisatie 2010	Realisatie 2011	Realisatie 2012	Realisatie 2013	Begroting 2013
Klanttevredenheid[1]					
Totaalwaardering onderzoek	6,75	niet gemeten	6,81	niet gemeten	7,1
Telefonische bereikbaarheid[2]					
% oproepen dat leidt tot contact		niet gemeten	niet gemeten	niet gemeten	99
% van contact binnen 15 seconden		niet gemeten	niet gemeten	niet gemeten	70
Uitkomsten bezwaar- en beroepsprocedures[3]					
% bezwaarprocedures geheel gegrond		14	54	32	5
% bezwaarprocedures deels gegrond		5	2	3	15
% beroepsprocedures geheel of deels gegrond		38	20	11	20
Aanvragen / einddeclaraties via internet					
% Europese regelingen		100	100	100	99
% Nationale regelingen		0	76	91	80
Doorlooptijd beschikkingen:					
% tijdige beschikkingen		93	92	89	99
Aantal dwangsommen betaald[4]		0	0	2	0
Bedrag dwangsommen betaald (€)		0	0	2.500	0
Doorlooptijd betalingen:					
% tijdige betalingen		98	99	99	99
Aantal malen wettelijke rente betaald[5]		10	19	52	0
Bedrag wettelijke rente betaald (€)		278	3.928	13.835	0
Bedrag wettelijke rente teruggevorderd[6] (€)		1.176	393	60.178	

[1] Elke twee jaar wordt een klanttevredenheidsonderzoek uitgevoerd.
[2] In 2009 is voor het laatst een onderzoek naar de telefonische bereikbaarheid uitgevoerd. Het AGSZW doet mee als er een departementaal onderzoek naar de telefonische bereikbaarheid wordt gedaan. Dit heeft nog niet plaatsgevonden.
[3] De verklaring voor het hoge percentage gegrond verklaringen in bezwaarprocedures is dat de aanvrager nog aanvullende informatie kan aandragen. Van deze mogelijkheid hebben met name aanvragers van Actie E ESF-2 (uittreksel KvK) en van Regeling Tegemoetkoming Adoptiekosten (adoptieregister) gebruik gemaakt.
[4] Dwangsommen worden alleen betaald als de aanvrager bij te late beschikking een claim indient. In 2013 zijn twee claims ingediend en toegekend.
[5] Bij te late betaling wordt, conform de bepalingen in de Awb, op eigen initiatief door het AGSZW wettelijke rente aan de begunstigde betaald. Dit behoeft niet door de begunstigde te worden aangevraagd. In enkele gevallen is er bij te late betaling geen wettelijke rente betaald omdat de vertraging (mede) te wijten was aan de begunstigde.
[6] De ontvangen wettelijke rente wordt in mindering gebracht op de uitvoeringskosten van de betreffende regeling.

9.2 Inspectie Werk en Inkomen (IWI)

Algemeen

De status van de Inspectie Werk en Inkomen als baten-lastenagentschap is per 1 januari 2014 opgeheven. De taken en activiteiten worden voortgezet in de Inspectie SZW. In deze paragraaf is de laatste verantwoording opgenomen. De balans per 31 december 2013 zal worden gebruikt als slotbalans voor de vereffening. Voor haar financiële verantwoording volgt de Inspectie Werk en Inkomen (IWI) de inrichtingseisen zoals die zijn opgenomen in de Regeling Agentschappen 2013. De waarderingsgrondslagen zijn als volgt:

- De materiële en immateriële vaste activa zijn volledig afgeschreven.
- De waardering van het onderhanden werk geschiedt tegen vervaardigingsprijs. Hiertoe wordt het aantal aan de producten bestede uren in 2013 vermenigvuldigd met het uurtarief. Het saldo van de voorziening onderhanden werk is hierop in mindering gebracht.
- De voorziene detacheringsopbrengsten in de voorzieningen voor reorganisatie zijn onder de vorderingen opgenomen.
- De openstaande verlofuren ultimo 2013 zijn tegen een gemiddeld uurloon als schuld in de balans opgenomen.
- IWI heeft geen voorziening opgenomen voor jubileumuitkeringen.
- De overige balansposten worden gewaardeerd tegen nominale/liquidatiewaarde.
- De baten en lasten worden zoveel mogelijk toegerekend aan de periode waarop deze betrekking hebben.

De IG en de SG hebben afspraken gemaakt over de te leveren producten en de prijs hiervan. IWI heeft periodiek gerapporteerd over de voortgang van de werkzaamheden en de prognose van de opbrengsten voor geleverde producten en het exploitatieresultaat 2013.

Staat van baten en lasten Inspectie Werk en Inkomen

Tabel 9.8 Staat van baten en lasten IWI 2013 (x € 1 000)

	(1)	(2)	(3)=(2)–(1)	(4)
	Oorspronkelijk vastgestelde Begroting	Realisatie 2013	Verschil	Realisatie 2012
Baten				
Opbrengst moederdepartement	10.000	9.041	– 959	10.589
Opbrengst overige departementen	–	–	–	–
Opbrengst derden	–	–	–	–
Rentebaten	5	6	1	26
Vrijval voorzieningen	–	656	656	205
Bijzondere baten	–			
Totaal baten	**10.005**	**9.703**	**– 302**	**10.820**
Lasten				
Apparaatskosten				
• personele kosten	8.495	7.657	– 838	7.957
waarvan eigen personeel	*7.325*	*6.996*	*– 329*	*7.315*
waarvan externe inhuur	*600*	*617*	*17*	*480*
• materiële kosten	1.435	976	– 459	1.652
waarvan apparaat ICT	*165*	*46*	*– 119*	*332*
waarvan bijdrage aan SSO's	*300*	*211*	*– 89*	*274*
Afschrijvingskosten				
• immaterieel	75	124	49	74
• materieel	–	–	–	61
Overige lasten				
• dotaties voorzieningen	–	661	661	734
• rentelasten	–	–	–	–
• bijzondere lasten	–	–	–	–
Totaal lasten	**10.005**	**9.418**	**– 587**	**10.478**
Saldo van baten en lasten	**–**	**285**	**285**	**342**

Opbrengst departement SZW
De opbrengst departement SZW ad € 9.041.000 heeft betrekking op afronding van producten uit de tarievennota 2013 voor € 8.931.000. Daarnaast worden in 2013 producten opgeleverd uit de tarievennota's 2011 en 2012 waarvoor een opbrengst van € 110.000 wordt gegenereerd. De toe- en afname van het onderhanden werk ultimo het verslagjaar is in de opbrengst verdisconteerd. De opbrengst komt € 959.000 lager uit dan begroot, met name door de mutatie in het onderhanden werk ten opzicht van ultimo 2012 (zie ook de post onderhanden werk in de balans). Voor lopende onderzoeken uit de tarievennota 2013 is € 2.119.000 aan voorschot ontvangen. De ontvangen voorschotten zijn in de balans onder de vooruit ontvangen bedragen opgenomen.

Rentebaten
De rentebaten betreffen de rekening courant bij het Ministerie van Financien.

Vrijval voorziening
De onttrekking voorziening betreft in hoofdzaak de vrijval uit de voorziening onderhanden werk ad € 623.000. De vrijval komt door de afronding in 2013 van producten waarvoor ultimo 2012 deze voorziening is gevormd. Deze post is vrij omvangrijk als gevolg van het doorschuiven van twee programmarapportages van 2012 naar 2013. Voor deze onderzoeken was in 2012 meer capaciteit nodig dan gepland, waardoor er

een voorziening gevormd diende te worden. Daarnaast is er € 33.000 vrijgevallen uit de voorziening wachtgeld voormalig Ctsv'ers.

Personele kosten
De personele kosten bedragen € 7.657.000 en komen daarmee € 838.000 lager uit dan de begroting.
De salariskosten zijn € 495.000 lager dan begroot door een lagere bezetting en de niet begrote opbrengst uit detachering van een drietal medewerkers. De formatie 2013, zoals opgenomen in de ontwerpbegroting bedraagt 88,7 fte. De gemiddelde bezetting komt op 82,8 fte, waarvan 57,6 fte voor de directie W&I en een forfaitaire doorbelasting van de salariskosten van 18,2 fte van directie APS en 7,0 van directie I&I. De salariskosten van de betreffende medewerkers zijn aan de baten-lastenagentschap toegerekend. De salariskosten van de tijdelijk boven de sterkte geplaatste medewerkers bij de directie W&I zijn ten laste van de reorganisatievoorziening gebracht.
De uitgaven voor inhuur van externe deskundigen bedragen € 617.000. Hiermee blijft IWI binnen de departementale norm voor inhuur. De bijdragen van de directies IVV en UBN voor respectievelijk de onderzoeken in het kader van IAU en MAU ad € 150.000 en het onderzoek Beveiliging Suwinet ad € 50.000 zijn in mindering gebacht op deze kosten. Met de kosten van inlening ad € 137.000 komen de totale kosten voor inhuur van personeel uit op € 554.000. Dit is € 46.000 onder het begrote bedrag.
De overige personeelskosten, zoals rechtspositionele regelingen, opleidingen en diverse overige personeelskosten bedragen € 273.000 en blijven daarmee € 297.000 onder de begroting. De onderbesteding betreft de post opleidingen ad € 145.000, de overige personeelskosten ad € 117.000 en de reiskosten woon-werkverkeer ad € 35.000.

Materiële kosten
De materiële kosten betreffen de kosten van ICT/automatisering, huisvesting en bureaukosten. De uitgaven ad € 976.000 komen in totaal € 459.000 lager uit dan de begroting.
De kosten van ICT/automatisering komen € 209.000 lager uit dan het begrote bedrag. De kosten van SSO ICT blijven in totaal € 89.000 onder de begroting. Dit komt onder meer door het afsoten van enkele applicaties, waardoor de hostingskosten lager uitkomen en daarnaast door een eenmalige compensatie als gevolg van de wijziging van de tariefstructuur van SSO ICT. Tenslotte viel de afrekening over 2012 lager uit dan waar rekening mee was gehouden. Op de uitgaven is de bijdrage voor flexibel werken in mindering gebracht. De overige ICT-kosten blijven € 120.000 achter bij de begroting, omdat geen gebruik is gemaakt van de stelpost voor onderhoud en licentiekosten.
De huisvestingskosten laten een onderbesteding van € 107.000 zien. In 2013 heeft de directie Bedrijfsvoering, conform de afspraak, 80 werkplekken tegen het afgesproken tarief doorbelast. De onderbesteding komt nagenoeg geheel door het laten vrijvallen van een reservering van de extra risico-opslag die verschuldigd was bij het vroegtijdig vertrek uit het voormalig kantoorgebouw.
Als gevolg van diverse onderbestedingen komen de bureaukosten € 143.000 lager uit dan opgenomen in de ontwerpbegroting.

Afschrijvingskosten
De afschrijvingskosten betreffen het documentaire informatiesysteem Nebo. Als gevolg van de integratie in DIWI is Nebo in 2013 volledig afgeschreven, waardoor de afschrijvingskosten € 49.000 hoger uitkomen dan begroot.

Dotatie voorzieningen
Eind 2013 heeft er een dotatie aan voorzieningen plaatsgevonden van totaal € 661.000. Voor enkele onderzoeken die over de jaargrens 2013–2014 lopen, diende er een dotatie plaats te vinden aan de voorziening onderhanden werk voor € 357.000. Wat betreft de reorganisatievoorzieningen leidt voornamelijk de latere pensioendatum er toe dat de verplichtingen hoger uitvallen. Ultimo 2013 leidt dit tot een dotatie van totaal € 304.000.

Balans Inspectie Werk en Inkomen

Tabel 9.9 Balans IWI per 31 december 2013 (x € 1.000)

	Balans 2013	Balans 2012
Activa		
Immateriële vaste activa	–	124
Materiële vaste activa		
• grond en gebouwen	–	–
• installaties en inventarissen	–	–
• overige materiële vaste activa	–	–
Voorraden	–	–
Onderhanden werk	1.703	2.741
Debiteuren	87	288
Nog te ontvangen	–	3
Liquide middelen	3.947	4.548
Totaal activa	**5.737**	**7.704**
Passiva		
Eigen Vermogen		
• exploitatiereserve	489	364
• onverdeeld resultaat	285	342
Voorzieningen	1 683	2.829
Leningen bij het Ministerie van Financiën	–	–
Crediteuren	–	84
Nog te betalen / vooruit ontvangen	3.280	4.085
Totaal passiva	**5.737**	**7.704**

Onderhanden werk
De opgenomen post onderhanden werk ad € 1.703.000 betreft in totaal 17 lopende onderzoeken ultimo 2013, waarvan 16 onderzoeken uit de tarievennota 2013 en 1 uit de tarievennota 2012. Het saldo van de voorziening onderhanden werk is op deze post in mindering gebracht.

Debiteuren
De debiteuren betreffen een vordering betreffende een gedetacheerde medewerker over het laatste kwartaal 2013 en de vorderingen uit lopende detacheringsovereenkomsten van medewerkers die buiten IWI zijn gedetacheerd en waarvan de lasten zijn opgenomen onder de voorzieningen voor reorganisaties. De voorzieningen aan de passiefzijde van de balans zijn met deze bedragen verhoogd. De vorderingen hebben een looptijd van korter dan 1 jaar.

Eigen vermogen

Tabel 9.10 Ontwikkeling eigen vermogen (x € 1.000)			
	2011	2012	2013
1. Eigen vermogen per 1 januari	**764**	**2.565**	**706**
2. Saldo van baten en lasten	2.176	342	285
3. Uitkering aan moederdepartement	– 375	– 2.200	– 217
4. Eigen vermogen per 31 december (1+2+3)	**2.565**	**706**	**774**

Het eigen vermogen is in 2013 met € 217 000 afgenomen op grond van een afspraak met de SG bij de vaststelling van de bijdrage over 2012. Met het positieve resultaat over 2013 komt het eigen vermogen op € 774 000. Het maximale eigen vermogen is begrensd op 5% van de gemiddelde omzet van de afgelopen 3 jaar, te weten € 488 000. Het eigen vermogen ultimo 2013 komt derhalve boven de 5%-norm uit. Als gevolg van het opheffen van de baten-lastenstatus van IWI zal over de bestemming van het eigen vermogen ultimo 2013 worden besloten. SZW doet dit in overleg met het Ministerie van Financiën.

Voorzieningen

Tabel 9.11 Verloop en stand van de voorzieningen (x € 1.000)					
	Stand 1-1-2013	Saldo uitgaven	Vrijval of dotatie	Mutatie vordering op derden	Stand 31-12-2013
1. Voorziening wachtgeld voormalige Ctsv'ers	713	– 260	– 33	–	420
2. Voorziening voor reorganisatie 2007	37	– 27	8	4	22
3. Voorziening voor reorganisatie 2009	1 955	– 742	235	– 239	1 209
4. Voorziening voor reorganisatie 2011	124	– 153	61	–	32
5. Totaal voorzieningen	**2.829**	**– 1.182**	**271**	**– 235**	**1 683**

Onder de vorderingen zijn de te verwachten opbrengsten van de gedetacheerde medewerkers toegelicht. Van de voorziening heeft een bedrag van € 708 000 een looptijd van korter dan 1 jaar en € 144 000 van langer dan 5 jaar.

De voorziening onderhanden werk ad € 357 000 is gesaldeerd met de voorraad onderhanden werk in de balans opgenomen.

Nog te betalen / vooruit ontvangen
De nog te betalen kosten bedragen € 399 000 en bestaan voornamelijk uit de ultimo 2013 opgebouwde vakantiedagen, vakantietoeslag en eindejaarsuitkering. Van de nog te betalen kosten heeft € 383 000 betrekking op het kerndepartement.

De post vooruit ontvangen bedragen ad € 2 881 000 betreft de van het kerndepartement ontvangen voorschotten op de ultimo 2013 lopende projecten uit de tarievennota 2013. Met name als gevolg van het schrappen van 2 onderzoeken tegen het einde van het jaar is er € 762 000 te veel aan voorschot ontvangen. Dit bedrag zal terugvloeien naar de eigenaar.

Kasstroomoverzicht Inspectie Werk en Inkomen

Tabel 9.12 Kasstroomoverzicht over 2013 (x € 1.000)

		(1)	(2)	(3)=(2)-(1)
		Oorspronkelijk vastgestelde Begroting	Realisatie 2013	Verschil
1.	**Rekening-courant RHB 1 januari 2013 (incl. depositorekeningen)**	**4.616**	**4.548**	**– 68**
2.	**Totaal operationele kasstroom**	**– 1.033**	**– 433**	**600**
3a.	Totaal investeringen (-/-)	–	–	–
3b.	Totaal boekwaarde desinvesteringen (+)		49	49
3.	**Totaal investeringskasstroom**	**–**	**49**	**49**
4a.	Eenmalige uitkering aan moederdepartement (-/-)	–	– 217	– 217
4b.	Eenmalige storting door moederdepartement (+)	–	–	–
4c.	Aflossingen op leningen (-/-)	–	–	–
4d.	Beroep op leenfaciliteit (+)	–	–	–
4.	**Totaal financieringskasstroom**	**–**	**– 217**	**– 217**
5.	**Rekening-courant RHB 31 december 2013 (incl. depositorekeningen)**	**3.583**	**3.947**	**364**

Operationele kasstroom
De operationele kasstroom is het saldo van enerzijds de uitgaven en vrijval uit de verschillende voorzieningen en diverse mutaties in de vorderingen en schulden en anderzijds het saldo van baten en lasten over 2013.

Investeringskasstroom
De desinvestering betreft de versnelde afschrijving van het documentaire informatiesysteem Nebo als gevolg van de integratie van dit systeem in DIWI.

Financieringskasstroom
De eenmalige uitkering aan het moederdepartement betreft een terugbetaling van een deel van het resultaat 2012. Het bedrag is verrekend in de bevoorschotting voor 2013, een en ander conform besluitvorming van de SG.

Tabel 9.13 Overzicht doelmatigheidsindicatoren en kengetallen IWI

Doelstelling	Realisatie 2010	Realisatie 2011	Realisatie 2012	Realisatie 2013	Begroting 2013
Generiek deel:					
Tarieven/uur (prijsniveau 2011) (x € 1,–)	143,83	131,85	127,53	123,52	121,37
fte-totaal ultimo jaar (excl. externe inhuur)	125,7	114,0	83,0	80,8	84,6
Saldo baten en lasten (%)	0,9	18,5	3,2	2,9	0
Kwaliteitsindicator:					
Tijdigheid afronding projecten (%)	38	100	70	40	80
Verklarende variabelen:					
Declarabiliteit toezichtmedewerkers (%)	65	67	78	75	72
Inhuur extern (in % van loonsom inclusief inhuur)	7,3	5,7	6,3	8,2	7,6
Overhead (in % van totale bezetting)	30	29	20	20	19

In de tabel zijn de tarieven zoals berekend in de tarievennota's 2010 tot en met 2013 op het prijsniveau van 2013 opgenomen. Het tarief 2013 is ten opzichte van 2010 met circa 14% gedaald. De daling komt met name door de hogere norm voor declarabiliteit, een afname van de overhead en door de lagere kosten.

Bij de vorming van de Inspectie SZW per 1 januari 2012 zijn de operationele taken van IWI ondergebracht bij de directie W&I. De toezichtspecialisten en projectsecretarissen van IWI zijn geplaatst binnen de directie APS, maar wel voor een groot deel werkzaam bij de directie W&I. De staf en ondersteunende functionarissen zijn ondergebracht bij de directie I&I. De toerekening aan de directie W&I is op forfaitaire basis. De totale bezetting komt ultimo 2013 op 80,8 fte, waarvan 57,4 fte binnen de directie W&I, 17,4 fte binnen de directie APS en 6,0 fte binnen de directie I&I.

IWI stuurt op het tijdig afronden van haar producten. In deze rapportage wordt voor de tijdigheid gekeken naar de in de tarievennota 2013 opgenomen onderzoeken. In de tarievennota 2013 waren zeven programmarapportages opgenomen met een afrondingsdatum in 2013. Als gevolg van het splitsen van een project, zijn dat er totaal acht geworden. Hiervan waren er drie tijdig gereed, ofwel afgerond 40%. Hierbij wordt opgemerkt dat twee rapportages, die feitelijk met vertraging zijn verzonden, wel als tijdig zijn meegeteld. De verzending naar beleid van deze rapportages is als gevolg van de vakantieperiode aan het einde van het jaar uitgesteld. De vertragingen van over het algemeen slechts een à twee maanden zijn veelal het gevolg van een iets te krappe projectplanning, met name in de afrondingsfase.

In tabel 9.13 is één kwaliteitsindicator opgenomen. Naast de tijdigheid van oplevering van de rapporten zijn er geen andere betekenisvolle kwaliteitsindicatoren.
Het opleidingsplan van IWI is de basis voor de verdere ontwikkeling van het kennisniveau van de IWI-medewerkers. Begin 2013 heeft er nog een training plaatsgevonden voor het analyseprogramma Atlas.ti. Vervolgens zijn er opleidingen verzorgd voor een verdieping van de opleiding kwalitatief interviewen (focus op technieken van interviewen en observeren) en data-analyse (discourseanalyse). De werkgroep verbeteragenda heeft begin 2013 een conferentie voor alle medewerkers van de directie georganiseerd. De activiteiten van de verbeteragenda richten zich vooral op het verbeteren en verduidelijken van de praktische gang van zaken rondom het maken van de W&I-producten. De verbeteragenda wil een

bijdrage leveren aan het blijven innoveren van de organisatie waarbij het leren en innoveren zoveel mogelijk geïntegreerd wordt in het normale werkproces.

De declarabiliteit van de toezichtmedewerkers van de directie W&I is in 2012 uitgekomen op 75% en komt daarmee lager uit dan in 2012, maar wel ruim boven de norm voor 2013 van 72%.

10. SALDIBALANS PER 31 DECEMBER 2013

SALDIBALANS PER 31 DECEMBER 2013 van het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (XV)
Bedragen x € 1.000

	DEBET	Ultimo 2013	Ultimo 2012		CREDIT	Ultimo 2013	Ultimo 2012
1	Uitgaven ten laste van de begroting	29.290.308	31.897.987	2	Ontvangsten ten gunste van de begroting	2.050.940	2.103.168
3	Liquide middelen	12	22				
				4	Rekening-courant RHB	27.240.763	29.918.156
				5	Begrotingsreserves	0	0
6	Uitgaven buiten begrotingsverband	12.745	136.173				
				7	Ontvangsten buiten begrotingsverband	11.362	12.858
8	Kas-transactieverschillen	0	0				
	Subtotaal (A)	**29.303.066**	**32.034.182**		**Subtotaal (A)**	**29.303.066**	**32.034.182**
9	Openstaande rechten	0	0	9	Tegenrekening openstaande rechten	0	0
10	Extracomptabele vorderingen	103.733	103.328	10	Tegenrekening extracomptabele vorderingen	103.733	103.328
11	Tegenrekening extracomptabele schulden	0	0	11	Extracomptabele schulden	0	0
12	Voorschotten	18.620.865	19.453.340	12	Tegenrekening voorschotten	18.620.865	19.453.340
13	Tegenrekening garantieverplichtingen	1.189	2.242	13	Garantieverplichtingen	1.189	2.242
14	Tegenrekening openstaande verplichtingen	9.690.730	8.993.007	14	Openstaande verplichtingen	9.690.730	8.993.007
15	Deelnemingen	0	0	15	Tegenrekening deelnemingen	0	0
	Subtotaal (B)	**28.416.518**	**28.551.917**		**Subtotaal (B)**	**28.416.518**	**28.551.917**
	Totaal (A + B)	**57.719.584**	**60.586.099**		**Totaal (A + B)**	**57.719.584**	**60.586.099**

De subtotalen in de balans hebben tot doel het onderscheid aan te geven tussen het intra-comptabele gedeelte (A) en het extra-comptabele gedeelte (B).
Het intra-comptabele gedeelte bevat de administratie van de financiële gegevens van transacties die in directe relatie staan met de kasstromen die via de rekening-courant met het Ministerie van Financiën worden bijgehouden.
Het extra-comptabele gedeelte bevat de administratie van de overige rekeningen die met de sluitrekeningen in evenwicht worden gehouden.

Bij de subtotalen en totalen kunnen afrondingsverschillen optreden.

TOELICHTING BIJ DE SALDIBALANS

Alle bedragen zijn vermeld in € 1.000, behalve in de toelichting ad 10 CJIB en DUO en ad 14, waar de bedragen in € 1 miljoen zijn vermeld.

Ad 1/2 Uitgaven/ontvangsten 2013

De departementale verantwoordingsstaat over het jaar 2012 is bij wet van 25 september 2013, Stb. 2013, 409 vastgesteld en is in 2013 in de rekening-courant met het Ministerie van Financiën afgewikkeld. In verband hiermee zijn deze uitgaven en ontvangsten ultimo 2013 niet meer in de saldibalans opgenomen.

Het verschil tussen de realisaties ontstaat door verschillende afrondingsmethodieken. In de departementale verantwoordingstaat worden de bedragen op € 1.000 naar boven afgerond, in de saldibalans wordt de rekenkundige methodiek gehanteerd.

UITGAVEN	Ultimo 2013	Ultimo 2012
Apparaatsuitgaven	251.181	242.136
Beleidsuitgaven	29.039.127	31.655.851
Totaal hoofdstuk XV van de rijksbegroting	29.290.308	31.897.987

VERPLICHTINGEN	Ultimo 2013	Ultimo 2012
Apparaatsuitgaven	250.628	245.159
Beleidsuitgaven	29.935.290	32.171.033
Totaal hoofdstuk XV van de rijksbegroting	30.185.918	32.416.192

	Uitgaven	Ontvangsten
Wet van 28 januari 2013, Stb. 2013, 36 (vastgestelde begroting)	30.389.943	1.785.034
Wet van 25 september 2013, Stb. 2013, 410 (1e suppletoire begroting)	166.177	69.697
Wet van 29 januari 2014, Stb. 2014, 79 (2e suppletoire begroting)	– 1.072.797	169.690
Totaal toegestaan bij wet	29.483.323	2.024.421
Slotwet	– 193.008	26.525
Realisatie volgens departementale rekening	29.290.315	2.050.946
Realisatie volgens de saldibalans	29.290.308	2.050.940

Ad 3 Liquide middelen (€ 12)

	Openstaand ultimo 2013
RBS; departementale bankrekening	0
RBS; incassorekening	0
RBS; salarisrekening	0
BNG; departementale rekening	0
Min. van Financiën concernblok	0
ING Bank	1
Totaal verschuldigde girale liquide middelen	1
Departementale kas	11
Totaal chartale liquide middelen	11
Totaal liquide middelen	12

Centraal wordt een kas aangehouden voor het doen van kleine materiële uitgaven. Het totaal saldo van de departementale kas sluit aan met het kasboek. De kasbeheerder heeft dit akkoord bevonden.
De saldi met betrekking tot de concernblokrekeningen worden dagelijks afgeroomd.

Ad 4 Rekening-courant Rijkshoofdboekhouding (€ 27.240.763)
Dit is de rekening-courant van het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid ten opzichte van het Ministerie van Financiën. Het Ministerie van Financiën stelt de door SZW uit te geven begrotingsgelden beschikbaar. Nadat de Rekening aan de Tweede Kamer is aangeboden en de Algemene Rekenkamer geen bezwaren heeft die goedkeuring in de weg staan, wordt tot verrekening overgegaan. Het saldo stemt overeen met het dagafschrift van 31 december 2013, de daarop gecorrigeerde overloopposten en de verrekende uitgaven en ontvangsten over het jaar 2013 van de Rijkshoofdboekhouding van het Ministerie van Financiën.

Ad 5 Begrotingsreserves (€ 0)
Geen.

Ad 6 Uitgaven buiten begrotingsverband (€ 12.745)

	Openstaand ultimo 2013
Door te betalen Europees Sociaal Fonds-gelden	11.829
Apparaatskosten Agentschap SZW	675
Omzetbelasting op vorderingen	195
Diverse Personeel	35
Belastingdienst inzake omzetbelasting	12
Totaal uitgaven buiten begrotingsverband	12.745

Ad 7 Ontvangsten buiten begrotingsverband (€ 11.362)

	Openstaand ultimo 2013
Frictiekosten RWI	4.326
Afdracht sociale verzekeringspremies	3.738
Afdracht loonheffing	3.224
Academie	35
Diversen	29
In beslag genomen gelden	12
Totaal ontvangsten buiten begrotingsverband	11.362

Ad 8 Kas-transactieverschillen (€ 0)
Geen.

Ad 9 Openstaande rechten (€ 0)
Geen.

Ad 10 Vorderingen inclusief Agentschap SZW/CJIB/DUO (€ 103.733)

Ministerie	Agentschap SZW	CJIB	DUO	Openstaand ultimo 2013
10.340	2.145	86.009	5.240	103.733

Onderstaand wordt per organisatie een toelichting gegeven.

Ministerie (€ 10.340)

	Openstaand ultimo 2013
t/m 2010	7.903
2011	12
2012	6
2013	2.419
	10.340

Het openstaande bedrag bestaat voornamelijk uit vorderingen (€ 7.201) wegens door de Arbeidsinspectie opgelegde bestuurlijke boetes in 2006 of eerder. Dit bedrag is inclusief de aan de debiteuren in rekening gebrachte invorderingskosten. De inning van de bestuurlijke boetes die na 2006 zijn opgelegd zijn niet door SZW maar door het CJIB verricht.

Ultimo 2013 kan van de totale vorderingen een bedrag ter grootte van € 7.700 als oninbaar worden beschouwd, waarvan € 6.914 betrekking heeft op bestuurlijke boetes. De overige vorderingen van SZW ad € 2.640 worden beschouwd als direct opeisbaar.

Agentschap SZW (€ 2.145)

	Openstaand ultimo 2013
t/m 2010	575
2011	83
2012	131
2013	1.356
	2.145

Ultimo 2013 kan van de totale vorderingen een bedrag ter grootte van € 386 als oninbaar worden beschouwd. De overige vorderingen worden beschouwd als direct opeisbaar.

CJIB (€ 86.009)

	Openstaand ultimo 2013
t/m 2010	36.718
2011	7.789
2012	13.281
2013	28.221
	86.009

Ultimo 2013 kan van de totale vorderingen een bedrag van € 34,1 miljoen als oninbaar worden beschouwd. Hiervan heeft € 29,3 miljoen betrekking op boetes WAV.

DUO (€ 5.240)
Voor € 5,1 miljoen betreft dit leningen die verstrekt zijn via de Dienst Uitvoeringsorganisatie aan inburgeringsplichtigen.

Van het totaal bedrag van de vorderingen is een bedrag van € 0,1 miljoen direct opeisbaar.

Ad 11 Extra-comptabele schulden (€ 0)
Geen.

Ad 12 Voorschotten inclusief Agentschap SZW (€ 18.620.865)

	Ministerie	Agentschap SZW	Openstaand ultimo 2013
	18.454.926	165.940	18.620.865

In 2013 is Integratie en maatschappelijke samenhang overgekomen van het Ministerie van BZK. Het saldo van de openstaande voorschotten van deze beleidsdirectie is opgenomen in de beginstand van 1 januari 2013, waardoor het beginsaldo van zowel het Ministerie als het Agentschap niet aansluit bij het eindsaldo 2012 uit de jaarrekening 2012.

Ministerie (€ 18.454.926)
In de onderstaande specificaties worden de openstaande voorschotten van het Ministerie verantwoord naar ouderdom en artikel.

Specificatie naar ouderdom

	Saldo 1-1-2013	Verstrekt	Afgerekend	Openstaand ultimo 2013
t/m 2010	3.064.841	0	3.005.014	59.827
2011	4.608.083	0	1.849.218	2.758.865
2012	11.703.715	0	8.072.962	3.630.752
2013	0	12.021.842	16.361	12.005.481
	19.376.639	12.021.842	12.943.555	18.454.926

Specificatie naar artikel

Art	Omschrijving	Openstaand ultimo 2013
1	Arbeidsmarkt	8.340
2	Bijstand, Toeslagenwet en Sociale werkvoorziening	10.182.658
3	Arbeidsongeschiktheid	0
4	Jonggehandicapten	2.869.995
5	Werkloosheid	14.700
6	Ziekte en zwangerschap	3.700
7	Kinderopvang	82.716
8	Oudedagsvoorziening	1.245.650
9	Nabestaanden	0
10	Tegemoetkoming ouders	3.262.700
11	Uitvoeringskosten	278.323
12	Rijksbijdragen	367.900
13	Integratie en maatschappelijke samenhang	90.269
96	Apparaatsuitgaven kerndepartement	2.545
97	Aflopende regelingen	1.250
98	Algemeen	37.680
	Rekeningen buiten begrotingsverband	6.500
Totaal		18.454.926

Agentschap SZW (€ 165.940)
In onderstaande tabel wordt het verloop van de voorschotten van het Agentschap SZW in 2013 weergegeven.

	ESF/EQUAL	Subsidies Depar-tement	Totaal 2013
Saldo 1 januari	164.409	245.682	410.092
Betaald	99.809	0	99.809
Subtotaal	264.218	245.682	509.901
Afgerekend	98.279	245.682	343.961
Saldo 31 december	165.940	0	165.940

Ad 13 Garantieverplichtingen (€ 1.189)	
Opbouw garantieverplichtingen	Openstaand ultimo 2013
Garantieverplichtingen per 1 januari	2.242
Bij: Aangegane verplichtingen	0
Af: Tot betaling gekomen	928
Af: Vervallen borgstelling	125
Garantieverplichtingen per 31 december	1.189

In 2007 is de «tijdelijke SZW-borgstellingsregeling startende ondernemers vanuit een uitkering» van kracht geworden.
In 2013 is door banken aanspraak gemaakt op de borgstelling. Dit heeft geleid tot de betaling van een bedrag van € 928. Dit bedrag is verantwoord op artikel 2.

Eind 2013 staat SZW voor een bedrag van € 3.811 borg aan kredietinstellingen en gemeentelijke kredietbanken die een kredietovereenkomst hebben verleend aan startende ondernemers. Het daadwerkelijke risico van uitbetaling als alle verplichtingen zouden worden opgeëist bedraagt € 1.189.

Ad 14 Openstaande verplichtingen inclusief Agentschap SZW (€ 9.690.730)			
	Ministerie	Agentschap SZW	Totaal 2013
Saldo 1 januari	8.426.690	587.298	9.013.988
Aangegane verplichtingen in het verslagjaar inclusief negatieve bijstellingen	30.185.918	– 85.199	30.100.719
Subtotaal (A)	38.612.608	502.099	39.114.707
Tot betaling gekomen in het verslagjaar	29.290.308	133.668	29.423.977
Subtotaal (B)	29.290.308	133.668	29.423.977
Saldo 31 december (A – B)	9.322.300	368.431	9.690.730

In 2013 is Integratie en maatschappelijke samenhang overgekomen van het Ministerie van BZK. Het saldo van de openstaande verplichtingen van deze beleidsdirectie is opgenomen in de beginstand van 1 januari 2013, waardoor deze niet aansluit bij het eindsaldo 2012 uit de jaarrekening 2012.

Specificatie openstaande verplichtingen Ministerie naar artikel (€ 9.322.300)

Art	Omschrijving	Saldo 1-1-2013	Aangegaan 2013 (incl. negatieve bijstelling)	Betaald 2013	Openstaand 2013 e.v.
1	Arbeidsmarkt	5.550	11.303	12.082	4.770
2	Bijstand, Toeslagenwet en Sociale werkvoorziening	8.379.209	10.660.968	9.751.057	9.289.120
3	Arbeidsongeschiktheid	0	592	592	0
4	Jonggehandicapten	0	2.670.218	2.670.218	0
5	Werkloosheid	0	15.705	15.705	0
6	Ziekte en zwangerschap	0	6.171	6.171	0
7	Kinderopvang	9.743	2.327.501	2.331.576	5.668
8	Oudedagsvoorziening	0	1.262.819	1.262.819	0
9	Nabestaanden	0	814	814	0
10	Tegemoetkoming ouders	0	4.335.530	4.335.530	0
11	Uitvoeringskosten	0	454.688	454.688	0
12	Rijksbijdragen	0	8.041.464	8.041.464	0
13	Integratie en maatschappelijke samenhang	20.981	87.408	95.434	12.956
96	Apparaatsuitgaven kerndepartement	5.032	250.628	251.181	4.479
97	Aflopende regelingen	251	798	928	121
98	Algemeen	5.924	59.312	60.050	5.186
99	Nominaal en onvoorzien	0	0	0	0
		8.426.690	30.185.918	29.290.308	9.322.300

Specificatie openstaande verplichtingen Agentschap SZW (€ 368.431)

	ESF 2	EGF	Totaal
Saldo 1 januari	584.474	2.824	587.298
Aangegane verplichtingen in het verslagjaar inclusief negatieve bijstellingen	– 89.402	4.203	– 85.199
Subtotaal (A)	495.071	7.027	502.099
Tot betaling gekomen in verslagjaar	132.205	1.463	133.668
Subtotaal (B)	132.205	1.463	133.668
Saldo 31 december (A – B)	362.866	5.564	368.431

Vanaf 2012 worden de negatieve bijstellingen van in eerdere begrotingsjaren aangegane verplichtingen niet meer apart zichtbaar gemaakt in de specificatie maar gesaldeerd met de aangegane verplichtingen in het verslagjaar. Hierdoor kan het voorkomen dat de regel aangegane verplichtingen een negatief saldo laat zien.

Niet uit de saldibalans blijkende bestuurlijke verplichtingen
Met ingang van 2012 is de bekostiging van de rijksgefinancierde wetten en regelingen, waarvan de uitvoering is opgedragen aan de SVB en het UWV, gewijzigd van kasbasis naar transactiebasis. Om budgettaire redenen is er voor gekozen de per 1 januari 2012 door SZW nog verschul-

digde bedragen op transactiebasis niet aan de SVB en het UWV uit te betalen. Deze permanente schulden zijn berekend op € 853,7 miljoen aan de SVB en € 162,6 miljoen aan het UWV. Deze schulden worden niet eerder door SZW voldaan dan dat het desbetreffende fonds, wet of regeling is opgeheven c.q. beëindigd. Daarnaast is er in dit verband sprake van een permanente vordering op de SVB ter grootte van € 1,3 miljoen.

Ad 15 Deelnemingen (€ 0)
Geen.

11. TOPINKOMENS

Bezoldiging

De Minister van BZK heeft bij brief van 27 februari 2014 aan de Tweede Kamer laten weten dat hij een ministeriële regeling over de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (inclusief beleidsregels toepassing Wnt) heeft opgesteld. In de begeleidende brief is aangegeven dat het niet mogelijk is gebleken een sluitende oplossing te vinden voor de uitvoeringsproblematiek ten aanzien van de vermelding van de gegevens over personen die anders dan op grond van een dienstbetrekking een functie vervullen als niet-topfunctionaris (externe niet-topfunctionarissen). De Minister van BZK stelt daarom voor het verslagjaar 2013 als gedragslijn voor dat niet volledig aan de verplichting tot openbaarmaking kan en hoeft te worden voldaan. Het Ministerie van SZW heeft overeenkomstig deze gedragslijn uitvoering gegeven aan de Wnt. Dit leidt tot een onzekerheid in de verantwoording vanwege het ontbreken van een praktisch toepasbare normstelling voor dit onderdeel van het Wnt-overzicht. De onzekerheid betreft uitsluitend het achterwege laten van de vermelding van de gegevens over externe niet-topfunctionarissen.

Voor dit departement heeft de publicatieplicht die voorkomt uit artikel 4.1 van de Wnt betrekking op de onderstaande topfunctionarissen en gewezen topfunctionarissen. Dit geldt op grond van artikel 4.2 Wnt eveneens voor onderstaande functionarissen wier bezoldiging in het verslagjaar, na herrekening naar een voltijds dienstverband op jaarbasis, meer bedroeg dan het wettelijke bezoldigingsmaximum. Bij functionarissen wordt de naam niet vermeld en worden ingevolge artikel 4.2, zesde lid, tussen haken de gegevens over het voorafgaande boekjaar vermeld. Voor leden van de TMG wordt verwezen naar het jaarverslag van het Ministerie van BZK.

Tabel 11.1 Topfunctionarissen en gewezen topfunctionarissen

Naam orgaan of instelling waar functie wordt bekleed	Functie(s)	Aard van de functie	Naam	Beloning	Belastbare vaste en variabele onkosten-vergoeding	Werkge-versdeel van voorzie-ningen ten behoeve van beloningen betaalbaar op termijn	Datum aanvang dienst-verband in het boekjaar (indien van toepassing)	Datum einde dienst-verband in het boekjaar (indien van toepassing)	Omvang dienst-verband in fte	Interim	Motivering overschrijding norm (indien van toepassing)
Geen											

Tabel 11.2 Overige functionarissen van wie de bezoldiging de norm overschrijdt									
Naam orgaan of instelling waar functie wordt bekleed	Functie(s)	Beloning	Belastbare vaste en variabele onkosten-vergoeding	Werkge-versdeel van voorzie-ningen ten behoeve van beloningen betaalbaar op termijn	Datum aanvang dienst-verband in het boekjaar	Datum einde dienst-verband in het boekjaar	Omvang dienst-verband in fte	Interim	Motivering overschrijding norm
Geen									

Uitkeringen wegens beëindiging van het dienstverband

Voor dit departement heeft de publicatieplicht betrekking op de onderstaande topfunctionarissen, gewezen topfunctionarissen en functionarissen. Bij functionarissen wordt de naam niet vermeld.

Tabel 11.3 Topfunctionarissen en gewezen topfunctionarissen								
Naam orgaan of instelling waar functie werd bekleed	Laatste functie	Aarde van de functie	Naam	Eerdere functie(s) tijdens dienstverband	Uitkeringen wegens beëindiging dienstverband	Jaar van beëindiging dienstverband	Interim	Motivering overschrijding norm
Geen								

Tabel 11.4 Overige functionarissen						
Naam orgaan of instelling waar functie werd bekleed	Laatste functie	Eerdere functie(s) tijdens dienst-verband	Uitkeringen wegens beëindiging dienstverband	Jaar van beëindiging dienstverband	Interim	Motivering overschrijding norm
Geen						

ONDERDEEL D. BIJLAGEN

BIJLAGE 1 TOEZICHTRELATIES

B1.1 Inspectie Werk en Inkomen (IWI)

Bij de oprichting van de Inspectie SZW per 1 januari 2012 zijn de taken van het agentschap IWI ondergebracht bij de Inspectie SZW. Met de vorming van de Inspectie SZW is een inspectie ontstaan die werkt aan eerlijk, gezond en veilig werk en bestaanszekerheid voor iedereen. De Inspectie SZW staat onder leiding van één inspecteur-generaal voor het gehele domein. Per 1 januari 2014 is de status als baten-lastenagentschap van IWI opgeheven.

IWI heeft de wettelijke taak om als toezichthouder voor de Minister onafhankelijk inzicht te bieden in de bijdragen die de uitvoeringsinstanties in de sociale zekerheid leveren aan de kabinetsdoelen op het terrein van werk en inkomen. Daarbij gaat het om de effectiviteit van de uitvoeringspraktijk in samenhang met het beleid op het terrein van werk en inkomen. Waar nodig (groot risico) en waar mogelijk (duidelijke normen) komt IWI tot oordelen. De focus van het toezicht van IWI is systeemgericht.

De Inspectie SZW rapporteert in haar jaarverslag 2013 over de bereikte resultaten. Dit jaarverslag wordt tegelijkertijd met het jaarverslag van SZW aan de Tweede Kamer aangeboden. In het jaarverslag van de Inspectie SZW wordt uitgebreid verslag gedaan van de rapportages van IWI. In dit jaarverslag van SZW wordt in de artikelen 1 en 98 aandacht geschonken aan de prestaties van de Inspectie SZW.

B1.2 De Nederlandsche Bank en de Autoriteit Financiële Markten

De Minister van SZW heeft op grond van de Pensioenwet systeemverantwoordelijkheid voor het toezicht op de pensioenen. Het toezicht berust, voor zover het om prudentieel en materieel toezicht gaat, bij De Nederlandsche Bank (DNB) en, voor zover het om gedragstoezicht gaat, bij de Autoriteit Financiële Markten (AFM). De institutionele verantwoordelijkheid voor beide toezichthouders berust bij de Minister van Financiën. In het jaarverslag van het Ministerie van Financiën is daartoe een algemeen overzicht opgenomen van onder andere de kosten van de toezichthouders en de bedragen die worden toegerekend aan de onder toezicht gestelde financiële instellingen. Voor het specifieke toezicht op de pensioenen dat DNB en AFM onder verantwoordelijkheid van de Minister van SZW uitoefenen, zijn de relevante kosten als volgt.

Tabel B1.1 Kerncijfers toezicht pensioenen (x € 1 mln)

	Realisatie 2011	Realisatie 2012	Realisatie 2013
DNB[1]	26,69	29,48	27,16
AFM[2]	2,89	2,85	4,10

[1] jaarverslag DNB
[2] jaarverslag AFM

Het realisatiegegeven over 2013 met betrekking tot de AFM vormt, in afwijking van die van voorafgaande jaren, het totaal van de kosten die zijn gemaakt in het kader van het pensioentoezicht. Dat omvat, naast dat in het kader van de Pensioenwet, mede het toezicht op pensioenverzekeraars uit hoofde van de Wet op het financieel toezicht.

BIJLAGE 2 ZBO'S EN RWT'S

Deze bijlage bevat in tabel B2.1 een overzicht van de zelfstandige bestuursorganen (ZBO) en rechtspersonen met een wettelijke taak (RWT) die onder de verantwoordelijkheid van het moederdepartement vallen. In tabel B2.2 zijn de bijdragen aan de ZBO's en de RWT's opgenomen die onder de verantwoordelijkheid van een ander ministerie vallen.

Tabel B2.1 ZBO's en RWT's vallend onder Ministerie van SZW

Naam organisatie	ZBO	RWT	Functie	Begrotingsartikel	Financiering Begroting (x € 1 mln)	Financiering Premie (x € 1 mln)	Financiering tarieven (x € 1 mln)	Verwijzing Website	Verwijzing naar toezichtvisie/ arrangement	Verklaring Accountant
Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen (UWV) inclusief Bureau Keteninformatisering Werk en Inkomen (BKWI)	ja	ja	Het UWV voert de sociale verzekeringen voor werknemers, zelfstandigen en jonggehandicapten uit. Werkzoekenden kunnen terecht voor het vinden van werk of het aanvragen van een uitkering, werkgevers voor vacaturebemiddeling en informatie over de arbeidsmarkt. Daarnaast verleent het UWV ontslagvergunningen en tewerkstellingsvergunningen, verricht keuringen en indicatiestellingen en geeft arbeidsrechtelijke informatie. Het BKWI is opgericht om het geheel aan centrale voorzieningen binnen de keten van werk en inkomen te beheren en door te ontwikkelen.	11	340,9	1.428,3	–	www.uwv.nl en www.bkwi.nl	[1]	√
Sociale Verzekeringsbank (SVB)	ja	ja	De SVB voert voor verschillende overheidsorganisaties regelingen en wetten uit.	11	99,1	130,8	–	www.svb.nl	[1]	√

Naam organisatie	ZBO	RWT	Functie	Begro-tingsar-tikel	Finan-ciering Begroting (x € 1 mln)	Finan-ciering Premie (x € 1 mln)	Finan-ciering tarieven (x € 1 mln)	Verwijzing Website	Verwijzing naar toezichtvisie/ arran-gement	Verklaring Accountant
Inlichtingenbureau (IB)		ja	Het IB ondersteunt gemeenten bij hun wettelijke taken in het kader van de sociale zekerheid. Het doel is bestrijding van fraude en bevorderen van samenwerking tussen de verschillende organisaties door gegevensuitwisseling tussen gemeenten en derden in de keten van werk en inkomen.	11	7,8	0,0	–	www.inlichtin-genbureau.nl	[1]	√
Certificerende-, keurings- en overige instanties arbeidsomstandigheden		ja	Keuren en certificeren op het terrein van arbeidsomstandigheden.	1	0,0	n.b.[2]	n.b.[2]	divers	n.b.	n.b.[2]
Bedrijfstak- en beroepspensioenfondsen	ja[3]	ja	De bedrijfstak- en beroepspensioenfondsen hebben als taak het uitvoeren van een bedrijfstak- of beroepspensioenregeling met verplichte deelname.	8	0,0	n.b.[2]	n.b.[2]	divers	n.b.	n.b.[2]

[1] De Inspectie SZW is op 1 januari 2012 van start gegaan. De toezichtvisie is op 4 maart 2009 aan de Tweede Kamer kenbaar gemaakt (Tweede Kamer, 24 448, nr. 395)
[2] SZW beschikt niet over een overzicht van de financiering en/of van accountantsverklaringen van deze instanties en pensioenfondsen
[3] Het betreft private deeltijd-ZBO's, waarbij de ZBO-activiteiten slechts een klein deel van de werkzaamheden beslaan en er, als gevolg van de wet- en regelgeving, maar weinig beleidsruimte voor de uitvoerders is. Deze instanties blijven buiten de toepassing van de Kaderwet zelfstandige bestuursorganen
n.b. niet bekend

Tabel B2.2 ZBO's en RWT's vallend onder Ministerie van V&J

Naam organisatie	ZBO	RWT	Functie	Begrotingsartikel	Financiering Begroting (x € 1 mln)	Financiering Premie (x € 1 mln)	Financiering tarieven (x € 1 mln)	Verwijzing Website	Verwijzing naar toezichtvisie/ arrangement	Verklaring Accountant
Centraal orgaan opvang asielzoekers (COA)	ja		COA is verantwoordelijk voor de opvang, begeleiding en uitstroom (uit de opvang) van asielzoekers in Nederland.	13	13,5	–	–	www.coa.nl	[1]	√

[1] Het COA maakt deel uit van de Handvestgroep Publiek Verantwoorden. In 2003 heeft de commissie Tabaksblat de Nederlandse corporate governance (het systeem van bestuur en toezicht) opgeleverd. Op basis hiervan heeft de HPV een code goed bestuur voor publieke dienstverleners opgesteld. Deze code is geschreven met het oog op het besef bij de aangesloten organisaties dat het goed is gewenst gedrag op het terrein van public governance te stimuleren
n.b. niet bekend

BIJLAGE 3 AFGEROND EVALUATIE- EN OVERIG ONDERZOEK

Tabel B.3.1 Afgerond evaluatie- en overig onderzoek

Titel/onderwerp	Artikel	Start	Afronding	Vindplaats
1. Onderzoek naar doeltreffendheid en doelmatigheid van beleid				
1a. Beleidsdoorlichtingen				
Arbeidsmarkt	1	2013	2013	Tweede Kamer, 30 982, nr. 15
Oudedagsvoorziening	8	2011	2013	Tweede Kamer, 30 982, nr. 16
Nabestaanden	9	2012	2013	Tweede Kamer, 30 982, nr. 9
Tegemoetkoming ouders	10	2012	2013	Tweede Kamer, 33 716, nr. 5
1b. Ander onderzoek naar doeltreffendheid en doelmatigheid				
Evaluatie tenuitvoerlegging 24 EU arborichtlijnen	1	2012	2013	–
Evaluatie subsidieregeling kwaliteit arbeidsverhoudingen	1	2013	2013	Tweede Kamer, 30 982, nr. 15
Experiment van Werk naar Werk	1	2011	2013	Tweede Kamer, 29 544, nr. 433
Evaluatie Wet verbetering arbeidsmarktpositie alleenstaande ouders	2	2012	2013	Tweede Kamer, 30 545, nr. 131
Onderzoek verdeelmodel WWB 2015	2	2012	2014	Het onderzoek is vertraagd o.a. doordat de Participatiewet later ingaat.
Evaluatie Wet participatiebudget	2	2013	2013	–
Lange termijn effecten van re-integratie	2 en 5	2012	2013	–
Onderzoek ontwikkeling hybride financiering WGA	3	2012	2013	Tweede Kamer, 32 716, nr. 16
Duurzaam niet-duurzaam? Onderzoek naar niet-duurzaam volledig arbeidsongeschikt verklaarden	3	2012	2013	Tweede Kamer, 32 716, nr. 17
Startersaftrek bij arbeidsongeschiktheid	3	–	–	Besluitvorming moet nog plaatsvinden
Evaluatie subsidieregeling scholing jonggehandicapten	4	2011	2013	Tweede Kamer, 31 224, nr. 38
Evaluatie zwangerschapsuitkering voor zelfstandigen	6	2012	2013	Tweede Kamer, 31 311, nr. 101
Wet Ontwikkelkansen door Kwaliteit en Educatie (OKE)	7	2013	2014	–
Evaluatie regeling Pensioenknip	8	2013	2013	Tweede Kamer, 32 043, nr. 178
Evaluatie TOG	10	2012	2013	Tweede Kamer, 33 716, nr. 5
Wetsevaluatie wet Inburgering Buitenland	13	2013	2014	–
Effectmeting Inburgering	13	2012	2013	Tweede Kamer, 32 824, nr. 34
2. Overig onderzoek				
Participatie en inzetbaarheid op bedrijfsniveau	1	2012	2013	Tweede Kamer, 29 544, nr. 491
Update schatting aantal MOE-landers	1	2012	2013	Tweede Kamer, 29 407, nr. 153
Verdringing op de arbeidsmarkt	1	2013	2014	–
CAO-afspraken 2012	1	2013	2013	Tweede Kamer, 29 544, nr. 491
Verkenning systematiek gebundeld re-integratiebudget	2	2013	2013	Het onderzoek wordt samen met het objectief-verdeelmodel Participatiewet dat nu wordt ontwikkeld in 2014 aangeboden.
Huishoudens in de rode cijfers 2012	2	2012	2013	Tweede Kamer, 24 515, nr. 254
Huishoudens in de rode cijfers, vervolgmeting 2014	2	2013	2014	–
Monitor en evaluatie Pilots werken naar vermogen	2, 3, 4 en 5	2010	2013	Tweede Kamer, 29 817, nr. 126

Titel/onderwerp	Artikel	Start	Afronding	Vindplaats
Ex ante evaluatie ESF 2014–2020	2, 3, 4 en 5	2012	2013	Dit onderzoek is een verplichte bijlage bij het Operationeel Programma aan de Europese Commissie.
UWV monitor arbeidsparticipatie 2012	3	2011	2013	Tweede Kamer, 29 817, nr. 99
Werkhervattingskansen na instroom in de WW	5	2012	2013	www.cbs.nl
Vasthouden van arbeidskrachten in de (technische) sector	6	2012	2013	Tweede Kamer, 29 544, nr. 437
Effecten bezuinigingen kinder-opvang	7	2013	2014	–
Sociaal Medische Indicatie	7	2013	2014	–
Evaluatie BKR-rekentool	7	2013	2013	Tweede Kamer, 31 332, nr. 225
Effectiviteit van de handhaving in de kinderopvang	7	2012	2013	Tweede Kamer, 31 322, nr. 217
Onderzoek continue screening in de kinderopvang	7	2013	2013	Tweede Kamer, 31 322, nr. 224
Pensioenopbouw van zzp'ers	8	2011	2013	Tweede Kamer, 31 311, nr. 97
Voor- en nadelen doorsneepremie	8	2012	2013	Tweede Kamer, 32 043, nr. 191
Onderzoek omvang huwelijks-dwang	13	2013	2014	–
Onderzoek Toets Gesproken Nederlands	13	2013	2013	–
Jaarrapport Integratie 2013	13	2013	2014	–
Monitor inclusie	13	2012	2013	Tweede Kamer, 32 824, nr. 46
Monitor Inburgeringsexamen Buitenland	13	2012	2013	Tweede Kamer, 32 824, nr. 47
Ervaringsonderzoek discriminatie	13	2012	2013	Tweede Kamer, 30 950, nr. 68

BIJLAGE 4 INHUUR EXTERNEN

Het kabinet heeft de ambitie om te komen tot een beheersing van de uitgaven externe inhuur. Vanaf 2011 geldt als norm voor externe inhuur 10% van de personele uitgaven (motie Roemer).

Tabel B4.1 Uitgaven voor inkoop van adviseurs en tijdelijk personeel (x € 1.000)	
	2013
Interimmanagement	39
Organisatie- en formatieadvies	118
Beleidsadvies	282
Communicatieadvies	496
Totaal beleidsgevoelig	**935**
Juridisch advies	176
Advisering opdrachtgevers automatisering	890
Accountancy, financiële en administratieve organisatie	2.761
Totaal (beleid)ondersteunend	**3.827**
Uitzendkrachten (formatie en piek)	1.747
Totaal ondersteuning bedrijfsvoering	**1.747**
Totaal uitgaven inhuur externen	**6.509**

De uitgaven voor externe inhuur zijn ook dit jaar weer afgenomen. Relatief gezien doet de meeste externe inhuur zich voor bij het Agentschap SZW.

In 2013 bedroeg het totaal van de personele uitgaven € 196,3 miljoen. Dit is de som van de personele uitgaven (€ 189,8 miljoen) en externe inhuur (€ 6,5 miljoen). Het percentage externe inhuur komt hiermee in 2013 op 3,3. In 2012 was dit percentage 3,4.

Rapportage overschrijding maximumuurtarief externe inhuur
Vanaf 2011 geldt dat ministeries rapporteren over het maximumuurtarief buiten de mantelcontracten om (motie De Pater – Van der Meer). Het maximumuurtarief vormt een aanvulling op het sturingsinstrumentarium externe inhuur (de procentuele uitgavennorm).

Tabel B4.2 Inhuur externen buiten mantelcontracten[1]	
	2013
Aantal overschrijdingen maximum uurtarief	0

[1] SZW, administratie

SZW heeft in 2013 buiten de mantelcontracten om geen externe krachten ingehuurd boven het afgesproken maximumuurtarief.

BIJLAGE 5 SZA-KADER EN SOCIALE FONDSEN

5.1 Inleiding

Deze bijlage presenteert een totaaloverzicht van de uitgaven in de budgetdisciplinesector sociale zekerheid en arbeidsmarkt (SZA) in het jaar 2013. Tevens worden de exploitatiesaldi en vermogensposities van de sociale fondsen toegelicht. De bijlage is bedoeld als achtergrondinformatie bij het jaarverslag. De daadwerkelijke verantwoording van uitgaven en inkomsten vindt plaats in het Beleidsverslag en in de jaarverslagen van UWV en SVB.

Paragraaf 5.2 geeft de opbouw van de totale uitgaven in het SZA-kader weer, onderverdeeld naar begrotings- en premiegefinancierde uitgaven. Daarnaast wordt inzicht gegeven in de onderverdeling van de uitgaven in het SZA-kader naar de verschillende regelingen. Tevens worden de uitgavenmutaties sinds de begroting 2013 gegroepeerd weergegeven. Hierna vindt toetsing van de SZA-uitgaven aan de ijklijn plaats. In paragraaf 5.3 komen de exploitatiesaldi en vermogens van de sociale fondsen aan bod.

5.2 Uitgaven SZA-kader 2013

Overzicht en aansluiting bij jaarverslag

Deze paragraaf geeft een overzicht van budgettaire veranderingen die zich hebben voorgedaan sinds de begroting 2013. Om een goede vergelijking te maken tussen begrote en gerealiseerde uitgaven zijn de uitgaven van de begroting 2013 (prijzen 2012) omgerekend naar prijzen 2013. In deze paragraaf wordt bij de uitgavenanalyse de raming van uitgaven en ontvangsten uit de begroting 2013 (de stand Miljoenennota 2013) als startpunt genomen. Dit in tegendeel tot in de beleidsartikelen, waarbij de door de Tweede Kamer *vastgestelde* begroting, na verwerking van het regeerakkoord (Startnota), als startpunt wordt gebruikt. Daarnaast worden in deze paragraaf de ontvangsten in mindering gebracht op de uitgaven (netto SZA-uitgaven). Hierdoor wijken de bedragen af van de bedragen zoals opgenomen in de beleidsartikelen.

Allereerst volgt een vergelijking van de gerealiseerde SZA-uitgaven ten opzichte van de uitgaven zoals geraamd in de begroting 2013 (zie tabel B5.1). Uit tabel B5.1 is af te leiden dat de totale uitgaven onder het SZA-kader € 0,15 miljard hoger zijn uitgevallen dan voorzien bij de begroting 2013. De uitgaven in het SZA-kader bestaan uit begrotingsgefinancierde uitgaven (€ 29,3 miljard) en premiegefinancierde uitgaven (€ 53,6 miljard). De begrotingsgefinancierde uitgaven worden uit belastinginkomsten betaald, de premiegefinancierde uitgaven worden voornamelijk door middel van premies gefinancierd. Het merendeel van de uitgaven van de SZW-begroting valt binnen het uitgavenkader SZA. Bepaalde uitgaven, waaronder de apparaatuitgaven van SZW, worden ondergebracht in het kader Rijksbegroting-in-enge-zin (RBG-eng). Deze uitgaven worden niet meegenomen in de totaaltelling omdat deze niet binnen het SZA-kader vallen. Op de totaaltelling van de uitgaven vindt tevens een correctie plaats om dubbeltelling te voorkomen omdat sociale fondsen voor een deel gefinancierd worden uit begrotingsmiddelen. Deze zogeheten rijksbijdragen worden verantwoord op artikel 12 van dit jaarverslag. Dit betreft hoofdzakelijk een bijdrage aan het Ouderdomsfonds. De opbrengsten van de AOW-premie zijn onvoldoende om de ouderdomsuitgaven (AOW) te dekken. De rijksbijdrage is in 2013 lager uitgevallen dan begroot (€ 1,5 miljard) wegens een verrekening van een

vermogensoverschot in 2012 en hogere premie-inkomsten dan verwacht. De apparaatuitgaven en enkele andere uitgaven, waaronder subsidies en opdrachten, behoren tot de uitgaven onder het kader RBG-eng en zijn derhalve niet relevant voor het SZA-kader. Deze uitgaven worden in mindering gebracht op de totaaltelling. Dit geldt ook voor de ontvangsten, die worden als niet-belastingontvangsten gerekend.[59]

Tabel B5.1 SZA-uitgaven 2013 (x € 1 mln)

	Realisatie 2013	Begroting 2013	Verschil 2013
Totaal begrotingsgefinancierde uitgaven	**29.290**	**30.442**	**– 1.151**
Totaal premiegefinancierde uitgaven	**53.632**	**53.524**	**107**
A. Totaal artikelen	**82.922**	**83.966**	**– 1.044**
– /-1. Correctie dubbeltelling rijksbijdragen	8.041	9.556	– 1.515
– /-2. Uitgaven Rijksbegroting eng	389	380	9
– /-3. Ontvangsten	1.284	962	323
waarvan begrotingsgefinancierd	931	652	280
waarvan premiegefinancierd	353	310	43
B. Totaal SZA-uitgaven (A – 1 – 2 – 3)	**73.207**	**73.068**	**139**

Uitgavenontwikkeling

Tabel B5.2 toont een onderverdeling van de uitgaven in het SZA-kader naar de verschillende regelingen. De uitgaven van de begrotingstand zijn weer weergegeven in prijzen 2013. Wederom is het startpunt de begroting 2013 (de stand Miljoenennota 2013). Tevens worden de ontvangsten in mindering gebracht op de uitgaven. Derhalve wijken deze uitgaven af van de uitgaven zoals opgenomen in de beleidsartikelen.

De voornaamste oorzaak van de hogere uitgaven van € 0,15 miljard dan begroot is de stijging van de werkloosheidsuitgaven (WW en WWB) als gevolg van de tegenvallende economische ontwikkeling. Daarnaast is er meer uitgegeven dan begroot aan de MKOB omdat deze met terugwerkende kracht geëxporteerd wordt. Daar staan lagere uitgaven tegenover aan kinderopvangtoeslag, AOW en re-integratie van arbeidsongeschikten. Het verschil tussen de budgettaire raming uit de begroting 2013 en de realisatie in het jaar 2013 voor de regelingen hieronder wordt conform de norm voor toelichtingen van verschillen in de beleidsartikelen verklaard.[60]

[59] De gerealiseerde ontvangsten van de begrotingsartikelen in het SZA- kader (€ 1.284 miljoen) wijken af van de totale artikelontvangsten in de taartdiagrammen aan het begin van dit jaarverslag (€ 2.404 miljoen). In het taartdiagram zijn ook de artikelontvangsten die betrekking hebben op de budgetdisciplinesector RBG- eng en de niet- kaderrelevante ontvangsten meegenomen (voornamelijk werkgeversbijdragen kinderopvangtoeslag)

[60] Het verschil wordt verklaard indien de afwijking tussen raming en realisatie groter is dan vijf procent of groter is dan € 25 miljoen

Tabel B5.2 Uitgaven SZA-kader 2011–2013 (x € 1 mln)					
	Realisatie 2011	Realisatie 2012	Realisatie 2013	Begroting 2013	Verschil 2013
WW-uitgaven (werkloosheid)	4.241	5.011	6.458	5.910	548
WWB-uitgaven (bijstand)	4.043	4.855	5.667	5.365	302
WAO/WIA/WAZ/Wajong-uitgaven (arbeidsongeschiktheid)	12.443	11.288	11.578	11.596	– 18
ZW/WAZO-uitgaven (vangnet ziekte + zwangerschap)	2.672	2.704	2.702	2.836	– 135
Anw-uitgaven (nabestaanden)	985	859	725	736	– 11
AOW-uitgaven (ouderdom)	30.479	31.415	32.719	32.953	– 234
MKOB (tegemoetkoming oudere belastingplichtigen)	624	1.123	1.214	963	251
Re-integratieuitgaven arbeidsongeschiktheid	273	246	209	262	– 53
Wsw-budget	2.343	2.372	2.381	2.376	6
Particiaptiebudget gemeenten	1.699	995	866	861	5
Kinderopvangtoeslag	2.771	2.306	1.911	2.339	– 428
Kindregelingen (AKW/WKB/TOG)	4.363	4.147	4.150	4.141	9
Uitvoeringskosten (UWV/SVB etc)	1.801	1.820	2.013	2.010	4
Overige uitgaven	349	759	615	722	– 107
Totaal SZA- uitgaven (x € 1 mln)	**69.085**	**69.901**	**73.207**	**73.068**	**139**

Werkloosheid en bijstand
De uitgaven WW en de bijstand zijn respectievelijk € 0,5 miljard en € 0,3 miljard hoger dan begroot. De hogere uitgaven wordt grotendeels verklaard door de tegenvallende economische ontwikkeling, met hogere dan in de begroting geraamde werkloosheidscijfers tot gevolg.

Ziekte en zwangerschap
De uitgaven ziekte en zwangerschap (ZW en WAZO) zijn € 0,1 miljard lager uitgekomen dan geraamd. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door een daling in het aantal WAZO-uitkeringen als gevolg van het lagere aantal geboorten. Daarnaast dalen de uitgaven door een lagere uitkering omdat het bruto salaris van vrouwen die een uitkering ontvangen is gedaald.

AOW
De uitgaven AOW zijn € 0,2 miljard lager uitgekomen doordat het aantal AOW-gerechtigden met toeslag lager is in 2013 dan geraamd ten tijde van de begroting 2013. Ook is de reservering die was getroffen voor de verwachte stijgende levensverwachting niet nodig gebleken. Bovendien is de gemiddelde hoogte van de uitkering lager uitgekomen dan verwacht.

MKOB
De uitgaven aan de MKOB zijn in 2013 € 0,3 miljard hoger uitgevallen dan begroot omdat de MKOB met terugwerkende kracht geëxporteerd wordt.

Re-integratie arbeidsongeschiktheid
In 2013 is het re-integratiebudget niet volledig benut. Hierdoor is er in 2013 uiteindelijk € 0,05 miljard minder uitgegeven aan re-integratie arbeidsongeschiktheid dan geraamd. Dit komt doordat de gemiddelde prijs per ingekochte traject is gedaald. Daarnaast zijn door de tegenvallende economische ontwikkeling minder mensen met een beperking van werk voorzien, dit heeft geleid tot minder aanvragen voor voorzieningen en dus lagere uitgaven.

Kinderopvangtoeslag
De uitgaven kinderopvangtoeslag zijn op basis van uitvoeringsinformatie over geheel 2013 naar beneden bijgesteld, waardoor de uitgaven € 0,4 miljard lager zijn uitgekomen dan de stand in de begroting 2013. Als gevolg van maatregelen die beogen de uitgaven aan kinderopvang te verlagen passen ouders het gebruik van kinderopvang eerder en sterker aan dan aanvankelijk verondersteld werd. Daarnaast draagt ook de tegenvallende economische ontwikkeling in 2013 (oplopende werkloosheid) bij aan een dalend gebruik van kinderopvang.

Overige uitgaven
De overige uitgaven betreffen verschillende kleinere regelingen, voornamelijk AIO, OBR, TW, uitkeringen Caribisch Nederland en onvoorziene uitgaven op artikel 99. Deze gebundelde uitgaven zijn per saldo € 0,1 miljard lager uitgevallen dan begroot. Dit wordt hoofdzakelijk verklaard doordat de reservering op artikel 99 (onvoorziene uitgaven) is overgeboekt naar de beleidsartikelen en naar het Gemeentefonds (zie artikel 99 voor een toelichting).

Toetsing aan ijklijn

Bij de start van een kabinetsperiode wordt de ijklijn vastgelegd op basis van de macro-economische vooruitzichten en beleidsdoelstellingen. De ijklijn bij de begroting 2013 (Miljoenennota 2013) is bij de start van de kabinetsperiode Rutte/Verhagen vastgelegd. Na de begroting 2013 is begin november 2012 het kabinet Rutte/Asscher gevormd waarbij het uitgavenplafond (ijklijn) bij het regeerakkoord opnieuw is vastgelegd (Startnota). Tabel B5.3 laat de ontwikkeling van het SZA-kader en de netto SZA-uitgaven zien voor het jaar 2013. De SZA-uitgaven worden ten slotte getoetst aan de ijkijn, met het regeerakkoord als startpunt van de kadertoetsing.

Tabel B5.3 Bijstelling SZA- uitgaven en ijklijn 2013 sinds regeerakkoord (x € 1 mln)

Uitgaven	
SZA- uitgaven regeerakkoord	73.306
Budgettaire mutaties sinds regeerakkoord	– 99
SZA- uitgaven jaarverslag	73.207
Uitgavenplafond (ijklijn)	
Ijklijn SZA- uitgaven regeerakkoord	73.306
Ijklijnmutaties sinds regeerakkoord	– 265
Ijklijn SZA- uitgaven jaarverslag	73.041
Kadertoetsing (over / onderschrijding ijklijn) regeerakkoord	**0**
Kadertoetsing (over / onderschrijding ijklijn) jaarverslag	**166**

Uitgaven
Sinds de door de Tweede Kamer vastgestelde begroting (na verwerking van het regeerakkoord) zijn er als gevolg van de macro-economische ontwikkeling en op grond van uitvoeringsinformatie over 2013 budgettaire mutaties opgetreden. Deze mutaties hebben tot € 0,1 miljard lagere uitgaven binnen het SZA-kader geleid. Hierdoor zijn de SZA-uitgaven van € 73,3 miljard ten tijde van de vastgestelde begroting bijgesteld naar € 73,2 miljard bij het jaarverslag 2013.

Uitgavenplafond (ijklijn)
Het kader voor de budgetdisciplinesector SZA is voor 2013 bij het regeerakkoord opnieuw vastgelegd. De ijklijn wordt bijgesteld voor prijsontwikkelingen, overboekingen tussen kaders en statistische

correcties. Deze mutaties hebben geleid tot een daling van de ijklijn met € 0,3 miljard ten opzichte van het uitgavenplafond bij het regeerakkoord (Startnota). De ijklijn voor 2013 is uiteindelijk vastgelegd op € 73,0 miljard.

Toetsing SZA-uitgaven aan uitgavenplafond
Ondanks de lagere SZA-uitgaven ten opzichte van het regeerakkoord (Startnota) is er toch sprake van overschrijding van het kader. Het kader is namelijk sterker gedaald dan de SZA- uitgaven. Voor 2013 is er per saldo sprake van een overschrijding van de ijklijn met € 0,2 miljard.

5.3 Sociale fondsen 2013

Een groot deel van de uitgaven in het SZA-kader loopt via de sociale fondsen. In tabel B5.4 en tabel B5.5 zijn de exploitatiesaldi van de sociale fondsen weergegeven. Het exploitatiesaldo is het verschil tussen de ontvangsten en de uitgaven van een fonds. Naast de premieontvangsten behoren ook de rijksbijdragen en renteontvangsten tot de inkomsten van een fonds. De uitgaven bestaan naast de uitkeringen voornamelijk uit uitvoeringskosten. Daarnaast vinden tussen de fondsen onderlinge betalingen plaats. Het saldo tussen ontvangen en betaalde onderlinge betalingen is voor de sociale fondsen negatief, omdat er uit deze fondsen ook premies worden betaald voor de zorgverzekering van uitkeringsgerechtigden. Tegenover de negatieve saldi bij de sociale fondsen staan dus positieve saldi bij de zorgfondsen.

Het exploitatiesaldo van het Ouderdomsfonds is nagenoeg gelijk aan het bedrag van de begroting. De rijksbijdrage AOW, die op basis van de CEP-raming van het CPB wordt vastgesteld, vult de ontvangsten van het fonds aan tot het benodigde exploitatiesaldo is bereikt. De rijksbijdrage AOW is fors lager vastgesteld dan bij de begroting 2013. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door een vermogensoverschot van € 1. 8 miljard in 2012 (zie jaarverslag 2012 SVB). Vermogensoverschotten in jaar t-1 worden namelijk verrekend met de rijksbijdrage in jaar t. Het vermogenstekort uit 2013 zal dan ook worden verrekend met de rijksbijdrage AOW 2014. Het exploitatiesaldo van de Anw is ongeveer € 0,1 miljard hoger dan geraamd. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door hogere premieontvangsten. De Anw-uitkeringen omvatten ook de tegemoetkoming Anw.

Tabel B5.4 Overzicht sociale verzekeringen SVB 2013 (x € 1 mln)

	AOW		Anw	
	Begroting	Realisatie	Begroting	Realisatie
Premies	23.277	24.043	766	869
Bijdragen van het rijk	10.235	7.669	14	0
Overheveling vermogensoverschot t-1	0	1.778		
Ontvangen onderlinge betalingen	0	0	0	0
Saldo Interest	5	2	45	29
Totaal Ontvangsten	**33.516**	**33.492**	**825**	**898**
Uitkeringen/ Verstrekkingen	32.953	32.719	736	725
Uitvoeringskosten	123	115	16	16
Betaalde onderlinge betalingen	671	672	55	51
Totaal Uitgaven	**33.747**	**33.506**	**807**	**792**
Exploitatiesaldo	**– 231**	**– 14**	**18**	**107**

De (geïntegreerde) arbeidsongeschiktheidsfondsen laten een groter exploitatietekort zien in 2013 dan bij de begroting geraamd. De gerealiseerde premieontvangsten zijn € 0,9 miljard lager en de gerealiseerde uitgaven zijn € 0,4 miljard lager. De daling van de uitgaven wordt voornamelijk verklaard door het buiten beschouwing laten van de eigen risicodragers in de realisatiecijfers (€ 0,3 miljard in 2013). De eigenrisicodragers zijn namelijk geen premie verschuldigd.

Het exploitatietekort van de geïntegreerde werkloosheidsfondsen, bestaande uit het Algemeen Werkloosheidsfonds (AWf), de sectorfondsen (Sfn) en het Uitvoeringsfonds voor de Overheid (Ufo) is € 0,6 miljard hoger dan bij begroting 2013 geraamd. Dit wordt voornamelijk verklaard door hogere WW-uitgaven.

Tabel B5.5 Overzicht sociale verzekeringen UWV 2013 (x € 1 mln)

	WAO/WIA		WW	
	Begroting	Realisatie	Begroting	Realisatie
Premies	8.755	7.870	7.579	7.533
Bijdragen van het rijk	47	47	334	163
Ontvangen onderlinge betalingen	789	790	635	895
Saldo Interest	67	29	– 277	– 127
Totaal Ontvangsten	**9.658**	**8.736**	**8.270**	**8.464**
Uitkeringen/ Verstrekkingen	8.689	8.251	9.569	10.092
Uitvoeringskosten	380	457	1.031	966
Betaalde onderlinge betalingen	1.227	1.179	1.556	1.883
Totaal Uitgaven	**10.296**	**9.887**	**12.156**	**12.941**
Exploitatiesaldo	**– 638**	**– 1.151**	**– 3.886**	**– 4.477**

Vermogensposities

In tabel B5.6 worden de vermogensposities van de vier sociale fondsen vermeld. Hierbij zijn wederom de arbeidsongeschiktheidsfondsen en de werkloosheidsfondsen geïntegreerd weergegeven. Het aanwezige vermogen neemt jaarlijks toe of af met het exploitatiesaldo (zie tabellen B5.4 en B5.5).
De sociale fondsen hebben ultimo 2013 een gezamenlijk vermogen van – € 3,1 miljard, dit is € 0,7 miljard lager dan geraamd ten tijde van de begroting. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt doordat het (totale) gerealiseerde exploitatietekort groter is dan het verwachte tekort (zie tabellen B5.4 en B5.5). Het vermogenstekort bij de WW-fondsen zorgt niet voor risico's met betrekking tot de uitbetaling van de uitkeringen. De fondsen maken onderdeel uit van de totale Rijksbegroting en zijn in feite niets anders dan een rekening van het UWV bij het Ministerie van Financiën. In het geval er een negatief vermogen ontstaat, betaalt het UWV hiervoor een rente aan het Ministerie van Financiën. Het Ministerie van Financiën garandeert hiermee dat het UWV altijd over voldoende middelen kan beschikken. Het zogenoemde «leeglopen van de fondsen» vormt derhalve geen enkel risico voor de uitbetaling van werkloosheidsuitkeringen. Wel maken de exploitatietekorten die de leegloop veroorzaken onderdeel uit van het EMU-saldo in de desbetreffende jaren.

Tabel B5.6 Vermogens sociale fondsen ultimo 2012 en 2013 (x € 1 mln)				
Regeling	Feitelijk vermogen ultimo 2012	Exploitatie-saldo 2013	Feitelijk vermogen ultimo 2013	
			Realisatie	Begroting
AOW	1.177	– 14	1.163	1.151
Anw	2.265	107	2.371	2.237
WAO/WIA	3.781	– 1.151	2.630	3.472
WW	– 4.827	– 4.477	– 9.303	– 9.271
Totaal sociale fondsen	**2.396**	**– 5.535**	**– 3.139**	**– 2.411**

UWV en SVB leggen in hun jaarverslag verantwoording af over de vermogenspositie van de sociale fondsen. De informatie in deze bijlage dient als achtergrondinformatie. De cijfers in deze bijlage zijn gebaseerd op informatie van het CPB (CEP 2014) en sluiten niet precies aan op de jaarverslagen van UWV en SVB. De reden hiervoor is dat SZW een ander boekhoudstelsel (kas-verplichtingenstelsel) voert dan UWV en SVB (baten-lastenstelsel).

BIJLAGE 6 LIJST VAN GEBRUIKTE AFKORTINGEN

ADR	Auditdienst Rijk
AFM	Autoriteit Financiële Markten
AGSZW	Agentschap SZW
AIO	Aanvullende Inkomensvoorziening Ouderen
AKW	Algemene Kinderbijslagwet
Anw	Algemene Nabestaandenwet
Aof	Arbeidsongeschiktheidsfonds
AOV	Algemene Ouderdomsverzekering Caribisch Nederland
AOW	Algemene Ouderdomswet
Arbo	Arbeidsomstandigheden
avv	Algemeen verbindend verklaren van bepalingen van collectieve arbeidsovereenkomsten
Awb	Algemene wet bestuursrecht
AWBZ	Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten
AWf	Algemeen Werkloosheidsfonds
AWW	Algemene Weduwen- en Wezenverzekering Caribisch Nederland
bbp	bruto binnenlands product
Bbz	Besluit bijstandsverlening zelfstandigen
BIKK	Bijdragen in de kosten van heffingskortingen
BKWI	Bureau Keteninformatisering Werk en Inkomen
BRZO	Besluit Risico's Zware Ongevallen
BUIG	Bundeling Uitkeringen Inkomensvoorzieningen Gemeenten
cao	collectieve arbeidsovereenkomst
CBS	Centraal Bureau voor de Statistiek
CEP	Centraal Economisch Plan
COA	Centraal Orgaan opvang Asielzoekers
CPB	Centraal Planbureau
Divosa	Vereniging van directeuren van gemeentelijke sociale diensten
DNB	De Nederlandsche Bank
DUO	Dienst Uitvoering Onderwijs
EC	Europese Commissie
EMU	Economische en Monetaire Unie
EQUAL	Transnationaal programma van de Europese Unie gericht op het creëren van gelijke kansen en het bestrijden van discriminatie op de arbeidsmarkt
ESF	Europees Sociaal Fonds
EU	Europese Unie
fte	fulltime equivalent (=voltijdbaan)
ftk	financieel toetsingskader
GGD	Gemeentelijke of Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst
IAU	Incidentele aanvullende uitkering
IB	Inlichtingenbureau
ICT	Informatie- en Communicatie Technologie
IOAW	Inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers
IOAZ	Inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen
IOW	Inkomensvoorziening oudere werklozen
IVA	Inkomensvoorziening Volledig Arbeidsongeschikten
IWI	Inspectie Werk en Inkomen
I&M	Ministerie van Infrastructuur en Milieu

KO	Kinderopvang
KOT	Kinderopvangtoeslag
LCR	Landelijke Cliënten Raad
MAU	Meerjarige aanvullende uitkering
MEV	Macro-Economische Verkenning
MKOB	Mogelijkheid koopkrachttegemoetkoming voor oudere belastingplichtigen
NEA	Nationale enquête arbeidsomstandigheden
OCW	Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
OM	Openbaar Ministerie
OOP	Out of pocket kosten
OR	Ondernemingsraad
RCN	Rijksdienst Caribisch Nederland unit Sociale Zaken
RHB	Rijkshoofdboekhouding
RSP	Regeling Schoonmaakdienst Particulieren
RWI	Raad voor Werk en Inkomen
RWT	Rechtspersoon met een wettelijke taak
SER	Sociaal Economische Raad
Sisa	Single information, single audit
SSO	Shared Service Organisatie
SUWI	Structuur Uitvoering Werk en Inkomen
SVB	Sociale Verzekeringsbank
Sw	Sociale werkvoorziening
SZA	Sociale Zekerheid en Arbeidsmarkt
SZW	Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid
TAS	Regeling Tegemoetkoming asbestslachtoffers
TK	Tweede Kamer
TNO	Organisatie voor Toegepast Natuurwetenschappelijk Onderwijs
TOG	Tegemoetkoming Onderhoudskosten thuiswonende gehandicapte kinderen
TW	Toeslagenwet
twv	Tewerkstellingsvergunning
UFO	Uitvoeringsfonds voor de overheid
ULB	Uniformering Loonbegrip
UWV	Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen
VNG	Vereniging Nederlandse Gemeenten
VWS	Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport
Waadi	Wet allocatie arbeidskrachten door intermediairs
Wajong	Wet Werk en arbeidsondersteuning jonggehandicapten
WAO	Wet op de Arbeidsongeschiktheidsverzekering
WAV	Wet Arbeid Vreemdelingen
WAZ	Wet op de Arbeidsongeschiktheidsverzekering Zelfstandigen
WAZO	Wet arbeid en zorg
WGA	Werkhervatting gedeeltelijk arbeidsongeschikten
WIA	Wet Werk en Inkomen naar Arbeidsvermogen
WKB	Wet op het Kindgebonden Budget
Wml	Wet Minimumloon en minimumvakantiebijslag
WMO	Wet maatschappelijke ondersteuning
Wnt	Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector
Wsw	Wet sociale werkvoorziening
Wtcg	Wet tegemoetkoming chronisch zieken en gehandicapten
WW	Werkloosheidswet
WWB	Wet Werk en Bijstand

WWIK	Wet Werk en Inkomen Kunstenaars
ZBO	Zelfstandige Bestuursorgaan
ZEZ	Regeling Zelfstandigen en zwangeren
ZW	Ziektewet
zzp	zelfstandige zonder personeel